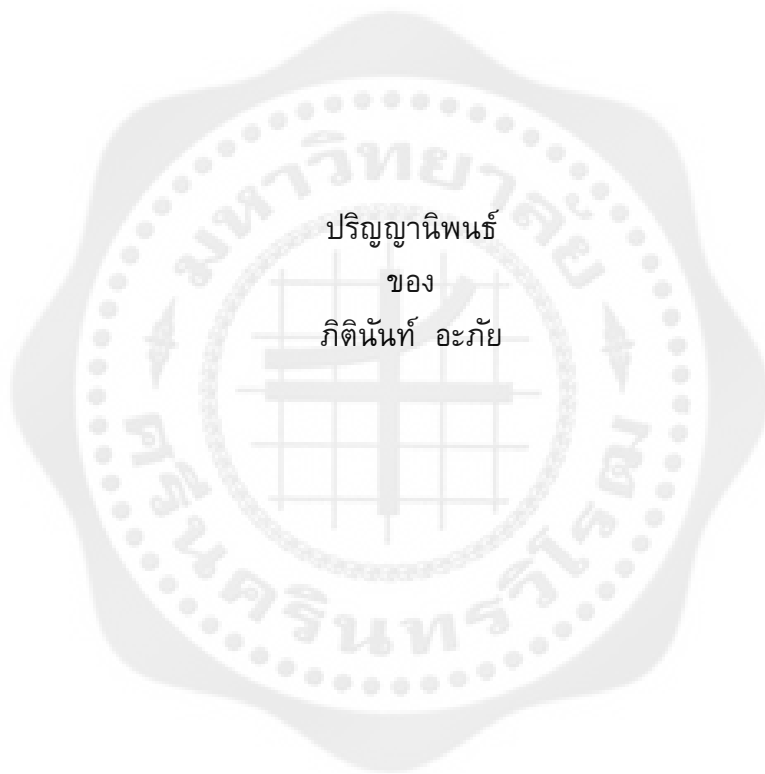

การพัฒนากิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

มกราคม 2561

การพัฒนากิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี

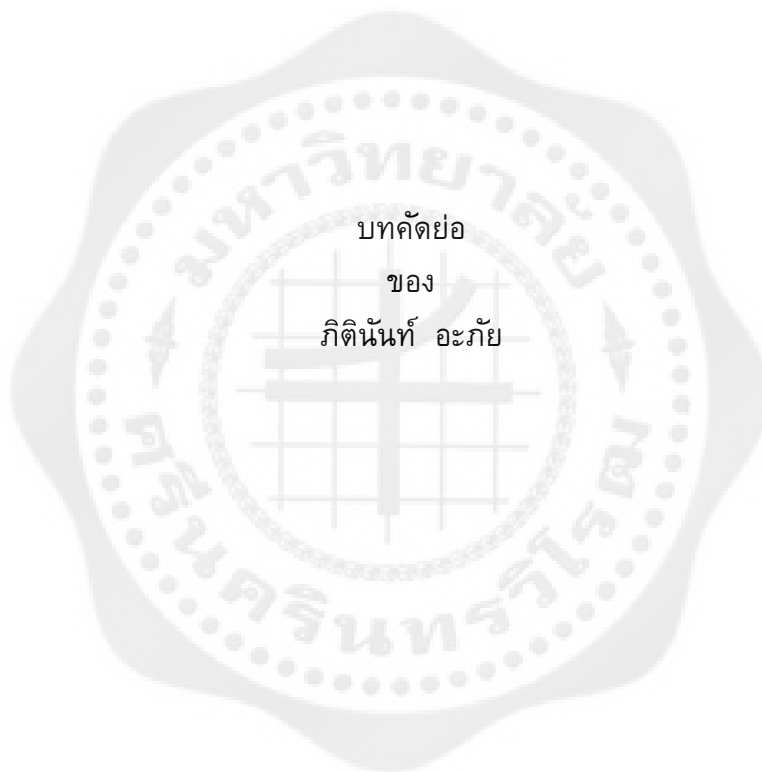

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

มกราคม 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนากิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

มกราคม 2561

ภิตินันท์ อะภัย. (2561). การพัฒนากิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปรินูญานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระวีวรรณ วรรณวิไชย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี โดยศึกษาผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี โดยมีกลุ่มประชากรเป็นเด็กที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิ จำนวน 6 คน โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design ผลการศึกษาสรุปว่า 1.) สามารถสร้างกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีพุทัญญา 2 ด้าน คือด้านการเข้าใจตนเอง และด้านมนุษยสัมพันธ์ มาผสมผสานกับการเล่นไทย ทฤษฎีการเรีญรู้ทางสังคม ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม และจิตวิทยาสำหรับเด็ก มาใช้ในการสร้างกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม ที่สอดคล้องกับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ซึ่งชุดกิจกรรมการเล่นมีระยะเวลาในการทำกิจกรรม จำนวน 4 สัปดาห์ๆ ละ 3 ครั้ง เป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที จากการพิจารณาค่าความสอดคล้อง (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่สอดคล้องกันและมีความเหมาะสมของกิจกรรมการเล่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก 2.) ผลการใช้กิจกรรมพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาข้อย่อยในแต่ละกิจกรรมพบว่า มีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมที่แตกต่างกันเรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการเข้าใจตนเองโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 และ 2.47 โดยด้านมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านการเข้าใจตนเองมีค่าเฉลี่ยรองลงมาตามลำดับ 3.) ผลการทดลองพบว่าเด็กสมาธิสั้นมีคะแนนทักษะทางสังคมด้านการเข้าใจตนเอง และด้านมนุษยสัมพันธ์ในระยะหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

DEVELOPMENT OF THAI TRADITIONAL GAMES TO ENHANCE
THE SOCIAL SKILLS OF CHILDREN WITH ADHD AGED SIX TO NINE YEARS

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Art Education
at Srinakharinwirot University
January 2018

Phitinan Aphai. (2018). *Development of Thai Traditional Games to Enhance the Social Skills of Children with ADHD Aged Six to Nine Years*. Master thesis, M.Ed. (Art Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assist. Prof. Dr. Rawiwan Wanwichai.

This study is experiment research. The purpose of this research was to create Thai traditional games to enhance the social skills of children with ADHD Aged six to nine years by studying the results before using games and the results after using games to enhance the social skills of children with ADHD. The population of this study consisted of six children with ADHD who was diagnosed by doctors in Pramahataisuksa School, Bangkok. The experiment plan was based on One Group Pretest–Posttest Design, and the results were as follows.

- 1.) Able to create activities by using two sides of the principle of multiplying intelligence, which were intrapersonal, interpersonal and adapted with Thai traditional games, social learning theory, group process and child psychology to create games to enhance social the skills of children with ADHD. These games lasted four weeks, and ran for three days a week for a total of twelve times and at forty minutes per time. The results were submitted to be considered and reviewed with the IOC (Index of Item-Objective Congruence) by a group of experts. It was found that all of the experts agreed to its conformity and rated the appropriation of these activities with the top score;
- 2.) the results found that the overview was at a high level;
- 3.) the results were found that children with ADHD had social skills in terms of intrapersonal, linguistic, and interpersonal after the experiment was higher than prior to the experiment at a statistically significant level at 0.5

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การพัฒนากิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี
ของ
ภิตินันท์ อะภัย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
วันที่ เดือน มกราคม พ.ศ. 2561

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ที่ปรึกษา ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล อินทร์จันทร์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ จันทนา เอี่ยมสกุล)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ เกิดจากความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย ที่ได้กรุณาแนะนำและให้ข้อคิดที่เป็นสาระประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะการสละเวลาอันมีค่าของท่านในการช่วยตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล อินทร์จันทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอดมพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวดี มากพา และดร.ปรวัน แพทยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษารุ่นและอาจารย์ผู้ดูแลในการศึกษาที่ประสาทวิชา ความรู้และประสบการณ์ทางด้านการศึกษาและมุมมองชีวิตในด้านต่างๆ และให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจเครื่องมือในการวิจัยทั้ง 3 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร. จารณี ศักดิ์ศิริผล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เลิศศิริ บวรกิตติ และอาจารย์ ดร. ปรารธนา คงสำราญ ที่เสียสละเวลาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพ

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ และคณะครูโรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้ความเมตตา เอื้อเฟื้อสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ครั้นนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ เอกศิลปการแสดงศึกษา รุ่น 3 ทุกคน สำหรับกำลังใจ ความห่วงใย และการช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ครอบครัวที่เป็นกำลังใจสำคัญและมอบโอกาสที่สำคัญทางการศึกษา ตลอดจนพี่น้องและญาติๆทุกคนที่คอยห่วงใย และให้กำลังใจในการศึกษาตลอดมาจนทำให้งานปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ภิตินันท์ อะภัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
สมมุติฐานในการวิจัย	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น	6
ความหมายของเด็กสมาธิสั้น	6
ระบาดวิทยา	6
ลักษณะของสมาธิสั้น	7
การประเมินภาวะสมาธิสั้น	9
วิธีช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม	14
พฤติกรรมด้านทักษะทางสังคม	14
ความสำคัญของการเสริมสร้างทักษะทางสังคม	14
ปัจจัยที่ช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม	15
หลักการเสริมสร้างทักษะทางสังคม	15
เป้าหมายของการเสริมสร้างทักษะทางสังคม	16
การพัฒนาทักษะทางสังคมให้เด็กสมาธิสั้น	16
เครื่องมือที่ใช้วัดทักษะทางสังคม	17
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม	18
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญา	19
ความหมายของทฤษฎีพหุปัญญา	19
แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีพหุปัญญา	19
ประเภทของพหุปัญญา	20
ลักษณะสำคัญของพหุปัญญา	21

สารบัญ

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการละเล่น.....	22
ความหมายของการละเล่น.....	22
คุณค่าและความสำคัญของการละเล่น.....	22
ประเภทของการละเล่น.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย	26
รูปแบบการวิจัย.....	26
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ.....	27
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	78
สมมุติฐานในการวิจัย.....	78
ขอบเขตของการวิจัย.....	78
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	78
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79

สารบัญ

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
สรุปผลการวิจัย.....	80
อภิปรายผล.....	84
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	99
ภาคผนวก ก.....	100
ภาคผนวก ข.....	102
ภาคผนวก ค.....	109
ภาคผนวก ง.....	142
ภาคผนวก จ.....	145
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	158

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ความแตกต่างระหว่างอาการสมาธิสั้น และอาการสมาธิสั้นที่ไม่อยู่นิ่ง.....	7
2 โครงสร้างกิจกรรมการละเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี.....	35
3 ผลการทดสอบหาค่าความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการละเล่นกับวัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรมการละเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี.....	42
4 ผลการวิเคราะห์การทดลองใช้ (Try out) กิจกรรมการละเล่นเพื่อช่วยเสริมสร้าง ทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการทดลอง.....	51
5 ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมหลังทำกิจกรรมการละเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม ของเด็กที่มีภาวะสมาธิ.....	53
6 พฤติกรรมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะทำกิจกรรมการละเล่นเพื่อเสริมสร้าง ทักษะทางสังคม.....	58
7 ค่าเฉลี่ยรายข้อและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการละเล่น (n = 6).....	64
8 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการละเล่น.....	66

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 ค่าเฉลี่ยผลการใช้กิจกรรมการเล่น.....	53
3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่น ด้านการเข้าใจตนเอง.....	65
4 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่นด้านมนุษยสัมพันธ์.....	66
5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่น สรุปโดยรวม.....	67
6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่น รายบุคคล.....	67
7 ค่าเฉลี่ยแบบสังเกตพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเล่น...	70
8 แสดงกราฟความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรมการเล่น ของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรายบุคคล.....	71
9 แสดงกราฟความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรมการเล่น ของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรายบุคคล (คนที่ 1).....	71
10 แสดงกราฟความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรม การเล่นของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรายบุคคล (คนที่ 2).....	72
11 แสดงกราฟความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรม การเล่นของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรายบุคคล (คนที่ 3).....	73
12 แสดงกราฟความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรม การเล่นของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรายบุคคล (คนที่ 4).....	74
13 แสดงกราฟความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรม การเล่นของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรายบุคคล (คนที่ 5).....	75
14 แสดงกราฟความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรม การเล่นของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรายบุคคล (คนที่ 6).....	76

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาคนและสังคมอย่างยั่งยืนนั้น สิ่งสำคัญคือการวางรากฐานทางการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้เรียนและได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตรงตามศักยภาพของเด็กแต่ละบุคคล ซึ่งการเรียนรู้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเด็กแต่ละบุคคล ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรมและส่งเสริมความรู้ความสามารถเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต เด็กแต่ละคนจะต้องมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์และสติปัญญาในการเรียนรู้เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในปัจจุบันพบว่ามีเด็กจำนวนมากที่มีพัฒนาการและมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในการเรียน ซึ่งหนึ่งในปัญหาสำคัญที่พบมากในปัจจุบันคือ เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น (Attention Deficit and Hyperactivity Disorder)

ภาวะสมาธิสั้น เป็นโรคทางจิตเวชเด็ก ที่พบบ่อยถึงร้อยละ 5-10 ในเด็กทั่วโลก และพบมากถึงร้อยละ 30-50 ของเด็กที่เข้ารับการรักษาศูนย์จิตเวชเด็ก ซึ่งลักษณะอาการเกิดจากความผิดปกติของสมองซึ่งมีผลกระทบต่อการแสดงออกทางพฤติกรรม อารมณ์ การเรียน การทำงาน หรือการเข้าสังคมกับผู้อื่นอย่างชัดเจน อาการสมาธิสั้นนั้นจะมีการแสดงพฤติกรรม 3 ลักษณะ คือ อาการขาดสมาธิ (Attention Deficit) อาการอยู่ไม่นิ่ง (Hyperactivity) และอาการหุนหันพลันแล่น (Impulsivity) เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นนั้นมักมีลักษณะวู่วามใจร้อน ทำอะไรไปโดยไม่คิดล่วงหน้า ขาดความระมัดระวัง ซึ่งเป็นผลมาจากการที่เด็กไม่สามารถควบคุมตนเองได้ในด้านสมาธิและการเคลื่อนไหว

ปัจจุบันโรงเรียนต่างๆในประเทศไทยนั้นมีเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ จากผลการวิจัยพบว่า เด็กในวัยเรียนร้อยละ 5 มีภาวะสมาธิสั้นมากขึ้นเรื่อยๆ (มาโนช อารมณ์ สุวรรณ. 2550: 15) โดยพบว่าหากห้องเรียนห้องหนึ่งมีนักเรียน 50 คน จะพบเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2-3 คน ปัจจุบันนักเรียนในระบบการศึกษาประมาณ 15 ล้านคน คาดว่ามีเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นประมาณ 7-9 แสนคน (วินัดดา ปิยะศิลป์. 2550: 103) โดยภาวะสมาธิสั้นนั้น สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมของเด็กจากอาการนอน อยู่ไม่นิ่ง วอกแวกง่ายมีลักษณะตื่นตัวมากเกินไป ใจร้อน วู่วาม และไม่สามารถรอคอยอะไรได้นาน ซึ่งพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบโดยตรงกับการเรียน เพราะเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นจะไม่มีสมาธิในขณะที่เรียน ไม่จดจ่อกับงานที่ทำ ไม่มีสมาธิในการฟัง จึงมักทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ประสบความสำเร็จ ขาดความประณีตรอบคอบในการทำงาน ซึ่งส่งผลให้ความสามารถในการเรียน จึงมักต่ำกว่าระดับสติปัญญาที่แท้จริงของเด็ก ส่งผลให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความเบื่อหน่ายในการเรียน อีกทั้งพฤติกรรมที่หุนหันพลันแล่นเหล่านี้เอง ที่ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นเป็นที่เอือมระอาของบุคคลรอบข้าง (วงศ์สิริ แจ่มฟ้า. 2543: 34)

การช่วยเหลือและการบำบัดรักษาเด็กสมาธิสั้นนั้น โดยทั่วไปแพทย์จะทำการรักษาด้วยยา เพื่อช่วยให้เด็กสมาธิดีและอยู่นิ่งได้มากขึ้น ซึ่งการรักษาด้วยยาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถช่วยให้เด็กดีขึ้น เพราะหากเด็กไม่รับประทานยาเด็กก็จะมีอาการเดิมทุกประการ กุมารแพทย์ทางด้านพฤติกรรมของสหรัฐ (ปรียาสรี มานะสันต์. 2557: ออนไลน์) ได้กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญในการดูแลเด็กสมาธิสั้นนั้นไม่ใช่ยา เพราะยาไม่สามารถช่วยในสิ่งที่เด็กสมาธิสั้นมักจะมีปัญหา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความภาคภูมิใจในตัวเอง ความเข้าใจตนเอง การเข้าใจกฎระเบียบในชีวิต เพราะการกินยา จะทำให้เด็กนิ่งขึ้น แต่ไม่ได้หมายความว่าเด็กจะมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่ทำได้ทันที ดังนั้นจึงต้องผสมผสานหลายวิธีเข้าด้วยกันได้แก่ การรักษาด้วยยาควบคู่รวมกับการปรับพฤติกรรม และการช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นทางการเรียนนั้น ครูจึงต้องหาเทคนิควิธีการต่างๆ มาช่วยในการวัดและการประเมินผล ตลอดจนการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่ช่วยจูงใจให้เด็กสนใจเรียน เพื่อให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น

นอกจากปัญหาทางการเรียนของเด็กสมาธิสั้นแล้วนั้น อีกปัญหาที่สำคัญของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น คือปัญหาทักษะทางสังคม ซึ่งกรมสุขภาพจิต (2548: ออนไลน์) กล่าวว่าทักษะทางสังคมที่สำคัญของเด็กสมาธิสั้นในวัยเรียนคือ การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน เนื่องจากการเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นไม่สามารถควบคุมตนเอง จึงส่งผลให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและไม่เป็นที่ยอมรับจากคนรอบข้าง ซึ่ง (ผดุง อารยะวิญญู; อ้างอิงจาก วริศรา จัยดอนกลอย. 2553: 65) กล่าวว่า เด็กสมาธิสั้นจำนวนมากไม่มีเทคนิคในการเล่นกับเพื่อน ซึ่งส่งผลให้เด็กสมาธิสั้นมีปัญหาในการปรับตัว และการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง หากไม่ได้รับการรักษาหรือปรับพฤติกรรมดังกล่าว เด็กสมาธิสั้นจะมีปัญหาในการเข้าสังคมตามมา

การเสริมสร้างทักษะทางสังคมให้เด็กสมาธิสั้นนั้น จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้เด็กเรียนได้ดี เติบโตความสามารถ เป็นที่ยอมรับและสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข เพราะทักษะทางสังคม เป็นทักษะที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในทางบวกให้เกิดขึ้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2551: 33) และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในสังคมได้เป็นอย่างดี ซึ่งส่งผลให้เด็กสมาธิสั้นเรียนได้ดี เติบโตความสามารถ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในทฤษฎีพหุปัญญาที่เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความสามารถที่หลากหลาย บุคคลหนึ่งอาจมีความสามารถเพียงด้านเดียว หรือมีความสามารถที่หลากหลายด้าน หรืออาจไม่มีความสามารถเลยสักด้าน แต่ที่ชัดเจนคือ แต่ละบุคคลมักมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งโดดเด่นกว่าเสมอ ไม่มีบุคคลใดที่มีความสามารถทุกด้านเท่ากันหมด หรือไม่มีเลยสักด้านเดียว ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างความสามารถทางพหุปัญญากับความสามารถทางทักษะทางสังคมของเด็กที่มีสมาธิสั้นแล้วนั้น คาดว่าการนำแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา ในส่วนของความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ และความสามารถด้านการเข้าใจตนเอง มาประยุกต์เข้ากับการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีสมาธิสั้นในด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน เพราะเป็นความสามารถที่เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ควรได้รับการพัฒนาเสริมสร้างความสามารถในด้านนี้ซึ่งความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ และความสามารถด้านการเข้าใจตนเองนั้นเป็นส่วนประกอบที่จะส่งเสริมทางทักษะทางสังคมที่มนุษย์ทุกคนควรมี เพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข

การเล่นเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาให้เด็กเกิดเรียนรู้ทางสังคม การยอมรับกฎกติกา ปรับตัวให้เข้ากับส่วนรวม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม การเล่นช่วยฝึกให้เด็กได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ของสังคมจากกลุ่มเพื่อน มีความซื่อสัตย์ รู้จักรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม รู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักเห็นใจผู้อื่น ซึ่งการเล่นของเด็กส่วนใหญ่จะมี รูปแบบการเล่นที่เรียบง่าย แต่มีจุดประสงค์มุ่งเน้นให้ความบันเทิง ให้ความสนุกสนานเป็นหลัก การเล่นจะมีทั้งการเล่นเดี่ยว เล่นเป็นกลุ่ม และเล่นเป็นหมู่คณะ การเล่นของเด็กทุกชนิดมีผลต่อการ พัฒนาการทางด้านต่างๆ ทั้งเป็นการส่งเสริมการออกกำลังกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมได้เป็นอย่างดี (อมรา กล้าเจริญ. 2553: 8, 64) ซึ่งสอดคล้องกับพรเทพ ลีทองอิน (2557: 67) ที่กล่าวว่า การเล่นเป็นเกมอย่างหนึ่ง ที่ช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมทางสังคมของเด็กไปในทิศทางที่ดีขึ้น เพราะ ในขณะที่เด็กเล่น เด็กจะได้เรียนรู้ในการปรับตัว เกิดการเรียนรู้ด้านทักษะทางสังคมได้อย่างเหมาะสม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดที่จะนำกิจกรรมการเล่นประยุกต์เข้ากับ ทฤษฎีพหุปัญญา ไปช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมในเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยกิจกรรมการเล่น นั้นจะมีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์ให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นเกิดการเรียนรู้ทักษะทาง สังคมที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการนำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสมและมีทักษะทางสังคมที่ดีขึ้น สามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ก่อนและหลัง การทำกิจกรรมการเล่น

ความสำคัญของงานวิจัย

1. ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการเสนอแนะเสริมสร้างและแก้ไขปัญหาให้บิดามารดา หรือ ครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในสถานศึกษา
2. แนวทางในการใช้กิจกรรมการเล่นในการเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ซึ่งจะส่งผลให้เด็กสมาธิสั้นประสบความสำเร็จทั้งในด้านการเรียน การอยู่ร่วมกัน กับเพื่อน และสังคมอย่างมีความสุข
3. ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการวิจัยเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น จำนวน 3 ห้องเรียน ทั้งหมด 32 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นสมาธิสั้น ที่ได้รับการประเมินว่ามีปัญหาทักษะทางสังคม และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 6 คน

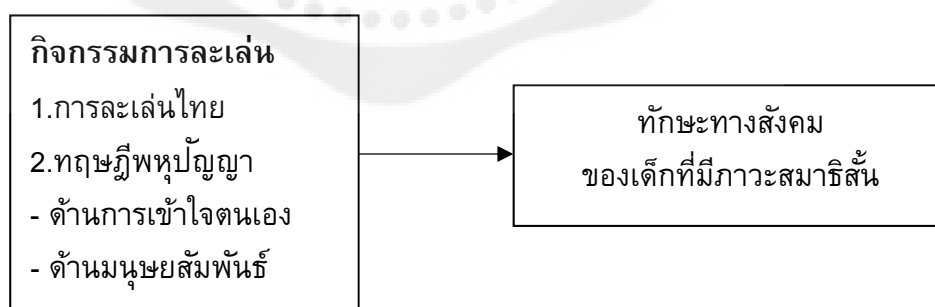
นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น หมายถึง เด็กที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น ที่อยู่ในช่วงอายุ 6-9 ปี โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร

ทักษะทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ตามทฤษฎีพหุปัญญาทั้งหมด 2 ด้านคือ ด้านการเข้าใจตนเอง และด้านมนุษยสัมพันธ์

กิจกรรมการละเล่น หมายถึง กิจกรรมการละเล่นที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ที่เข้าร่วมกิจกรรมการละเล่น มีทักษะทางสังคมที่ดีขึ้น หลังจากเข้าร่วมทำกิจกรรมการละเล่น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

- 1.1 ความหมายของเด็กสมาธิสั้น
- 1.2 ระบาดวิทยา
- 1.3 ลักษณะของสมาธิสั้น
- 1.4 การประเมินภาวะสมาธิสั้น
- 1.5 วิธีช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม

- 2.1 พฤติกรรมด้านทักษะทางสังคม
- 2.2 ความสำคัญของการเสริมสร้างทักษะทางสังคม
- 2.3 ปัจจัยที่ช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม
- 2.4 หลักการเสริมสร้างทักษะทางสังคม
- 2.5 เป้าหมายของการเสริมสร้างทักษะทางสังคม
- 2.6 การพัฒนาทักษะทางสังคมให้เด็กสมาธิสั้น
- 2.7 เครื่องมือที่ใช้วัดทักษะทางสังคม
- 2.8 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญา

- 3.1 ความหมายของทฤษฎีพหุปัญญา
- 3.2 แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีพหุปัญญา
- 3.3 ประเภทของพหุปัญญา
- 3.4 ลักษณะสำคัญของพหุปัญญา

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการละเล่น

- 4.1 ความหมายของการละเล่น
- 4.2 คุณค่าและความสำคัญของการละเล่น
- 4.3 ประเภทของการละเล่น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

1.1 ความหมายของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

ภาวะสมาธิสั้น เกิดจากการทำงานไม่ปกติของระบบประสาทชีววิทยาภายในร่างกาย ในสมองส่วนหน้า (Frontal Lobe of Cerebral Hemisphere) ของบุคคลที่ทำงานน้อยกว่าปกติ ซึ่งสมองส่วนนี้เป็นสมองส่วนที่ใช้ในการควบคุมความคิด การเกิดสมาธิ การจัดระเบียบและการทำ ส่วนความผิดปกติอีกอย่างหนึ่งก็คือ ปัญหาของการหลั่งสารเคมีในสมองที่ผิดปกติ ที่เรียกว่า Dopamine และ Norepinephrine ซึ่งเป็นสารเคมีในสมองที่ช่วยกระตุ้นทำให้มีการเคลื่อนไหวนั้น ไม่สามารถทำงานได้อย่างเป็นปกติ เนื่องจากการขาดหรือมีสารเคมีดังกล่าวในปริมาณที่ไม่สมดุล ซึ่งส่งผลให้เด็กแสดงพฤติกรรมผิดปกติจนไม่สามารถหยุดการกระทำเหล่านั้นได้

เด็กสมาธิสั้น เป็นกลุ่มเด็กพิเศษที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่ม “เด็กด้อยความสามารถในการเรียน” เรียกย่อๆ ในประเทศไทยว่า ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) เด็กกลุ่มนี้ทางการแพทย์ได้ทำการศึกษาค้นคว้าและให้การช่วยเหลือกันมานาน กล่าวกันว่า เป็นปัญหาที่เด็กถูกส่งมารับการรักษาจากแพทย์มากที่สุด (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2556: 99; อ้างอิงจาก Hallahan; & Kauffman, 2006) ซึ่งเด็กจะมีพฤติกรรมที่แสดงออกเด่นทั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่ 1.ขาดสมาธิ (Inattention) 2.ซุกซน อยู่ไม่นิ่ง (Hyperactivity) 3.หุนหันพลันแล่น (Impulsivity) โดยแสดงอาการอย่างต่อเนื่องยาวนาน ที่เกิดขึ้นก่อนอายุ 7 ปี จนทำให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาการและการปรับตัวด้านต่างๆ จนทำให้เด็กไม่สามารถประพฤติตนได้ตามที่คนทั่วไปคาดหวัง จึงทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีปัญหาทางการเรียน มีปัญหาในความสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้ใหญ่ จนอาจนำไปสู่ปัญหาทางจิตเวชได้ เช่น พฤติกรรมต่อต้านสังคม และโรคซึมเศร้า เป็นต้น

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2556: 101) กล่าวว่า เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น เป็นเด็กที่มีความเสี่ยงจะมีปัญหาหลายเรื่องในการดำรงชีวิต ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เช่น ผลการเรียนตกต่ำ มีปัญหา ในความสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความอดกลั้นน้อย มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำมีปัญหาในการปรับตัว พฤติกรรมของเด็กเหล่านี้ก่อให้เกิดความยุ่งยากกับบุคคลในครอบครัว และกับบุคคลนอกบ้าน

สรุปได้ว่า เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นคือเด็กที่มีปัญหาในการควบคุมตัวเองในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่ไม่เหมาะสม ซึ่งส่งผลกระทบเรื่องในการดำรงชีวิตรวมทั้งส่งผลกระทบต่อการเรียน ความสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้ใหญ่

1.2 ระบาดวิทยา

วชิระ เฟิงจันทร์ (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า โรคสมาธิสั้น เป็นโรคทางจิตเวชที่พบบ่อยในเด็กอายุ 8-11 ขวบ พบประมาณ 5% และเด็กในวัยเรียนพบประมาณ 5-10% โดยพบในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิงจำนวน 4-6 เท่า ซึ่งสอดคล้องกับวิฐารณ บุญสิทธิ (2555) ที่กล่าวว่าอัตราความชุกของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยเฉลี่ยจากการศึกษาในประเทศไทย ได้มีการศึกษาในเด็กชั้นประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ามีความชุกของโรคสมาธิสั้นร้อยละ 5.016 ดังนั้นหากคำนวณจากเด็กวัยเรียนจำนวน 10 ล้านคน ในประเทศไทยจะได้จำนวนเด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้น 500,000 คน หรือประมาณได้ว่าในแต่ละชั้นเรียนที่มีเด็กนักเรียน 40-50 คน จะมีเด็กสมาธิสั้นรวมอยู่ด้วย 2 คน โรคนี้พบในเพศชายบ่อยกว่าในเพศหญิงในอัตราส่วนประมาณ 3: 17

1.3 ลักษณะของสมาธิสั้น

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ นักวิชาการได้แบ่งลักษณะภาวะสมาธิสั้นไว้ในลักษณะใกล้เคียงกัน 2 ด้าน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ ชาวซา (วรวิสา จัณฑ์นกลอย 2553: 45; อ้างอิงจาก Sousa. 2001) ได้แยกความแตกต่างระหว่าง อาการสมาธิสั้น (ADD) และอาการสมาธิสั้นที่ไม่อยู่นิ่ง (ADHD) ในตารางดังนี้

ตาราง 1 ความแตกต่างระหว่างอาการสมาธิสั้น และอาการสมาธิสั้นที่ไม่อยู่นิ่ง

	สมาธิสั้นที่ไม่อยู่นิ่ง(ADHD)	สมาธิสั้นที่ขาดสมาธิ (ADD)
พฤติกรรมที่ตัดสินใจ	หุนหันพลันแล่นหรือควบคุมตนเองไม่ได้	เฉื่อยชา
การเรียกร้องความสนใจ	ชอบแสดงออก เอาแต่ใจ	สงบเรียบร้อย ขี้อาย เก็บตัว
การแสดงออก	ออกคำสั่ง สร้างความรำคาญ	ไม่กล้าแสดงออก
การรู้จักขอบเขตของความเหมาะสม	ชอบก้าวร้าว สร้างความวุ่นวาย	สุภาพและเชื่อฟัง
การเป็นที่รู้จักของผู้อื่น	เป็นที่สนใจของเพื่อนใหม่ แต่มีความยากลำบากในการสนิทสนมกับผู้อื่น	สามารถสนิทสนมกับผู้อื่นแต่ไม่เป็นที่สนใจของเพื่อน
โรคอื่นที่เกี่ยวข้อง	บุคลิกภาพแบบต่อต้านสังคม	ซึมเศร้า

นอกจากนี้นักวิชาการจำนวนมาก ได้แบ่งลักษณะภาวะสมาธิสั้นไว้ในลักษณะ 3 ด้าน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. อาการขาดสมาธิสั้น (Attention deficit) เด็กมักมีลักษณะวอกแวกได้ง่าย ขาดความตั้งใจในการทำงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่ต้องใช้ความคิด เด็กมักจะแสดงอาการเหม่อลอยบ่อย ๆ ทำงานไม่เสร็จ ผลงานมักจะไม่เรียบร้อย ขาดความรอบคอบ เด็กจะมีลักษณะขี้ลืม ทำของใช้ส่วนตัวหายเป็นประจำ มีลักษณะเหมือนไม่ฟังเวลาพูดด้วย เวลาสั่งให้เด็กทำงานอะไร เด็กมักทำครึ่ง ๆ กลาง ๆ

2. อาการซนหรือไม่อยู่นิ่ง (Hyperactivity) เด็กจะแสดงอาการซน อยู่ไม่สุข เคลื่อนไหวตลอดเวลา เช่น ลุกออกจากที่นั่ง เดินไปมา วิ่งไปรอบ ๆ ห้อง หากนั่งอยู่กับที่ก็จะเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายไปมา ชอบปีนป่าย เล่นผาดโผน ชอบแกล้งหรือแหย่ผู้อื่น เล่นเสียงดัง ส่งเสียงดังหรือทำเสียงรบกวนต่างๆ ตื่นเต้นได้ง่าย

3. อาการหุนหันพลันแล่นหรือยับยั้งควบคุมตนเองไม่ได้ (Impulsivity) เด็กมักมีลักษณะวู่วาม ใจร้อน ทำอะไรไปโดยไม่คิดไตร่ตรองล่วงหน้า ควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้ รู้จักการอดทนรอคอย เวลาต้องการอะไรก็อยากทำทันทีพูดทันทีจึงตอบคำถามโดยที่ฟังคำถามยังไม่ทันจบ พูดแทรกเวลาที่คนอื่นคุยกัน พูดมากและพูดไร้สาระไม่ยอมหยุดนิ่ง เวลาอยู่ในห้องเรียนมักพูดออกมาโดยที่ยังไม่ขออนุญาตครูก่อน

นางพะงา ลิ้มสุวรรณ (วริศรา จัยดอนกลอย. 2553: 67; อ้างอิงจาก นางพะงา ลิ้มสุวรรณ 2542: 107) ได้บอกถึงผลเสียของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่ไม่ได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตั้งแต่ในวัยเด็ก เมื่อโตขึ้นเด็กเหล่านี้จะมีปัญหาแทรกซ้อนที่มีผลกระทบในด้านต่างๆ ทั้งต่อตัวเด็กและต่อครอบครัว

เนื่องจากเด็กสมาธิสั้นมักมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นผลให้เกิดความบกพร่องทางด้านการเรียน และการเข้าสังคมอย่างชัดเจน (ณัฐวิทย์ สุขยาลักษณ์. 2553: 23; อ้างอิงจาก American Psychiatric Association. 2000: 382)

1. ผลกระทบต่อตัวเด็ก

- 1.1 ไม่ประสบความสำเร็จด้านการเรียนเท่าที่ควร
- 1.2 มีปัญหาพฤติกรรมในห้องเรียน ทำให้ถูกทำโทษบ่อย หรือถูกพักการเรียน
- 1.3 เรียนได้ไม่ดี อาจถูกให้เรียนซ้ำชั้น
- 1.4 ต้องการโปรแกรมการศึกษาพิเศษหรือการสอนเสริม
- 1.5 อาจเรียนไม่จบชั้นมัธยม หรือต้องเรียนต่อสายอาชีพ
- 1.6 มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ เนื่องจากคนรอบข้างมักคอยตำหนิ

ลงโทษเด็กอยู่เสมอ

- 1.7 มีปัญหาการเข้าสังคม ไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อนและบุคคลอื่น
- 1.8 ไม่ประสบความสำเร็จทางด้านการงานเมื่อโต
- 1.9 มีความเสี่ยงสูงที่จะติดสารเสพติด และการกระทำผิดกฎหมาย หรือมี

พฤติกรรมทางอาชญากรรม ร้อยละ 25-50 เป็นต้น

2. ผลกระทบต่อครอบครัว

- 2.1 ทำให้ระดับความเครียดในครอบครัวสูงขึ้น
- 2.2 ทำให้เกิดภาวะซึมเศร้าในครอบครัวสูงขึ้น
- 2.3 ทำให้เกิดปัญหาหย่าร้างในครอบครัว เนื่องจากพ่อแม่มักโทษแต่ละฝ่ายว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้ลูกมีปัญหา หรือมักขัดแย้งกันในเรื่องการเลี้ยงดู
- 2.4 ทำให้บุคคลในครอบครัว เสียโอกาสในการทำอาชีพโดยเฉพาะมารดา

เนื่องจากเสียเวลาไปกับการดูแลเด็กมาก

3. ผลกระทบต่อพัฒนาการ

ผู้ป่วยที่เป็นโรคสมาธิสั้นที่ไม่ได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตั้งแต่วัยเด็ก เมื่อโตขึ้นจะมีภาวะแทรกซ้อนที่มีผลกระทบทางลบในด้านต่างๆ เช่น ปัญหาด้านพฤติกรรม ปัญหาทางการเรียน ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ ขาดทักษะสังคม ปัญหาการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น และการกระทำผิดกฎหมาย ซึ่งมีโอกาสสร้างปัญหาทางสังคมได้ จอม ชุ่มช่วย (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า เมื่อกลุ่มเด็กสมาธิสั้นไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ และรักษาอย่างถูกวิธีในวัยเด็กนั้น เมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่จะมีผลต่อเนื่องให้เป็นผู้ที่ทำอะไรไม่ค่อยสำเร็จ ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเอง ซึ่งอาจแยกเป็น 2 กลุ่มได้คือ

1. แปรเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นเกราะ ก้าวร้าว ต่อต้านสังคม
2. กลายเป็นคนที่ไม่กล้า กลัว ซึมเศร้า หงอยเหงาม

ทั้งสองกลุ่มข้างต้นมักจะพบได้บ่อยในกลุ่มเด็กสมาธิสั้นที่เริ่มโตขึ้น แต่ในวัยเรียนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นจะมีผลกระทบต่อการเรียน เด็กจะไม่ค่อยมีช่วงที่มีสมาธิสำหรับการตั้งใจเรียน มีแนวโน้มที่จะล้าเหลวในการเรียนสูง ถ้าไม่ได้รับการดูแลและเข้าใจเป็นอย่างดี แต่อาจมีบ้างที่ให้ผลเป็นดีในทางกลับกันคือ เด็กมีพรสวรรค์ทางด้านไอคิว บวกกับอาการสมาธิสั้นทำให้สามารถฟังการสอนแบบผ่านๆ ก็สามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดี ทั้ง ๆ ที่แสดงออกเหมือนไม่ได้ตั้งใจฟังที่ครูสอนเลย ลักษณะอย่างนี้บางครั้งก็กลับกลายเป็นผลเสียต่อเพื่อนเรียนข้างๆ เพราะในช่วงไม่มีสมาธิก็จะไปรบกวนสมาธิของเด็กข้างๆ ซึ่งทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียน อาจดูเหมือนเป็นตัวปัญหาของชั้นเรียน ทำให้ความสัมพันธ์ต่อคนอื่นไม่ดีไปด้วย

สรุปได้ว่า เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมักได้รับผลกระทบต่างๆ คือ 1.ปัญหาด้านการเรียน เด็กมักไม่ประสบผลสำเร็จทางการเรียนเท่าที่ควร แม้ว่าจะมีระดับสติปัญญาหรือพัฒนาการปกติ แต่เด็กอาจมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในชั้นเรียน 2.ปัญหาด้านสังคม เด็กมักมีปัญหาด้านสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น ไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวและกลุ่มเพื่อน 3.ปัญหาด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ เนื่องจากเด็กมักประสบกับความรู้สึกล้าเหลว ต้องเผชิญกับความรู้สึกในแง่ลบของบุคคลรอบข้าง เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจและอาจนำไปสู่ภาวะซึมเศร้า 4.ปัญหาด้านครอบครัว ทำให้เกิดความเครียด ภาวะซึมเศร้า ความขัดแย้งภายในครอบครัว

1.4 การประเมินภาวะสมาธิสั้น

เนื่องจากภาวะสมาธิสั้น เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมอาจมีสาเหตุจากหลายๆ ปัจจัย ทั้งยังมีอาการอื่นที่เกิดร่วมด้วย จึงทำให้แต่ละคนมีลักษณะที่ซับซ้อนที่แตกต่างกัน การที่จะวางแผนการรักษาได้เหมาะสมจึงขึ้นกับการตรวจและการวินิจฉัยให้ครอบคลุมทุกแง่มุมโดยใช้วิธีร่วมกัน

(นงพงา ลิ้มสุวรรณ. 2542: 76-96; อ้างอิงจาก วริศรา จุ้ยดอนกลอย. 2553: 49)
ได้อธิบายถึงวิธีการวินิจฉัยภาวะสมาธิสั้นไว้ในลักษณะเดียวกัน ดังนี้ คือ

1. การสัมภาษณ์

ในการวินิจฉัยภาวะสมาธิสั้น ขึ้นกับประวัติที่จะได้จากพ่อ แม่ ครู และผู้ดูแล เพราะในการตรวจเด็กอาจจะไม่แสดงอาการ ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะหนึ่งของภาวะสมาธิสั้นคือ มีอาการไม่สม่ำเสมอเด็กอาจสามารถควบคุมอาการไว้ได้นานถึง 1-2 ชั่วโมงในสถานการณ์ที่แปลกใหม่หรือในสถานการณ์ที่เด็กอยู่กับผู้ใหญ่ตัวต่อตัว ฉะนั้นการสัมภาษณ์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง แม้จะมีข้อวิจารณ์ว่าข้อมูลที่พ่อ แม่หรือครูจะมีความเชื่อถือไม่หมด แต่ถ้าผู้สัมภาษณ์มีทักษะในการถามคำถามที่เฉพาะเจาะจงก็จะได้ข้อมูลที่ถูกต้องมากขึ้น

2. การตรวจทางการแพทย์

2.1 ประวัติทางการแพทย์

ควรมีข้อมูล เกี่ยวกับพันธุกรรม การตั้งครรภ์ การคลอด และพัฒนาการของเด็ก เพื่อเป็นประโยชน์ในการวินิจฉัยโรค นอกจากนี้ประวัติทางการแพทย์ยังช่วยแพทย์ในการวินิจฉัยแยกภาวะสมาธิสั้นออกจากโรคต่างๆ ที่มีอาการภาวะสมาธิสั้น ร่วมด้วย ซึ่งบางโรคต้องการรักษาโดยตรง ไม่ใช่รักษาแต่อาการภาวะสมาธิสั้น เพียงอย่างเดียว และยาบางตัวที่ใช้ในการรักษาบางโรคอาจกระตุ้นให้เกิดภาวะสมาธิสั้นได้

2.2 การตรวจร่างกายความผิดปกติที่ต้องแยกจากภาวะสมาธิสั้น

3. การตรวจพิเศษทางจิตวิทยาและทางห้องปฏิบัติการ

3.1 การตรวจทางจิตวิทยา

3.1.1 การตรวจวัดเชาว์ปัญญา

3.1.2 การตรวจลักษณะความผิดปกติภายนอกของร่างกาย

3.1.3 การตรวจว่าเด็กมีความบกพร่องทางการเรียนรู้หรือไม่

3.1.4 การทดสอบความสามารถพิเศษด้านอื่น ๆ

3.2 การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

เช่น การตรวจคลื่นไฟฟ้าสมอง (EEG) การถ่ายภาพสมองด้วยคอมพิวเตอร์ (CT scan) เป็นต้น การตรวจทางห้องปฏิบัติการบางอย่างใช้แยกโรคทางกายที่เป็นต้นเหตุของภาวะสมาธิสั้น

4. การซักประวัติ

การสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรมของเด็กด้านต่างๆ

4.1 ช่วงความสนใจ

4.2 พฤติกรรมที่แสดงออกในชั้นเรียน ที่บ้านหรือสถานที่อื่น ๆ

4.3 การทำงานที่ครู /พ่อแม่มอบหมาย หรือทำการบ้านเสร็จในเวลาที่กำหนดหรือไม่

4.4 การควบคุมการแสดงออกและการควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆ

5. การสังเกตพฤติกรรม แบบสอบถาม การใช้แบบประเมิน แบบคัดแยก หรือแบบทดสอบ แบบสอบถามที่นิยมใช้ในการประเมินโรคสมาธิสั้นได้แก่

5.1 ADHD-IV Rating Scales Dupaul, Power, Anastopoulos. et al.

5.2 The Conners' Rating Scales-Revised (CSR-R; Conners. 1997)

5.3 The SNAP-IV Rating Scales (SNAP-IV; Swanson. n.d.)

5.4 Vanderbilt ADHD Diagnostic Rating Scales (Vanderbilt Children's Hospital. n.d.)

1.5 วิธีช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

แนวคิดในการจัดการศึกษาและวิธีช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีหลายรูปแบบ ซึ่ง (ศรีเรือน แก้วกังวาน. 2556: 112; อ้างอิงจาก Harman; et al. 2002, Hallahan; & Kauffman. 2006) ได้ยกตัวอย่างแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ADHD ว่า ควรเน้นกระบวนการเรียนที่เป็นระบบและไม่กระตุ้นเร้ามากเกินไป ใช้วิธีการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) ฝึกวิธีคิด (Cognitive Training) และการรักษาทางยา (Medication) ซึ่งจากการวิจัยพบว่าการรักษาทางยาอย่างเดียว มักไม่ได้ผลซึ่งนางพญา ลิ้มสุวรรณ (2542: 123) ได้เสนอแนะว่า การให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่มีประสิทธิภาพดีที่สุด คือการผสมผสานหลายวิธีการเข้าด้วยกัน (Multimodal treatment) ซึ่งบุคคลที่มีภาวะสมาธิสั้นบางรายไม่จำเป็นต้องใช้ยาเป็นวิธีการแรกในการช่วยเหลือเสมอไป วิธีที่มีการนำมาใช้ผสมผสานร่วมกัน ดังนี้คือ

1. การให้ความช่วยเหลือด้วยยา

ยาจะช่วยให้เด็กมีสมาธิดีขึ้น ชนน้อยลง ดุสงบมากขึ้น และอยู่นิ่งได้นานมากขึ้น แต่ต้องรักษา ร่วมกับการปรับพฤติกรรม หากเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรับประทานยา แต่พ่อแม่หรือครูไม่ช่วยเหลือเด็กด้วยวิธีการอื่น ยาก็ได้ผลไม่เต็มที่

2. การให้การช่วยเหลือด้านการเรียน

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นส่วนใหญ่มักมีปัญหาการเรียนหรือเรียนได้ไม่เต็มศักยภาพร้อยละ 25-30 ของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นจะมีความบกพร่องด้านการเรียนรู้เฉพาะด้าน (Learning Disability) (วินัดดา ปยะศิลป์. 2550: 18) ดังนั้นครูจึงมีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือเด็กด้านการเรียนเพิ่มเติมเป็นพิเศษ

เพ็ญทิพย์ พรหมพันธุ์ (วริสรา จุ้ยดอนกลอย. 2553: 77; อ้างอิงจากเพ็ญทิพย์ พรหมพันธุ์) ได้เสนอแนะว่า การฝึกสมาธิในเด็ก ไม่ควรบังคับเด็กให้นั่งสมาธิหลับตาหรือภาวนาคำเพียงอย่างเดียว เพราะเด็กจะเบื่อและต่อต้าน มีความรู้สึกไม่ดีต่อการทำสมาธิ การที่สมองได้ทำงานใด ๆ อย่างต่อเนื่องอยู่กับสิ่งที่ต้องใช้สมาธิและสติ สมองจะได้รับการฝึกและค่อย ๆ มีสมาธิที่ดีขึ้น ตัวอย่างกิจกรรมในการเพิ่มสมาธิ มีดังต่อไปนี้

1. เดินทรงตัวบนไม้กระดานแคบ ๆ ยาว ๆ ที่วางบนพื้นหรือเดินตามรูปใด ๆ บนพื้น โดยเท้าต้องเหยียบบนเส้นเสมอ

2. การทำท่าทางเลียนแบบผู้ใหญ่ ในการเคลื่อนไหวเป็นจังหวะอย่างต่อเนื่อง เช่น นับ 1-2-3-4-5-6-7-8 พร้อมกับใช้มือขวาแตะที่ไหล่ซ้าย สอกซ้าย ข้อมือซ้าย แล้วเปลี่ยนมาใช้มือซ้ายแตะที่ไหล่ขวา สอกขวา ข้อมือขวา เป็นต้น เป็นลักษณะการใช้สติในการเคลื่อนไหว

3. การกรอกทรายหรือน้ำใส่ภาชนะปากแคบโดยให้พยายามไม่ให้หก ใช้สมาธิในการมองและการกระทำ

4. การเล่นโยนลูกบอลให้คนที่ยืนตรงข้าม แล้วสไลด์เท้าไปด้านข้างเพื่อไปรับลูกบอลที่ถูกโยกกลับมา แล้วจึงโยนกลับไปเรื่อย ๆ โดยไม่ให้เสียจังหวะ ใช้สมาธิและสติในการมองและการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อมัดใหญ่

5. การฟังเพลงและร้องตามให้ตรงเนื้อร้องและทำนอง ใช้สมาธิ และสติในการฟังเพลงและจับจังหวะ เป็นต้น

3. การปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) หรือการบำบัดพฤติกรรม (Behavior Therapy) เป็นเทคนิคการบำบัดทางจิตวิทยาที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยนำหลักการวางเงื่อนไข และการเรียนรู้มาใช้ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536:14) กล่าวว่า การปรับพฤติกรรมเป็นการประยุกต์หลักทางพฤติกรรมโดยใช้เทคนิคหรือวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือหลายวิธีประสมประสานกัน เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีรูปแบบการปรับพฤติกรรมดังนี้

3.1 การสร้างพฤติกรรมใหม่

การเสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ จะใช้วิธีให้การเสริมแรงต่อพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้น ซึ่งเทคนิคที่ใช้ในการสร้างพฤติกรรมใหม่

3.2 การแต่งพฤติกรรม (Shaping) โดยหลักการจะดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกพฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยที่พฤติกรรมนั้นจะต้องเฉพาะเจาะจง และควรแบ่งพฤติกรรมนั้นออกเป็นข้อย่อยๆ ที่เริ่มจากง่ายไปยาก

ขั้นตอนที่ 2 เลือกตัวเสริมแรงทางบวกที่เหมาะสม เช่น คำชมเชย หรือให้รางวัลที่เป็นวัตถุสิ่งของ

ขั้นตอนที่ 3 ลงมือปฏิบัติแต่งพฤติกรรมพร้อมกับให้การเสริมแรงควบคู่กันไป โดยให้การเสริมแรงแก่พฤติกรรมย่อยๆ จากง่ายไปหายากทีละพฤติกรรม ทั้งนี้จะต้องให้การเสริมแรงทันทีที่เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ ตัวเสริมแรงที่ให้ต้องพอเหมาะและเป็นที่ต้องการไม่ควรให้มากหรือน้อยเกินไป

3.3 การเพิ่มพฤติกรรมหรือคงพฤติกรรมไว้

การรักษาพฤติกรรมให้คงอยู่หรือนานที่สุด ซึ่งคงต้องอาศัยหลักการเสริมแรงเป็นหลัก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.3.1 การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) คือ การให้สิ่งเร้าหรือตัวเสริมแรงที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ซึ่งจะทำให้พฤติกรรมที่ถูกเสริมเรงนั้นคงอยู่หรือเกิดบ่อยขึ้น หลักการเสริมแรงทางบวกมีดังนี้

1. ให้การเสริมแรงทันทีที่พฤติกรรมที่พึงประสงค์เกิดขึ้น
2. ตัวเสริมแรงที่ให้ต้องมีขนาดและปริมาณที่พอเหมาะกับความต้องการของผู้ถูกเสริมแรง

3. ถ้าให้ตัวเสริมแรงทางสังคม เช่น คำชม การประกาศยกย่องความดี ผู้ให้ต้องแสดงออกอย่างจริงใจ

4. ควรให้การเสริมแรงไปตามขั้นตอนเริ่มต้นจากพฤติกรรมที่ง่ายไปหายากการใช้การเสริมแรงทางบวกในการปรับพฤติกรรมนั้น เป็นวิธีการเพิ่มพฤติกรรมที่ใช้ได้ง่าย แต่การใช้การเสริมแรงทางบวกจะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับประเภทของตัวเสริมแรงและการเลือกใช้ตัวเสริมแรงนั้น ซึ่งควรจะต้องมีความรอบคอบเป็นพิเศษ ดังนี้ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2536: 172-173)

- 4.1 ตัวเสริมแรงที่เป็นสิ่งของ (Material Reinforcers) เป็นตัวเสริมแรงที่กล่าวได้ว่ามีประสิทธิภาพมาก เนื่องจากเป็นตัวเสริมแรงที่ประกอบด้วยอาหาร ของที่เสพติด และสิ่งของต่างๆ เช่น ของเล่น เป็นต้น

- 4.2 ตัวเสริมแรงทางสังคม (Social Reinforcers) แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1) เป็นคำพูดและ 2) เป็นการแสดงออกทางท่าทาง ได้แก่ การชมเชย การยกย่อง การยิ้ม การเข้าใกล้ หรือการสัมผัสตัว เป็นต้น

- 4.3 ตัวเสริมแรงที่เป็นกิจกรรม (Activity Reinforcers) หรือการใช้หลักของฟรีแม็ค (Premack's principle) คือ การใช้กิจกรรมที่ชอบมากกว่า มาเสริมแรงกิจกรรมที่ชอบน้อยกว่า

- 4.4 ตัวเสริมแรงที่เป็นเบี้ยอรรถกร (Token Reinforcers) เบี้ยอรรถกรนั้นเป็นตัวเสริมแรงที่จะมีคุณค่าของการเป็นตัวเสริมแรงได้ก็ต่อเมื่อสามารถนำไปแลกเป็นตัวเสริมแรงอื่นๆ ได้ และจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นถ้าสามารถนำไปแลกตัวเสริมแรงตัวอื่นๆ ได้มากกว่าหนึ่งตัวขึ้นไป เช่น นำไปแลกเป็น อาหาร ขนม เครื่องดื่ม เครื่องเขียน ของขวัญ เป็นต้น ตัวอย่างเบี้ยอรรถกรที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้ ได้แก่ เงิน คุปอง แสตมป์ แท้ม ดาว เป็นต้น ปัจจุบันเบี้ยอรรถกรจัดว่าเป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการปรับพฤติกรรม

5. ตัวเสริมแรงภายใน (Covert Reinforcers) ตัวเสริมแรงนี้ครอบคลุมถึงความคิด ความรู้สึกต่างๆ เช่น ความพึงพอใจ ความสุข ความภาคภูมิใจ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น บุคคลบางคนชอบทำในสิ่งที่ยากและท้าทายเพราะถ้าทำสำเร็จก็จะเกิดความภาคภูมิใจ ซึ่งความรู้สึกของบุคคลนี้จัดได้ว่าเป็นตัวเสริมแรงภายในที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั่นเอง ใช้ได้ดีในการปรับพฤติกรรมเพื่อควบคุมตนเองและบังคับตนเอง

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม

2.1 พฤติกรรมด้านทักษะทางสังคม (Social skills)

ทักษะการเข้าสังคม ด้านนี้เป็นปัญหาที่พบร่วมกับอาการป่วยของโรคสมาธิสั้น เนื่องจาก โรคสมาธิสั้น เป็นโรคที่มี 3 อาการหลัก คือ ขาดสมาธิ (Attention deficit) ซนไม่อยู่นิ่ง (Hyperactivity) และหุนหันพลันแล่น (Impulsivity) (ศรีเรือน แก้วกังวาน. 2556: 13-17) เด็กจึงมีอาการไม่อยู่นิ่งขาดสมาธิในการเรียน เรียนไม่รู้เรื่อง ทำให้เป็นเด็กขาดโอกาสในการเรียนรู้ (อุมาพร ตรังคมบัติ. 2554: 24) เด็กมักจะมีอาการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา หรือมีอาการเหม่อลอย นอกจากนี้ยังเด็กยังไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ โพล่งพลาง เสียงดัง รอคอยไม่ได้ เหล่านี้ทำให้เป็นที่ไม่พอใจของเพื่อน และครู ไม่สามารถอยู่ร่วมกับใครได้ เพราะเพื่อนส่วนใหญ่ไม่ยอมเล่นด้วย เนื่องด้วย อาการทำให้เด็กสมาธิสั้น มักเล่นแรง ใช้อำนาจ เสียงดัง ไม่อยู่ในกฎ กติกา และไม่กลัวหรือไม่สนใจการบาดเจ็บ มักมีเรื่องชกต่อยหรือเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ซึ่งเด็กจะถูกทำโทษ และถูกต่อว่าจากครุร่วมทั้งปัญหาการเรียนที่ไม่ทันเพื่อน เรียนรู้ช้า เป็นต้นเหตุของการทะเลาะกันของคนในครอบครัว เหล่านี้ ทำให้เด็กเกิดความเก็บกด เป็นปมด้อย และเด็กจะแยกตัวออกจากสังคมในที่สุด และหันไปพึ่งยาเสพติด เกิดคดีอาชญากรรม ปัญหาเหล่านี้ทำให้เด็กเป็นเด็กที่ขาดทักษะทางสังคม(วิมลรัตน์ วันเพ็ญ. 2553: 6-8)

ทักษะทางสังคม (social skills) เป็นกลุ่มของทักษะต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างกันในสังคม อันได้แก่ ทักษะการสื่อสาร การพูด การฟัง การทำงานร่วมกันเป็นทีม ฯลฯ รวมทั้งความสามารถในการเข้าใจถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย กฎกติกาดัง ๆ ในสังคม ความสามารถในการรู้จักผู้อื่น และการคิดคำนึงถึงคนรอบข้างอย่างเข้าอกเข้าใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในทางบวกให้เกิดขึ้น ซึ่งเด็กจะเรียนรู้พัฒนาการเหล่านี้ได้โดยการเผชิญหน้ากับคนอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัว ครู เพื่อน ผู้ดูแล และชุมชน (พรรชชล ศรีอิสราพร. 2558: ออนไลน์; บุศรินทร์ สิริปัญญาธร. 2553: 55) เด็กมีการฝึกทักษะทางสังคม ในช่วงวัย 3-6 ปี ถือเป็นวัยที่เหมาะสมมากที่สุด เพราะเด็ก ในวัยนี้เริ่มเห็นสมาธิพร้อมทั้งเด็กอยากได้รับการยอมรับ และเริ่มเรียนรู้การรับผิดชอบ ดังนั้นหากฝึกทักษะทางสังคมให้กับเด็กในวัยนี้จะช่วยให้เด็กมีทักษะทางอารมณ์และสังคมที่มั่นคง จะเป็นคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้

2.2 ความสำคัญของการเสริมสร้างทักษะทางสังคม

ในการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็ก ประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งคือ ความเข้าใจถึงขั้นของ พัฒนาการตามวัย และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนถึงแม้ว่าเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษก็อาจมีพัฒนาการทางสังคมล่าช้ากว่าเด็กทั่วไป อย่างไรก็ตาม ครูควรเข้าใจขั้นพัฒนาการของเด็กปกติเพื่อเป็นเกณฑ์การทำความเข้าใจให้สูงขึ้น (อุษณีย์ โพธิสุข. 2542: 132; บุศรินทร์ สิริปัญญาธร, 2553: 55-65; พรศิริ บรรจงประเสริฐ. 2552: 38-41) เด็กในวัยประถมศึกษาซึ่งเป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง 6-12 ปีนั้น เป็นวัยที่เด็กมีพัฒนาการ ทางด้านต่าง ๆ พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงพัฒนาการทางด้านสังคมด้วย โดยที่เด็กจะมีการ พบปะกันทางสังคมมากขึ้น เด็กจะใช้เวลาอยู่กับ

บุคคลอื่นที่ไม่ใช่พ่อ แม่ มากขึ้น ถึงแม้ว่าพ่อ แม่ จะมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก็ตาม บุคคลอื่นก็มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็กพอ ๆ กับพ่อแม่ เด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญในการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ที่จะสามารถรับผิดชอบตนเองได้ เช่น เริ่มเรียนรู้ในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น การให้ความเป็นเพื่อนกับบุคคลอื่น สังคมของเด็กวัยนี้จะเริ่มอยู่กับกลุ่มและกับเพื่อนวัยเดียวกัน เด็กจะเริ่มเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น เริ่มเรียนรู้มารยาททางสังคมและนิสัยเหมือนเด็กเล็ก ๆ ที่จะเริ่มลดลง

2.3 ปัจจัยที่ช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม

การตรวจสอบปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทางสังคมก็เป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้เราเข้าใจถึง พฤติกรรมทางจิตใจของเด็กได้ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคม มีดังนี้คือ

1. ประสบการณ์ทางบ้าน ซึ่งถ้าเด็กได้เจริญเติบโตมาจากครอบครัวที่มีความรัก ความอบอุ่น ความเป็นมิตร พ่อ แม่ได้แสดงความรักและยอมรับในตัวเด็ก ก็จะทำให้เด็กมีพัฒนาการ และ บุคลิกภาพที่ดีที่โรงเรียนได้

2. ประสบการณ์ทางโรงเรียน โดยโรงเรียนสามารถส่งเสริมและมีการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เช่น จัดให้มีสนามเด็กเล่น ห้องสำหรับทำกิจกรรม เป็นต้น เด็กก็สามารถเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดีขึ้น

3. บทบาทของครู ครูมีบทบาทสำคัญที่จะพัฒนาทักษะทางสังคมให้เด็กวัยประถมศึกษาได้ เป็นอย่างดี โดยครูเป็นผู้ช่วยให้เด็กเปลี่ยนบทบาทในความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ และเด็กในวัยเดียวกัน ช่วยให้เด็กสามารถแก้ไขตนเองได้ เด็กก็จะมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนา การทางสังคมของเด็ก เมื่อเด็กเติบโตขึ้น เด็กจะเรียนรู้เชื่อฟังกติกาและทำตามระเบียบของโรงเรียน

2.4 หลักการเสริมสร้างทักษะทางสังคม

การจัดให้เด็กทำงานกันเป็น "กลุ่ม" เป็นวิธีการที่ดียิ่งที่จะช่วยให้เด็กมีทักษะทางสังคม เด็กจะมีการเรียนรู้ถึงการแก้ปัญหาจากการทำงานกลุ่ม การจัดให้มีกลุ่มหลาย ๆ ชนิด การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยให้ "ครู" เป็นผู้แนะนำจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้วิธีการเล่นที่เหมาะสม และรู้จัก ยอมรับผลของการแข่งขันด้วย การเล่นของเด็กวัยนี้ยังไม่ค่อยกว้างขวางมากเท่าไร เด็กจะเริ่มเล่นอยู่ในกลุ่มมากขึ้น ลดการเล่นแบบต่างคนต่างเล่น เด็กจะเปลี่ยนแปลงวิธีการเล่นอยู่เสมอ มีการเอาแต่ใจตนเองบ้าง และต้องการเอาชนะบ้าง แต่เมื่อเด็กโตขึ้นเด็กจะเรียนรู้และสามารถปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดีขึ้นการรวม "กลุ่ม" นั้น มีอิทธิพลต่อเด็กมาก ทำให้เด็กได้รับการตอบสนองขั้นพื้นฐาน เช่น ได้รับคำยกย่อง ได้เป็นคนสำคัญของกลุ่ม ได้เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะอยากให้ผู้อื่นสนใจร่วมทำกิจกรรมกับตนและตนก็ได้มีส่วนร่วมรับรู้ในกิจกรรมของผู้อื่นซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กได้พัฒนาความมั่นคงทางจิตใจ ความรู้สึกว่ามีเจ้าของและเป็นเจ้าของจะเห็นได้ว่าการที่เด็กได้เข้าร่วมทำกิจกรรมกลุ่มนั้น ทำให้เด็กได้รู้จักโลกรู้จักสังคม และชีวิตดีขึ้น พ่อ แม่ และผู้ปกครอง ควรมีส่วนสนับสนุนและให้โอกาสเด็ก คอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือเด็กก็จะทำให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นมีทักษะทางสังคมดีขึ้น

2.5 เป้าหมายของการเสริมสร้างทักษะทางสังคม มี 3 ประการ คือ

1. การเสริมสร้างทักษะทางกาย เพื่อให้เด็กสามารถใช้วิธีต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่าง คล่องแคล่ว ว่องไว
2. เสริมสร้างทักษะการเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น เพื่อให้เด็กได้ตระหนักรู้ว่าตนเองมีลักษณะอย่างไร มีความสามารถในการโต้แย้ง ได้รู้ในสิ่งที่ตนชอบและไม่ชอบ ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น
3. เสริมสร้างทักษะการใช้คำพูดในการสื่อสาร เพื่อให้เด็กสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ได้มีการสื่อสารให้ถูกกับกาลเทศะและบุคคล เพื่อให้เด็กได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2541: 36-38)

2.6 การพัฒนาทักษะทางสังคมให้เด็กสมารถ

สถาบันสุขภาพจิตและวันรณรงค์คริษฐ์ร์ กล่าวว่าเด็กสมารถสันจำนวนมากมีปัญหากับเพื่อน ชอบกลั่นแกล้งหรือแหย่เพื่อน บางคนอาจมีลักษณะก้าวร้าว ทั้งนี้เพราะเด็กสมารถสันจะมีอารมณ์เสื่อง่าย และไม่คิดก่อนที่จะทำบางรายอาจเรียกร้องความสนใจแบบไม่ค่อยเหมาะสม เช่น ทำเป็นตัวตลกให้คนอื่นแหย่เล่น เป็นต้น อีกทั้งเด็กยังมีปัญหาการเปลววิธีการสื่อสารที่ไม่ใช่คำพูดทำให้เด็กไม่สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นจากการได้เห็นเฉพาะสีหน้าท่าทางและแววตาของคนทีตนสัมพันธ์ด้วย

ทั้งหมดนี้ทำให้เด็กไม่สามารถรักษาความสัมพันธ์กับเพื่อนไว้ได้นานพอเด็กอาจตอบโต้เพื่อนแบบก้าวร้าวเมื่อถูกยั่ว ความไม่มีสมารถ ไม่รู้เวลา ทำให้เด็กปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือกติกาต่าง ๆ ไม่ได้การเล่นกับเพื่อนจึงมีปัญหาละไม่มีใครอยากเล่นด้วย การไม่มีเพื่อนจึงสร้างความทุกข์ใจให้กับเด็กเพราะเด็กเป็นวัยทีต้องการเพื่อนเมื่อถูกเพื่อนปฏิเสธจึงเป็นความเจ็บปวดทีสุดในชีวิตของเด็กการฝึกทักษะทางสังคมจะช่วยให้ เด็กสามารถเข้ากับเพื่อนได้ดีขึ้นรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งครูสามารถช่วยเหลือเด็กได้ดังนี้

1. ทักษะในการสื่อสาร การเริ่มต้นขอเล่นด้วย การรับฟังกติกา การซักถามข้อสงสัยการสร้างคำถามทีเหมาะสม การชี้ชวนให้เพื่อน ๆ เล่นตาม คำพูดและสำเนียงทีใช้พูด
2. ทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ความสามารถเล่นตามเพื่อนหรือนำเพื่อนได้ รู้จักเอื้อเฟื้อ รู้จักขอโทษ ชอบใจ และการแสดงน้ำใจ เคารพในกติกา เข้าใจความรู้สึกของคนอื่นไวต่อความรู้สึกของคนรอบข้าง

วรศรา จุ้ยดอนกลอย (2553: 76-77) ได้แบ่งทักษะทางสังคมของเด็กทีมีภาวะสมารถสันได้ดังนี้

1. ทักษะการจัดการกับความขัดแย้งหรือความโกรธ หมายถึง ความสามารถในการควบคุมความไม่พอใจต่อคำพูดหรือการกระทำของผู้อื่น พฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่ การนิ่งเฉย การเดินออกจากสถานการณ์อย่างสุภาพ การใช้คำพูดทีสุภาพ

2. ทักษะในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนในการทำกิจกรรมต่างๆ พฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่ การกล่าวคำทักทาย ด้วยสีหน้าที่ยิ้มแย้ม การแสดงท่าทางที่เหมาะสม การใช้คำพูดและน้ำเสียง การอดทนรอคอย

3. ทักษะการทำงานในห้องเรียน หมายถึง การปฏิบัติตามกฎระเบียบในชั้นเรียน นั่งฟังครู ขณะสอน การทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างสงบ การให้ความช่วยเหลือครูและเพื่อน

จากองค์ประกอบของทักษะทางสังคมดังกล่าว สรุปได้ว่า ทักษะทางสังคมเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในด้านต่างๆ ทั้งการพูด การกระทำ และความรู้สึก ที่จะก่อให้เกิดการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมและการทำงานร่วมกันในกลุ่ม หรือองค์กรได้อย่างสงบสุข

2.7 เครื่องมือที่ใช้วัดทักษะทางสังคม

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดทักษะทางสังคมที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ส่วนมากเป็นการแปลมาจากต่างประเทศแล้วนำมาปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับลักษณะของงานวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. Walker-McConnell Social Competence and School Adjustment (W-M Scale)

ระดับอายุ : อนุบาล – เกรด 6

ผู้ใช้แบบประเมิน : ครูเป็นผู้ประเมินนักเรียนรายคน

ความน่าเชื่อถือ : มีความเชื่อมั่นระดับดี และค่าความเที่ยงตรงในระดับที่

ยอมรับ

การแปลผล : คะแนนมาตรฐาน การจัดลำดับเปอร์เซ็นต์ไทล์

ข้อเสนอแนะ : แบบประเมินนี้ใช้ในการคัดแยก ใช้เวลาในการทดสอบ 5 นาที

สามารถใช้ร่วมกับเครื่องมือชนิดอื่นได้ แบบประเมินนี้สร้างขึ้นมาจากแนวคิด พฤติกรรมทางสังคมที่ครูเพื่อนยอมรับและพฤติกรรมปรับตัวที่โรงเรียน แบบประเมินนี้ไม่เหมาะในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยตัดสิน

2. แบบมาตราส่วนประมาณค่าทักษะทางสังคม (Social Rating Scale –Student Version) แคมเบลและไซเปอร์สไตน์ (Cambell: Saperstein) ได้เสนอแนะการใช้แบบประเมินไว้ว่า ใช้ในการประเมินการแวงออกทักษะต่างๆ ใน 3 ระดับ คือ ปกติ บางครั้ง ไม่เคย สามารถใช้ประเมินเด็กเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ใช้แบบฟอร์มนี้ในการบันทึกวันที่ พฤติกรรม เป้าหมาย หากต้องใช้แบบฟอร์มนี้ซ้ำในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ควรบันทึกด้วยปากกาที่แตกต่างกัน การแปลผล ทักษะทางสังคมที่เด็กกระทำเป็นประจำ แสดงว่ามีความสามารถหากเด็กกระทำเป็นประจำ แสดงว่า ยังใช้ทำไม่ได้ หากเด็กไม่เคยกระทำเลยแสดงว่า ไม่มีความสามารถ

3. แบบวัดหรือแบบสำรวจทักษะทางสังคมของอูษณีย์ อนุรุทธวงศ์ (2545: 120-122) เป็นแบบวัดความสามารถทางสังคม มีลักษณะเป็นข้อคำถาม มีทั้งหมด 20 ข้อ เนื้อหาของข้อคำถามจะเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การสื่อสาร การควบคุมอารมณ์ ความสามารถในการตัดสินใจ หรือการตัดสินใจ โดยมีค่าคะแนน 1-10 คะแนน ถ้าตอบ 1 คะแนน หมายถึงมีลักษณะพฤติกรรมแบบนี้บ่อย ถ้าตอบ 10 คะแนน หมายถึงลักษณะเช่นนี้มาก

2.8 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ของ แบนดูรา

1.1 แนวคิดและทฤษฎี

บันดูรามีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ เนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวอยู่เสมอผู้เรียนต้องสามารถที่จะประเมินได้ว่าตนเลียนแบบได้ดีหรือไม่ดีอย่างไร และจะต้องควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ด้วย

1.2 ขั้นตอนการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือเลียนแบบมี 2 ขั้น

ขั้นที่ 1 ขั้นการได้รับมาซึ่งการเรียนรู้ (Acquisition) ทำให้สามารถแสดงพฤติกรรมได้

สิ่งเร้าหรือการรับเข้า > บุคคล

(Input) (Person)

ขั้นที่ 2 เรียกว่าขั้นการกระทำ (Performance) ซึ่งอาจจะกระทำหรือไม่กระทำก็ได้

สิ่งเร้าหรือการรับเข้า > บุคคล

(Input) (Person)

1.3 กระบวนการต่าง ๆ ของการเลียนแบบ ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการดึงดูดความสนใจ (Attentional Process) กิจกรรมการเรียนรู้ที่เด็กได้สังเกตตัวแบบ และตัวแบบนั้นดึงดูดให้เด็กสนใจที่จะเลียนแบบ ควรเป็นพฤติกรรมง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน ง่ายต่อการเอาใจใส่ของเด็กที่เกิดการเลียนแบบและเกิดการเรียนรู้

2. กระบวนการคงไว้ (Retention Process) คือ กระบวนการบันทึกหรือเก็บเป็นความจำ การที่เด็กจะต้องมีความแม่นยำในการบันทึกสิ่งที่ได้เห็นหรือได้ยินเก็บเป็นความจำ ทั้งนี้เด็กดึงข้อมูลที่ได้จากตัวแบบออกมาใช้กระทำตามโอกาสที่เหมาะสม เด็กที่มีอายุมากกว่าจะเรียนรู้จากการสังเกตการณ์กระทำที่ฉลาดของบุคคลอื่น ๆ ได้มากกว่า โดยประมวลไว้ในลักษณะของภาพพจน์ (Imaginal Coding) และในลักษณะของภาษา (Verbal Coding) และเด็กโตขึ้นนำประสบการณ์และสัญลักษณ์ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงและต่อมาจะใช้การเรียนรู้มีเทคนิคที่นำมาช่วยเหลือความจำ คือ การท่องจำ การทบทวน หรือการฝึกหัด และการรวบรวมสิ่งที่เกี่ยวข้องกันเป็นเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยให้เขาได้เก็บสะสมความรู้ไว้ในระดับซึ่งสามารถนำมาใช้ได้เมื่อต้องการ

3. กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process) คือ การแสดงผลการเรียนรู้ด้วยการกระทำ คือ การที่เด็กเกิดผลสำเร็จในการเรียนรู้จากตัวแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความแม่นยำ เด็กจะต้องแสดงพฤติกรรมได้จากการเรียนรู้ด้วยการเคลื่อนไหวออกมา เป็นการกระทำออกมาในรูปของการใช้กล้ามเนื้อความรู้สึกร่วมกับการกระทำครั้งแรกไม่สมบูรณ์ ดังนั้นเด็กจำเป็นต้องลองทำหลายๆ ครั้ง เพื่อให้ได้ลักษณะพฤติกรรมที่ต้องการ แล้วเขาก็จะได้รับทราบผลของการกระทำจากประสบการณ์เหล่านั้น เพื่อนำมาแก้ไขพฤติกรรมที่ยังไม่เข้ารูปเข้ารอย สิ่งนี้จะทำให้เกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เด็กที่มีอายุมากกว่าจะมีกล้ามเนื้อที่แข็งแรง และสามารถควบคุมได้ดีกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) คือ กระบวนการเสริมแรงให้กับเด็กเพื่อแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบได้ถูกต้อง โดยเด็กเกิดการเรียนรู้จากการเรียนรู้จากการเลียนแบบตัวแบบที่จะมาจากบุคคลที่มีชื่อเสียงมากกว่าบุคคลที่ไม่มีชื่อเสียง จากการเลียนแบบตัวแบบที่มาจากบุคคลที่เป็นเพศเดียวกับเด็กมากกว่าจะเป็นเพศตรงข้ามกัน จากการเลียนแบบตัวแบบที่เป็นรางวัล เช่น เงิน ชื่อเสียง สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง จากพฤติกรรมของบุคคลที่ถูกลงโทษ มีแนวโน้มที่จะไม่ถูกนำมาเลียนแบบ และจากการที่เด็กได้รับอิทธิพลจากตัวแบบที่มีความคล้ายคลึงกับเด็ก ได้แก่ อายุ หรือสถานภาพทางสังคม

แนวคิดของแบนดูรา เน้นพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามสามารถปรับหรือเปลี่ยนได้ตามหลักการเรียนรู้ เป็นการกระตุ้นเด็ก มีการเรียนรู้พัฒนาการทางด้านสังคม โดยใช้การสังเกตตัวแบบที่เด็กเห็น เด็กมีระดับการเรียนรู้แล้ว เด็กจะมีทางเลือกใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อเก็บสะสมพฤติกรรมที่เป็นไปได้เอาไว้ และยังกว่านั้นตัวแปรจะช่วยให้เขาเลือกสถานการณ์ที่ดีที่สุดไว้ปฏิบัติต่อไป

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญา

3.1 ความหมายของพหุปัญญา

การ์ดเนอร์ (เยาพา เดชะคุปต์. 2551: 102-104) ได้ให้ความหมายของพหุปัญญาไว้ว่า หมายถึง ความสามารถเชิงชีวจิต (Biopsychological Potential) นั่นคือ คนทุกคนสามารถแสดงออกซึ่งองค์แห่งปัญญาที่เขาสามารถและพัฒนาความสามารถนั้นกับบริบทต่าง ๆ ตามสภาพแวดล้อมของตนเอง เขามองสติปัญญาในหลายลักษณะ และเชื่อว่าสติปัญญาของแต่ละคนจะเป็นกระบวนการทางจิตใจ หรือความสามารถที่จะค้นพบ แก้ปัญหาและสร้างผลผลิตที่มีคุณค่าต่อตนเองและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สรุปพหุปัญญา หมายถึง ความสามารถหรือความพร้อมของเด็กปฐมวัยที่หลากหลายที่แสดงออกมาในการแก้ปัญหาและสามารถเรียนรู้ สร้างผลงานที่มีคุณค่าต่อตนเองและเป็นที่ยอมรับของสังคม

3.2 แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีพหุปัญญา

การจะบอกว่าเด็กคนหนึ่งฉลาด หรือมีความสามารถมากน้อยเพียงใด ถ้าเรานำระดับสติปัญญาหรือไอคิว ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันมาเป็นมาตรวัด ก็อาจได้ผลเพียงเลี้ยวเดียว เพราะว่าวัดได้เพียงเรื่องของภาษา ตรรกศาสตร์ คณิตศาสตร์ และมีติสัมพันธ์เพียงบางส่วนเท่านั้น ยังมีความสามารถอีกหลายด้านที่แบบทดสอบในปัจจุบันไม่สามารถวัดได้ครอบคลุมถึง เช่น เรื่องของความสามารถทางดนตรี ความสามารถทางกีฬา และความสามารถทางศิลปะ เป็นต้น

การ์ดเนอร์นั้น มีความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับสติปัญญาที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เชาวน์ปัญญาของบุคคลมิได้มีเพียงความสามารถทางภาษา และทางคณิตศาสตร์เท่านั้น แต่มีอยู่อย่างหลากหลายถึง 8 ประเภทด้วยกัน แต่การ์ดเนอร์เองก็กล่าวว่า อาจจะมีมากกว่า 8 ประเภท โดยคนแต่ละคนจะมีความสามารถเฉพาะด้านแตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถที่แตกต่างกันออกไปเมื่อผสมผสานออกมาแล้วจะก่อให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะตัวบุคคล

2. เชาวน์ปัญญาไม่ใช่สิ่งที่มั่นคงถาวรตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย หากแต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพแวดล้อม และการส่งเสริมที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีพหุปัญญา เกิดจากความเชื่อในเรื่องศักยภาพความสามารถของมนุษย์ ที่มีอย่างหลากหลายอันเกิดจากสมองที่แบ่งเป็นส่วนๆ ซึ่งแต่ละส่วนกำหนดความสามารถเป็นเรื่อง ๆ ไปได้ จึงทำให้มนุษย์มีปัญญามากมาย อย่างในคน ๆ เดียวกัน

3.3 ประเภทของพหุปัญญา

ศาสตราจารย์โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) นักจิตวิทยา มหาวิทยาลัยฮาวาร์ด เป็นผู้ที่พยายามอธิบายให้เห็นถึงความสามารถที่หลากหลาย โดยคิดเป็น “ทฤษฎีพหุปัญญา” (Theory of Multiple Intelligences) เสนอแนวคิดที่ว่า สติปัญญาของมนุษย์มีหลายด้านที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับว่าใครจะโดดเด่นในด้านไหนบ้าง แล้วแต่ละด้านผสมผสานกัน แสดงออกมาเป็นความสามารถในเรื่องใด เป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคนไป ในปี พ.ศ. 2526 การ์ดเนอร์ ได้เสนอว่าปัญญาของมนุษย์มีอยู่อย่างน้อย 7 ด้าน คือ ด้านภาษา ด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการเข้าใจตนเอง ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 ได้เพิ่มเติมเข้ามาอีก 1 ด้าน คือ ด้านธรรมชาติวิทยา เพื่อให้สามารถอธิบายได้ครอบคลุมมากขึ้น

จึงสรุปได้ว่า พหุปัญญา ตามแนวคิดของการ์ดเนอร์ ในปัจจุบันมีปัญญาอยู่อย่างน้อย 8 ด้าน ดังนี้

1. ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence)

คือ ความสามารถในการใช้ภาษารูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ภาษาพื้นเมือง จนถึงภาษาอื่นๆ ด้วย สามารถรับรู้ เข้าใจภาษา และสามารถสื่อสารภาษาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตามที่ต้องการ

2. ปัญญาด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence)

คือ ความสามารถในการคิดแบบมีเหตุและผล การคิดเชิงนามธรรม การคิดคาดการณ์ และการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์

3. ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual-Spatial Intelligence)

คือ ความสามารถในการรับรู้ทางสายตาได้ดี สามารถมองเห็นพื้นที่ รูปทรง ระยะทาง และตำแหน่ง อย่างสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน แล้วถ่ายทอดแสดงออกอย่างกลมกลืน มีความไวต่อการรับรู้ในเรื่องทิศทาง

4. ปัญญาด้านการเคลื่อนไหว (Bodily Kinesthetic Intelligence) คือ ความสามารถในการควบคุมและแสดงออกซึ่งความคิด ความรู้สึก โดยใช้อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย รวมถึงความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์ ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส

5. ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) คือ ความสามารถในการซึมซับ และเข้าถึงสุนทรียะทางดนตรี ทั้งการได้ยิน การรับรู้ การจดจำ และการแต่งเพลง สามารถจดจำจังหวะ ทำนอง และโครงสร้างทางดนตรีได้ดี และถ่ายทอดออกมาโดยการฮัมเพลง เคาะจังหวะ เล่นดนตรี และร้องเพลง

6. ปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence)

คือ ความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น ทั้งด้านความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ และเจตนาที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน มีความไวในการสังเกต สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง สามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม สร้างมิตรภาพได้ง่าย เจรจาต่อรอง ลดความขัดแย้ง สามารถจูงใจผู้อื่นได้ดี เป็นปัญญาด้านที่จำเป็นต้องมีอยู่ในทุกคน

7. ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)

คือ ความสามารถในการรู้จัก ตระหนักรู้ในตนเอง สามารถเท่าทันตนเอง ควบคุมการแสดงออกอย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ และสถานการณ์ รู้ว่าเมื่อไหร่ควรเผชิญหน้า เมื่อไหร่ควรหลีกเลี่ยง เมื่อไหร่ต้องขอความช่วยเหลือ มองภาพตนเองตามความเป็นจริง รู้ถึงจุดอ่อน หรือข้อบกพร่องของตนเอง ในขณะเดียวกันก็รู้ว่าตนมีจุดแข็ง หรือความสามารถในเรื่องใด มีความรู้เท่าทันอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความคาดหวัง ความปรารถนา และตัวตนของตนเองอย่างแท้จริง เป็นปัญญาด้านที่จำเป็นต้องมีอยู่ในทุกคนเช่นกัน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า และมีความสุข

8. ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence)

คือ ความสามารถในการรู้จัก และเข้าใจธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง เข้าใจกฎเกณฑ์ปรากฏการณ์ และการรังสรรค์ต่างๆ ของธรรมชาติ มีความไวในการสังเกต เพื่อคาดการณ์ความเป็นไปของธรรมชาติ มีความสามารถในการจัดจำแนก แยกแยะประเภทของสิ่งมีชีวิต ทั้งพืชและสัตว์

3.4 ลักษณะสำคัญของทฤษฎีพหุปัญญา

ทฤษฎีพหุปัญญา ไม่เพียงแต่อธิบายปัญญาทั้ง 8 ด้านนี้เท่านั้นแต่ยังได้อธิบายถึงลักษณะสำคัญเอาไว้ ดังนี้

1. ปัญญามีลักษณะเฉพาะด้านจากการศึกษาเรื่องสมอง
2. ทุกคนมีปัญญาทั้ง 8 ด้านมากบ้างน้อยบ้างต่างกันไป ซึ่งบางคนอาจมีปัญญาทั้ง 8 ด้านสูงมากทุกด้าน แต่บางคนอาจจะมีเพียงหนึ่งหรือสองด้าน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่สูงนัก
3. ทุกคนสามารถพัฒนาปัญญาแต่ละด้านให้สูงขึ้นถึงระดับใช้งานได้ ถ้ามีการให้กำลังใจ ฝึกฝน อบรม มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เช่นความร่วมมือของผู้ปกครอง การได้ประสบการณ์ ก็อาจจะเสริมสมรรถภาพของปัญญาด้านต่าง ๆ ได้
4. ปัญญาต่าง ๆ สามารถทำงานร่วมกันได้ ซึ่งการ์ดเนอร์ชี้แจงว่า การแบ่งลักษณะของปัญญาแต่ละด้านเป็นเพียงการอธิบายลักษณะของปัญญาแต่ละด้านเท่านั้น แท้จริงแล้วปัญญาทั้งหลาย ๆ ด้าน จะทำงานร่วมกัน เช่น ในการประกอบอาหารก็ต้องสามารถอ่านวิธีทำ (ด้านภาษา) คิดคำนวณปริมาณของส่วนผสม (ด้านคณิตศาสตร์) เมื่อประกอบอาหารเสร็จก็ทำให้สมาชิกทุกคนในบ้านพอใจ (ด้านความเข้าใจผู้อื่น) และทำให้ตนเองมีความสุข (ด้านความเข้าใจตนเอง) เป็นต้น การกล่าวถึงปัญญาแต่ละด้านเป็นเพียงการนำลักษณะพิเศษเฉพาะออกมาศึกษาเพื่อหาทางใช้ให้เหมาะสม

5. ปัญหาแต่ละด้านจะมีการแสดงความสามารถหลายอย่าง เช่น บางคนไม่มีความสามารถด้านการอ่านก็ไม่ได้หมายความว่าไม่มีความสามารถด้านภาษา เพราะเขาอาจจะเป็นคนที่เล่นกีฬาหรือเล่าเรื่องเก่ง ใช้ภาษาพูดได้คล่องแคล่ว หรือคนที่ไม่มีความสามารถทางกีฬา ก็อาจใช้ร่างกายได้ดีในการถักทอผ้าหรือเล่นหมากรุกได้เก่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่าแม้แต่ในปัญหาด้านใดด้านหนึ่ง ก็จะมีการแสดงออกถึงความสามารถที่หลากหลายการวัดเนอร์เชื่อว่า แม้ว่าคนแต่ละคนจะมีปัญหาในแต่ละด้านไม่เท่ากัน

สรุปได้ว่า แต่ละคนจะมีปัญหาแต่ละด้านไม่เท่ากัน แต่ก็สามารถพัฒนาได้โดยการจัดประสบการณ์ให้ได้อย่างเหมาะสม

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการละเล่น

4.1 ความหมายของการละเล่น

คำว่า “การเล่น” ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าให้ความหมายไว้แตกต่างกันมากมาย ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้ความหมายของคำว่า “การเล่น” “เล่น” และ “พื้นบ้าน” ไว้ดังนี้

“การเล่น” หมายถึง มหรสพการแสดงต่าง ๆ เพื่อความสนุกสนานรื่นเริง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ได้ให้ความหมายของการละเล่นไว้ดังนี้

“การเล่น” หมายถึง กิจกรรมที่เด็กเล็ก ๆ ชอบที่จะทำจะจัดการทำขึ้นมาตลอดจนเพื่อความสนุกสนานทั้งหลายที่สนองต่อความอยากรู้อยากเห็น ของทุกสิ่งที่เขาได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัส เป็นวิธีการที่พัฒนาความรู้สึกของเด็ก จะได้รู้จักกับเพื่อน ๆ ได้ร่วมกิจกรรมได้สังคม

จารุวรรณ ธรรมวัตร (2553: 102) ได้กล่าวถึงการละเล่นของเด็กไทยว่า การเล่นทุกชนิดนอกจากจะเกิดความเพลิดเพลิน แก่เด็ก แล้วยังมีคุณค่าอื่นแฝงอยู่เช่น เสริมสร้างพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจและเล่นหลายชนิดฝึกให้เด็กได้รู้จักสังเกต ให้ไหวพริบในการเล่นทายปริศนาสอนให้เด็กเข้ากับเพื่อนได้ โดยเพื่อนยอมรับอย่างเต็มใจ การเล่นของเด็กแบ่งได้หลายประเภท คือ การเล่นและการเล่นในร่ม ถ้าแบ่งเอาบทร้องเป็นหลักก็จะมีสองประเภทคือการเล่นมีบทร้องและการเล่นที่ไม่มีบทร้อง

4.2 คุณค่าและความสำคัญของการละเล่น

การเล่นทำให้เด็กได้เคลื่อนไหวได้ออกกำลังกายเกิดความคล่องแคล่วว่องไว ฝึกความอดทน ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ฝึกการสังเกตมีปฏิภาณไหวพริบ สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ พร้อมทั้งเกิดความสนุกสนานการเล่นจึงถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของเด็ก ในปัจจุบันโรงเรียนควรที่จะนำเอาการเล่นพื้นบ้านมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ โดยเฉพาะการเล่นพื้นบ้านควรให้เยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้และอนุรักษ์ไว้ซึ่งการเล่นพื้นบ้านเป็นกิจกรรมรู้จักความยุติธรรม รู้จักการให้การรับและช่วยพัฒนากล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ให้เจริญเติบโต ผ่อนคลายความตึงเครียด

ทิพวรรณ คันธา (2540: 54) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการละเล่นพื้นบ้านว่าเป็นการเล่นที่สามารถเสริมสร้างกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกายได้เป็นอย่างดีเพราะผู้เล่นได้เคลื่อนไหวได้ออกกำลังกาย รู้จักเคารพกติกาในการเล่น รู้จักการรอคอย มีความอดทน รู้แพ้รู้ชนะและให้อภัย ช่วยสร้างเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ ตลอดจนผู้เล่นได้รับความสนุกสนาน อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านให้คงอยู่

กรมวิชาการ (2540: 20) กล่าวว่า การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลองสร้างสรรค์ความคิดแก้ปัญหา และค้นพบด้วยตนเอง การเล่นช่วยพัฒนาร่างกายสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคม เป็นทางที่เด็กจะสร้างประสบการณ์เรียนรู้สิ่งแวดล้อมกับธรรมชาติรอบตัว “การเล่น” เป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ได้ให้ความสำคัญของการละเล่น ไว้ว่าการละเล่นมีความสำคัญต่อการพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ดังนี้คือ

1. ขณะเด็กเล่นจะแสดงออกได้อย่างเต็มที่ มีความสดชื่น สนุกสนาน เบิกบาน ทำให้เด็กรู้สึกเป็นสุขเพราะได้เล่นตามที่ตนต้องการ
2. เป็นการตอบสนองความต้องการของเด็กในหลาย ๆ ด้านเช่น ด้านความอยากรู้อยากเห็นซึ่งเด็กแสดงออกโดยการทดลอง หยิบจับ สืบรวจเขย่าพัง หรือขว้างปา ด้านความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการทางจิตใจและเป็นการทดแทนความต้องการของเด็กซึ่งเด็กแสดงออกโดยการเล่นสมมุติ
3. เป็นการเรียนรู้ของเด็กที่จะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว เช่น เรียนรู้เรื่องรอบตัว เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง เช่น การผลัดเปลี่ยนกันเล่น การรอคอย การแข่งขัน การตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ และเรียนรู้ถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนที่มีต่อชุมชน เช่น หน้าที่ของพ่อ แม่ ลูก ตำรวจ กำนัน ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ได้มากจากการเล่นสมมุติและจากการสังเกต
4. ช่วยพัฒนาคุณสมบัติหลายประการที่จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการทำงานเมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ฉะนั้นทักษะที่เด็กได้รับจากการเล่นเด็กจะมีโอกาสได้เรียนรู้ถึงภารกิจและหน้าที่ของการเป็นผู้ใหญ่ เป็นการฝึกนิสัยในเรื่องการทำงาน มีความรับผิดชอบและการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
5. เป็นการเตรียมชีวิตของเด็ก เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักหน้าที่ที่ตนเองต้องทำในอนาคต ฝึกการพึ่งตนเอง การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปันการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
6. เพื่อให้มีทัศนคติที่ดีต่อการออกกำลังกาย เพื่อเป็นแนวทางในการที่จะไปเล่นกีฬาประเภทอื่น ๆ ต่อไป
7. ช่วยพัฒนาเด็กในทุก ๆ ด้าน ดังนี้
 - 7.1 ทางด้านร่างกาย เกมและการเล่นเป็นการใช้พลังงานส่วนเกินในร่างกายของเด็ก เป็นการฝึกกล้ามเนื้อ

7.2 ทางอารมณ์และจิตใจ เกมและการเล่นจะช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาทางอารมณ์และจิตใจที่มั่นคงแข็งแรง รู้จักปรับอารมณ์ให้เข้ากับสภาวะแวดล้อม และการเล่นจะช่วยลดความคับข้องใจของเด็ก

7.3 ทางสังคม เกมและการเล่นจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเป็นการเรียนที่จะอยู่รวมกลุ่ม รู้จักบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม ฝึกการสมาคม และฝึกเด็กในเรื่องการปรับตัว

7.4 ทางสติปัญญา เกมและการเล่นถือว่าการฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็ก เป็นการฝึกในเรื่องความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และส่งเสริมการจินตนาการของเด็ก

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542: 32) ได้กล่าวว่า การเล่นซึ่ง มีความสำคัญกับเด็กมาก ไม่เพียงแต่สร้างความสนุกเพลิดเพลินให้กับเด็กเท่านั้นแต่ยังหมายถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นจะเป็นการเรียนรู้ของเด็กมากขึ้น ถ้าครูจัดเตรียมการเล่นอย่างมีจุดประสงค์ และพร้อมที่จะให้การเล่นเป็นการเรียนรู้ที่สนุก การเล่นของเด็ก การเล่นเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต ได้มีโอกาสทดลองสร้างสรรค์ความคิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นมีอิทธิพลและมีผลต่อการเจริญเติบโตของเด็ก ช่วยพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคมและสติปัญญา

จะเห็นได้ว่าการละเล่นพื้นบ้านไทยมีคุณค่า มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติเพื่อที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีศักยภาพในอนาคต การละเล่นพื้นบ้านไทยนี้เป็นสิ่งที่บอกถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้เล่นการละเล่นพื้นบ้านไทย ยังเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของไทยให้สืบไปด้วย

4.3 ประเภทของการละเล่น

จิราภรณ์ ปนาทกุล (2531: 29-39) ได้แบ่งประเภทของการละเล่นของเด็กไทยไว้ทั้งหมด 5 กลุ่มโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การละเล่นที่เน้นทักษะด้านการพูด และทักษะการฟัง ได้แก่ การละเล่นที่มีบทร้องหรือเพลงซึ่งจะช่วยให้เด็กจำได้ง่าย เมื่อร้องบ่อยๆจะสามารถช่วยด้านทักษะทางภาษาไปในตัว
2. การละเล่นที่เน้นทักษะทางด้านการนับ การคาดคะเน การกระเด้ง การจำแนกเสียง ซึ่งการละเล่นลักษณะนี้จะฝึกให้เด็กเป็นคนช่างสังเกตและการแยกแยะ
3. การละเล่นที่เน้นทักษะด้านความคิด การใช้ไหวพริบ ความคล่องแคล่ว ว่องไว การเลือกตัดสินใจ
4. การละเล่นที่เน้นทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กและมัดใหญ่ ในการขีดเขียน การลากเส้น การวิ่ง การกระโดด การทรงตัว
5. การละเล่นที่เน้นการปลูกฝังค่านิยม ทศนคติที่ดีในด้านต่างๆ เช่น ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความอดทน การยอมรับ กฎ กติกา การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี เป็นต้น

จากการศึกษาประเภทการเล่นเด็กไทย ของรุ่งนภา ทิมหาญ ซึ่งมีการเล่นทั้งหมดกว่า 60 การเล่น เช่น ตีลูกล้อ เป่ายางฉุบ กระโดดกบ กระต่ายขาเดียว เข้าคู่เคียงลำเลียงไขกา เดินกะลาสมพันธ์ ฯลฯ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกการเล่นที่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุ 6-9 ปี ที่มีภาวะสมาธิสั้น ทั้งหมด 13 การเล่น ดังนี้ กระโดดกบ กระต่ายขาเดียว ควบคุมหมากล้อมกลิ้ง ควบคุมตุ๊กตากระโดด จับสำเนียงเสียงรอบวงเดินกะลาสมพันธ์ ก้าวสมพันธ์ผ่านรอบวง ต่อเรือบกส่งสมพันธ์ สมพันธ์แห่วงล้อ เข้าคู่เคียงลำเลียงไขกา เดินตามเส้นเล่นตามแมงมุม แก้อีตดนตรีสมพันธ์ ขี่ม้าส่งสารสมพันธ์ ซึ่งการเล่นของเด็กไทยมีการจัดประเภทที่หลากหลาย มีทั้งที่เล่นกันเป็นทีม เล่นเดี่ยว เล่นในร่ม เล่นกลางแจ้ง เน้นการแข่งขันและไม่เน้นการแข่งขัน มีบทร้องและไม่บทร้อง ตลอดจนมีบทเจรจาตอบโต้กัน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนตรทราย อยู่สวัสดิ์ (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาผลการปรับพฤติกรรมภาวะไม่อยู่นิ่งและความก้าวร้าวของเด็ก ADHD โดยการทำสัญญาเงื่อนไข โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า หลังจากการให้สัญญาเงื่อนไข และแรงเสริมทางบวกเด็กมีพฤติกรรมภาวะไม่อยู่นิ่ง และความก้าวร้าวลดลง

ณัฐวิมล สังข์ทอง (2554: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านที่มีต่อทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี ที่กำลังในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว เปรียบเทียบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แผนจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทยจำนวน 10 แผน และแบบประเมินพฤติกรรมทักษะทางสังคมด้านการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาดำเนินการทดลองเป็นเวลา 7 สัปดาห์ โดยผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทย มีทักษะทางสังคมด้านการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นสูงขึ้นในทุกรายด้าน และมีทักษะทางสังคมด้านการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กัลยาณี อินตะสิน (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในระดับปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบการเล่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กออทิสติกเพศชายที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย ว่าเป็นเด็กออทิสติก มีความบกพร่องในด้านสังคม หลังจากการทดลองพบว่า ทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในระดับปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบการเล่นในด้านต่างๆ อยู่ในระดับที่ดี และสูงขึ้น

บทที่ 3

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design ศึกษากลุ่มเดียว โดยทำการศึกษาผลของกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ
5. วิธีการดำเนินการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียว (One Group Pretest-Posttest Design) เป็นการทดลองที่มีการวัดก่อนการทดลอง 1 ครั้ง หลังการทดลอง 1 ครั้ง มีลักษณะดังนี้

O_1 คือ แบบประเมินทักษะทางสังคมก่อนการทดลอง (Pretest)

X คือ การใช้กิจกรรมการเล่น (Treatment)

O_2 คือ แบบประเมินทักษะทางสังคมหลังการทดลอง (Posttest)

O_1 และ O_2 เป็นการวัดด้วยเครื่องมือชนิดเดียวกัน หรือคู่ขนานกัน

2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น จำนวน 3 ห้องเรียน ทั้งหมด 32 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นสมาธิสั้น ที่ได้รับการประเมินว่ามีปัญหาทักษะทางสังคม และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 6 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. แบบประเมินทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
2. กิจกรรมกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
3. แบบบันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิขณะทดลอง
4. แบบบันทึกพฤติกรรมขณะทดลอง

4. การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ

วิธีสร้างเครื่องมือ

1. แบบประเมินทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีลำดับขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมินทักษะทางสังคม และพัฒนาการของเด็กสมาธิสั้น ระดับอายุ 6-9 ปี

1.2 สร้างแบบประเมินทักษะทางสังคมของเด็กสมาธิสั้น ระดับอายุ 6-9 ปี ซึ่งเป็นแบบประเมินในส่วนของพฤติกรรมด้านการเข้าใจตนเอง และด้านมนุษยสัมพันธ์ รวมทั้งหมด 10 ข้อ

1.3 นำแบบประเมินไปหาค่าความเที่ยงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบแล้วนำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

โดยมีเกณฑ์การแปลค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คือ ในแต่ละข้อคำถามจะต้องได้ค่าดัชนีไม่ต่ำกว่า 0.5 จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้

ตัวอย่างประเมินทักษะทางสังคมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง ใส่คะแนนในช่องที่ตรงกับความจริงที่สุด

ข้อ	ทักษะทางสังคม	ประเมินพฤติกรรม					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6
ด้านการเข้าใจตนเอง							
1	วอกแวกง่าย						
ด้านมนุษยสัมพันธ์							
6	รับฟังกติกา/คำสั่ง						
	รวมคะแนน						

ตัวอย่างเกณฑ์การประเมิน

ด้านการเข้าใจตนเอง	
วอกแวกง่าย	
1 หมายถึง	วอกแวกง่ายเสมอ
2 หมายถึง	วอกแวกง่ายบ้างบางครั้งขณะทำกิจกรรม
3 หมายถึง	ไม่วอกแวกง่ายขณะทำกิจกรรม
ด้านมนุษยสัมพันธ์	
รับฟังกติกา/คำสั่ง	
1 หมายถึง	ไม่ทำตามกติกา/คำสั่ง
2 หมายถึง	ทำตามกติกา/คำสั่งบ้างบางครั้ง
3 หมายถึง	ทำตามกติกา/คำสั่งเสมอ

2. แผนการจัดกิจกรรมการเล่น เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเล่น ทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม

2.2 เลือกรูปแบบของกิจกรรมการเล่นที่เหมาะสมกับเด็กสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี

2.3 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี จำนวน 12 กิจกรรม

2.4 นำกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่ากิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายของการวิจัย และเหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้หรือไม่โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบแล้วนำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่ากิจกรรมนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ากิจกรรมนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่ากิจกรรมนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

โดยมีเกณฑ์การแปลค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คือ ในแต่ละกิจกรรมจะต้องได้ค่าดัชนีไม่ต่ำกว่า 0.5 จึงจะถือว่ากิจกรรมนั้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้

2.5 นำกิจกรรมที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาทำการแก้ไขปรับปรุง ตามคำแนะนำ แล้วจึงนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของกิจกรรม ว่าตรงตามวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายของการวิจัยหรือไม่ แล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

2.6 นำกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการทดลองใช้ 12 ครั้งๆ ละ 40 นาที เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง

3. แบบบันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิขณะทดลองของผู้วิจัยเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะที่ทำกิจกรรมในช่วงระยะเวลา 15 นาที ในแต่ละกิจกรรมแต่ละครั้ง

4. แบบบันทึกพฤติกรรมขณะทดลองของผู้วิจัยเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรมแต่ละครั้ง

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังขั้นตอนต่อไปนี้

5.1 ยื่นโครงร่างพิจารณาการทำวิจัยในมนุษย์ เพื่อพิจารณาในด้านจริยธรรมในการวิจัยในมนุษย์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5.2 ขออนุญาตรับรองแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตทำการวิจัยกับนักเรียนภายในสถานศึกษา

5.3 เข้าพูดคุยสัมภาษณ์ครูประจำชั้น และเก็บข้อมูลรายบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และทำการคัดกรองกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบประเมินทักษะทางสังคม เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

5.4 นัดหมายวันที่จะเข้าทำกิจกรรม และเข้าทำกิจกรรมตามวันและเวลาที่กำหนด

5.5 หลังจบกิจกรรม ผู้วิจัยประเมินทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล กล่าวขอบคุณและอำลานักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาที่ให้การอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกต่างๆ

5.6 ผู้วิจัยนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้มาวิเคราะห์ และรายงานผลต่อไป

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

6.1 ขอหนังสือรับรองแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการทดลองการวิจัย

6.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

6.3 หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำแบบประเมินทักษะทางสังคมที่รวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่วิจัยและนำไปวิเคราะห์ตามขั้นตอนต่อไป

7. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นตอนของการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลนี้ผู้วิจัยตามเครื่องมือที่ได้สร้างขึ้น ได้แก่

7.1 แบบประเมินทักษะทางสังคมมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

มาก ได้คะแนน 3 คะแนน

ปานกลาง ได้คะแนน 2 คะแนน

น้อย ได้คะแนน 1 คะแนน

7.1.1 เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้เกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

$$\text{อันตรายภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}}$$

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้แบ่งทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นออกเป็น 3 ระดับ คือ น้อย ปานกลาง มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ -1 ต่ำสุดเท่ากับ 1 คะแนน

$$\text{อันตรายภาคชั้น} = \frac{3 - 1}{3} = 0.67$$

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน และกำหนดเกณฑ์ความหมายของช่วงคะแนนต่างๆ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-4.67 หมายถึง เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.68-2.34 หมายถึง เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.35-3.00 หมายถึง เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับมาก

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

8.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน

8.1.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค

8.1.2 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแต่ละด้านใช้เทคนิค Item-Total Correlation โดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ Pearson

8.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

8.2.1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์แบบประเมินทักษะทางสังคมก่อนและหลังทดลอง ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

8.2.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ผลของกิจกรรมนาฏศิลป์เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของผู้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ก่อนและหลังทดลอง คือ สถิติ The Wilcoxon Signed Rank Test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

N	แทน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
n	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
Z	แทน	สถิติ The Wilcoxon Signed Rank Test

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กสมาธิสั้นระหว่างก่อนและหลังการทำกิจกรรมการเล่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ผู้วิจัยขอแบ่งการนำเสนอออก 3 หัวข้อตามจุดประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ผลจากการออกแบบสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยนำหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของอัลเบิร์ต แบนดูรา มาผสมผสานกับการเล่นไทย ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม และจิตวิทยาสำหรับเด็กมาใช้ในการสร้างกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปีซึ่งในแผนกิจกรรมดังกล่าว ประกอบไปด้วยชื่อกิจกรรม ขั้นตอนการจัดกิจกรรม และอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม ซึ่งใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรม จำนวน 4 สัปดาห์ ๆ ละ 3 ครั้ง เป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 40 นาทีดังนี้

1. ด้านการเข้าใจตนเอง (สัปดาห์ที่ 1-2 /ครั้งที่ 1-5)

- 1.1 โดดกบโดดต่าย
- 1.2 ควบคุมหมากล้อกลิ้ง
- 1.3 ควบคุมตุ๊กตากระโดด
- 1.4 จับสำเนียงเสียงรอบวง
- 1.5 เดินกะลาสัมพันธมิตร

2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ (สัปดาห์ที่ 3-4 ครั้งที่ 6-12)

- 2.1 ก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวง
- 2.2 ต่อเรือบกส่งสัมพันธ์
- 2.3 สัมพันธมิตรแห่งวงล้อ
- 2.4 เข้าคู่เคียงลำเลียงไข่กา
- 2.5 เดินตามเส้นเล่นตามแม่งู
- 2.6 แก้อัฒนตรีสัมพันธ์
- 2.7 ชี้นำส่งสารสัมพันธ์

กิจกรรมที่ 1 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมในการของการควบคุมตนเอง และการเล่นไทยในส่วนของการเล่นกระโดดกบและกระต่ายขาเดียวมาใช้เป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม โดยกิจกรรมโดดกบโดดต่ายนี้ อยู่ในด้านการเข้าใจตนเอง โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการควบคุมตนเองเมื่อเด็กต้องทำท่ากระโดดกบ และกระต่ายขาเดียวบนเส้นที่ผู้วิจัยกำหนดให้ โดยเริ่มจากการเด็กต้องกระโดดบนเส้นที่ละคน หลังจากนั้นให้เด็กจับคู่แล้วทำกิจกรรมอีกครั้งโดยที่ทำการกระโดดบนเส้นสีพร้อมเพื่อน

กิจกรรมที่ 2 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมในการควบคุมตนเอง และการละเล่นไทยหมากล้อมมาเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม โดยกิจกรรมควบคุมหมากล้อมครั้งนี้ อยู่ในด้านการเข้าใจตนเอง โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเอง โดยการเลื่อนไม้ล่อลึงไปบนเส้นสีที่เป็นเส้นลักษณะที่แตกต่างกัน โดยต้องกลิ้งล่อให้อยู่บนเส้นสีให้ได้ หลังจากนั้นให้เด็กจับคู่แล้วช่วยกับกลิ้งไม้ล่อลึงในเข้างวดโดยเด็กแต่ละคู่ต้องช่วยกันหาทางออกให้ได้

กิจกรรมที่ 3 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยตากระโดด โดยกิจกรรมควบคุมตากระโดดนี้ อยู่ในด้านการเข้าใจตนเอง โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเอง โดยขณะที่เล่นตากระโดดเด็กแต่ละคู่ต้องช่วยกันส่งลูกบอล และรอคอยกันในการเล่นตากระโดด

กิจกรรมที่ 4 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยขี้ตู่กลางนามาเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม โดยกิจกรรมจับสำเนียงเสียงรอบวงนี้ อยู่ในด้านย่อยของด้านการเข้าใจตนเอง โดยรูปแบบการเล่นนี้ เด็กจะต้องทายและฟังเสียงเพื่อนรอบวง และบอกว่าเป็นเสียงของใคร โดยเด็กที่นั่งรอบวงจะต้องคอยส่งลูกบอลให้เพื่อนขณะเอ่ยชื่อเพื่อน

กิจกรรมที่ 5 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยเดินกะลามาเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม โดยกิจกรรมเดินกะลาสัมพันธ์นี้ อยู่ในด้านการเข้าใจตนเอง โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการควบคุมตนเอง โดยเด็กจะต้องควบคุมตนเองขณะที่อยู่บนกะลามตามเพลง เมื่อเพลงหยุดเด็กจะต้องหยุดนิ่งไม่ขยับตัว

กิจกรรมที่ 6 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยรีรีข้าวสารมาใช้เป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม โดยกิจกรรมก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวงนี้อยู่ในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยเด็กจับมือเป็นวงกลมและร้องเพลงรีรีข้าวสาร ซึ่งจะมีเด็กหนึ่งคนเป็นคนเริ่มเล่น โดยการเดินไปแตะเพื่อนคนใดคนหนึ่งในวง ซึ่งคนที่โดนแตะจะต้องออกจากวงและมาต่อรถไฟและรอดได้แขนงในวงไปเรื่อย โดยรถไฟนั้นห้ามขาดออกจากกัน

กิจกรรมที่ 7 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมนี้ผู้วิจัยได้นำเอารูปแบบของการละเล่นไทย ต่อเรือบกงสัมพันธ์ มาเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม โดยกิจกรรมก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวงนี้อยู่ในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการช่วยเหลือกันและกัน ในขณะที่ต้องส่งต่อเรือเพื่อไปถึงจุดหมายที่กำหนดให้

กิจกรรมที่ 8 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยตีวงล้อมาเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม โดยกิจกรรมสัมพันธ์แห่งวงล้อนี้อยู่ในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เมื่อเด็กจะต้องช่วยกันนำพาวงล้อไปถึงจุดหมายพร้อมๆกัน

กิจกรรมที่ 9 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยกาปักไข่มาคาเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม โดยกิจกรรมเข้าคู่เคียงลำเลียงไข่มาคาอยู่ในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยเด็กจะต้องช่วยกันนำไข่มาคาไปส่งที่รัง โดยในการส่งไข่มาคากลับรังนั้นเด็กจะต้องช่วยกันจับผ้าคนละด้านและเดินพาไข่มาคาไปส่งรังให้สำเร็จ

กิจกรรมที่ 10 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยงูกินหางมาใช้เป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม โดยกิจกรรมเดินตามเส้นเล่นตามแม่งูอยู่ในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน โดยเด็กทุกคนจะต้องสามัคคีในการเดินบนเส้นด้วยท่าทางที่แม่งูกำหนดมาให้

กิจกรรมที่ 11 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และรูปแบบของการละเล่นไทย แก้อีตดนตรี มาเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม โดยกิจกรรมแก้อีตดนตรีสัมพันธ์อยู่ในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นทำกิจกรรมโดยให้เด็กรำประเพณีและเดินรอบจุดสีที่ผู้วิจัยกำหนดให้ เมื่อเพลงหยุดเด็กแต่ละคนจะต้องหาจุดยืนของตนเองให้ได้ ถ้าใครไม่มีจุดยืนถือว่าแพ้

กิจกรรมที่ 12 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และรูปแบบของการละเล่นไทยม้าส่งเมือง มาใช้เป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม โดยกิจกรรมขี่ม้าส่งสารสัมพันธ์ น้อยอยู่ในด้านย่อยของด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กรู้จักการทำงานเป็นทีม ช่วยเหลือกลุ่มตนเอง โดยเด็กแต่ละคนจะมีหน้าที่ของตนเอง

ตาราง 2 โครงสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
1.	โดดกบ โดดต่าย	1. เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยและสร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักเพื่อนในกลุ่ม สร้างความคุ้นเคย 3. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (การควบคุมตนเอง) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (กระโดดกบและกระต่ายขาเดียว)	ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นฝึกการควบคุมตนเอง ส่งเสริมสมาธิ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
2.	ควบคุมหมากล้อม	1. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองในการทำกิจกรรม 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (การควบคุมตนเอง) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (หมากล้อม)	ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นฝึกการควบคุมตนเอง ส่งเสริมสมาธิ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ตาราง 2 (ต่อ)

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
3.	ควบคู่ตา กระโดด	1. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (การควบคุมตนเอง) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไคค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม การเล่นไทย (ตากระโดด)	ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นฝึกการควบคุมตนเอง ส่งเสริมสมาธิ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
4.	จับสำเนียง เสียงรอบวง	1. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธที่ดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (การควบคุมตนเอง) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไคค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม การเล่นไทย (ขี้ตู่กลางนา)	ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นฝึกการควบคุมตนเอง ส่งเสริมสมาธิ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ตาราง 2 (ต่อ)

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
5.	เดินกะลา สัมพันธ์	1. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (การควบคุมตนเอง) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (เดินกะลา)	ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นฝึกการควบคุมตนเอง ส่งเสริมสมาธิ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
6.	ก้าวสัมพันธ์ ผ่านรอบวง	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (เรียนรู้จากการเลียนแบบ) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (รีรีข้าวสาร)	ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม

ตาราง 2 (ต่อ)

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
7.	ต่อเรือบกส่งสัมพันธ์	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (เรียนรู้จากการเลียนแบบ) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (แข่งเรือบก)	ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม
8.	สัมพันธ์แห่งวงล้อ	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (เรียนรู้จากการเลียนแบบ) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (ตีวงล้อ)	ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม

ตาราง 2 (ต่อ)

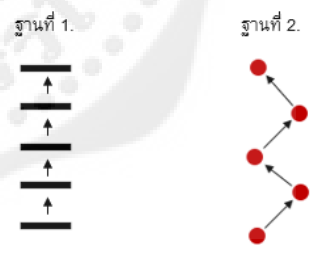
ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
9.	เข้าคู่เคียง ลำเลียงไข่กา	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้าง ทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (เรียนรู้จากการเลียนแบบ) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (กาปักไข่)	ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึก การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะ ทางสังคม
10.	เดินตามเส้น เล่นตามแมง	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้าง ทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (เรียนรู้จากการเลียนแบบ) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (งูกินหาง)	ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึก การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะ ทางสังคม

ตาราง 2 (ต่อ)

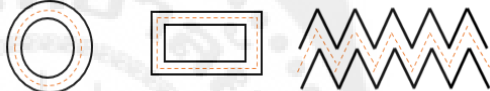
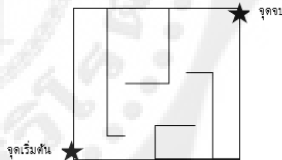
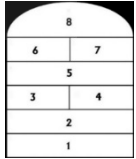
ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
11.	เก้าอี้ดนตรี สัมพันธ์	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้าง ทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (เรียนรู้จากการเลียนแบบ) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม การเล่นไทย (เก้าอี้ดนตรี)	ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึก การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะ ทางสังคม
12.	ขี่ม้าส่งสาร สัมพันธ์	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้าง ทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (เรียนรู้จากการเลียนแบบ) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (ขี่ม้าส่งเมือง)	ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึก การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะ ทางสังคม

หลังจากออกแบบกิจกรรมการเล่นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้มีการนำกิจกรรมการเล่นไปทำการตรวจสอบหาค่าความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการเล่นกับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมการเล่น ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ในทุกกิจกรรมนั้น มีค่าดัชนีที่ผ่านเกณฑ์การวัดผลที่ 0.5 ในทุกกิจกรรม โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้องของกิจกรรมการเล่นเริ่มต้นที่ 0.66 และ 1.00 จึงได้แสดงออกมา เป็นตาราง ดังนี้

ตาราง 3 ผลการทดสอบหาค่าความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการเล่นกับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็ก ที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี (N = 3)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	รูปแบบกิจกรรม	IOC	ความหมาย
โดดกบโดดต่าย	1. เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยและสร้างความคุ้นเคยกับเด็ก 2. เพื่อให้เด็กรู้จักเพื่อนในกลุ่มสร้างความคุ้นเคย 3. เพื่อให้เด็กรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม	1. ให้เด็กทำการกระโดดกบ และกระต่ายขาเดียวบนเส้นสีตามฐานที่กำหนดจนครบทุกคน ฐานที่ 1. ให้ทำท่าทำกระโดดกบตามลักษณะเส้นที่กำหนด ฐานที่ 2. ให้ทำท่าทำกระต่ายขาเดียวตามลักษณะเส้นที่กำหนด 2. ให้เด็กจับคู่เล่นที่ละคู่พร้อมๆกันอีกครั้ง จนสิ้นสุดเส้นที่กำหนดให้	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	รูปแบบกิจกรรม	IOC	ความหมาย
ควบคุมหมากล้อม	1. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม	1. ผู้วิจัยแจกอุปกรณ์การเล่นให้เด็กทุกคน แล้วให้เด็กกลิ้งลูกกลิ้งบนเส้นสีที่กำหนดให้ ฐานที่ 1 ฐานที่ 2 ฐานที่ 3 2. ให้เด็กแต่ละคู่ทำกิจกรรมพร้อมกัน โดยแต่ละคู่ต้องเดินลูกกลิ้งควบคุมหมากล้อมกลิ้งไปบนเส้นเขาวงกตที่กำหนดให้พร้อม ๆ กัน 	1.00	สอดคล้อง
ควบคุมตากระโดด	1. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม	- ให้เด็กยืนจับมือเป็นวงกลม ทำท่ากระโดดตามทิศทางขวา ซ้าย หน้า หลัง พร้อม ๆ กัน - ให้เด็กแต่ละคู่เล่นควบคุมตากระโดด โดยกำหนดว่าทุกก่อนการเคลื่อนที่ต้องส่งลูกบอลให้คู่และรอคอยกันเสมอจนจบเกม กระโดด ตัวเอง	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	รูปแบบกิจกรรม	IOC	ความหมาย
จับสำเนียง เสียงรอบวง	1. เพื่อให้เด็กรู้จักการอดทนรอคอยที่เหมาะสม 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม	1. ให้เด็กหลับตา ผู้วิจัยเปิดเสียงสัตว์ต่างๆ ให้เด็กฟัง แล้วถามเด็กว่าได้ยินเสียงอะไรบ้าง 2. ให้เด็กเรียกชื่อเพื่อนที่ละคน จนครบ โดยบอกให้เด็กจำเสียงเพื่อนให้ได้ว่าเป็นเสียงของใคร เพื่อนำไปใช้ในการเล่นเกม 3. ให้เด็กจับไม้สั้นไม้ยาวเพื่อเลือกว่าใครจะเป็นคนที่นั่งในวงก่อนและให้ผู้เล่นที่เหลือนั่งล้อมเป็นวงกลม โดยคนในวงต้องนั่งปิดตา เพื่อไม่ให้มองเห็นคนที่นั่งล้อมวง 4. เด็กๆ ที่นั่งล้อมวงส่งต่อลูกบอลพร้อมร้องเพลงขึ้นว่า " ขี้ตุ๊กกลางนา ขี้ตาตุ๊กแก ร้องเรียกอ้อแอ้ เสียงนั้นเสียงใคร" เมื่อจบประโยค ให้เด็กที่มีลูกบอลอยู่ในมือช้อนบอลไว้ด้านหลังแล้วเรียกชื่อเพื่อนที่อยู่กลางวง ทันทีที่เรียกชื่อเพื่อนในวงเสร็จ ทุกคนนอกวงต้องไม่บอกคนในวงว่าเสียงนั้นคือเสียงของใคร	0.66	สอดคล้อง

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	รูปแบบกิจกรรม	IOC	ความหมาย
เดินกะลาสัมพันธ์	1. เพื่อให้เด็กรู้จักการทักทายผู้อื่นอย่างเหมาะสม 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	1. ให้เด็กแต่ละคู่หันเข้าหากัน แล้วปรบมือตามจังหวะและร้องไปด้วย “ขวา ขวา ซ้าย ซ้าย ขวา ซ้าย บนล่าง” 2. ผู้วิจัยแจกกะลาให้เด็กคนละคู่ ให้เด็กเล่นเกม”ตบแปะ” อีกครั้งโดยใช้กะลาแทนการปรบมือ 3. ผู้วิจัยสาธิตวิธีการเดินกะลาสัมพันธ์ให้เด็กดู จากนั้นให้เด็กเดินกะลาสัมพันธ์ โดยเดินบนเส้นสีที่กำหนดให้ 4. ให้เด็กเดินกะลาสัมพันธ์ตามจังหวะและร้องไปด้วย “ขวา ขวา ซ้าย ซ้าย ขวา ซ้าย” 5. ผู้วิจัยเปิดเพลงให้เด็กเดินตามจังหวะเพลง หากเพลงหยุดให้เด็กค้างท่าเดินกะลาสัมพันธ์ของตนเอง ถ้าเพลงดังก็เดินกะลาสัมพันธ์ต่อ	0.66	สอดคล้อง
ก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวง	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	1. ให้เด็กจับมือเป็นวงกลม เล่นเกมดอกไม้หุบดอกไม้บาน โดยสมมติให้เด็กเป็นดอกไม้ 2. ให้เด็กจับมือเป็นวงกลม เริ่มเล่นด้วยผู้วิจัย เดินลอดใต้มือของเด็กไปเรื่อยๆ	1.00	สอดคล้อง

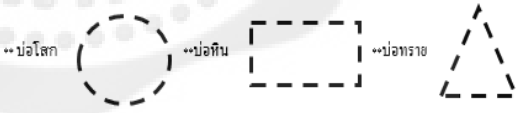
ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	รูปแบบกิจกรรม	IOC	ความหมาย
ก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวง(ต่อ)	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	ประกอบเพลง พอเพลงหยุดไปแต่ละเด็กหนึ่งคน เด็กคนที่โดนแต่ละตัวจะต้องเดินนำหน้าผู้วิจัย แล้วเดินลอดใต้มือของเด็กไปเรื่อยๆ เด็กคนที่เหลือจับมือเป็นวงกลม เช่นเดิม ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆจนเด็กทุกคนออกจากวงกลม		
ต่อเรือบกส่งสัมพันธ์	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	1.ผู้วิจัยให้เด็กเล่นเกม เป่า ยิง ชุบ ขึ้นเรือ โดยให้เด็กจับคู่กัน แล้วเป่ายิงชุบ ใครแพ้จะต้องสละเรือแล้วมาอยู่เรือของคนชนะ ผู้ชนะจะต้องไปจับคู่เป่ายิงชุบกับเรือลำอื่นจนเหลือเรือเพียงลำเดียว 2.ให้เด็กเล่นเกมต่อเรือบกส่งสัมพันธ์ โดยให้เด็กยืนบนเรือและช่วยกันต่อเรือไปตามทิศทางต่างๆ ที่กำหนด โดยเด็กทุกคนช่วยกันในการต่อเรือเพื่อไปถึงจุดมุ่งหมาย	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	รูปแบบกิจกรรม	IOC	ความหมาย
สัมพันธ์แห่งวงล้อ	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	1. ให้เด็กจับมือเป็นวงกลม แล้วให้เด็กส่งต่อยางวงให้เพื่อน โดยใช้ไม้เพื่อส่งยางวงให้เพื่อน 2. ให้เด็กเล่นเกมสัมพันธ์แห่งวงล้อ โดยให้เด็กช่วยกันจับวงล้อเดินไปตามทิศทางที่อยู่วิจัยกำหนดให้ทั้งเป็นเส้นตรง เส้นทะแยง เส้นโค้ง	1.00	สอดคล้อง
เข้าคู่เคียงลำเลียงไข่กา	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	1. ให้เด็กจับมือเป็นวงกลม ให้เด็กส่งลูกบอลให้เพื่อน โดยไม่ใช้มือและห้ามทำลูกบอลตกลงพื้น 2. เด็กช่วยกันเก็บไข่แล้ว ให้เด็กจับคู่ช่วยกันนำไข่กลับไปให้แม่ไก่ โดยเด็กจับคู่ แต่ละคู่จะต้องช่วยกันจับผ้าคนละด้านแล้วค่อยๆเดินนำไข่ไปให้แม่ไก่	1.00	สอดคล้อง

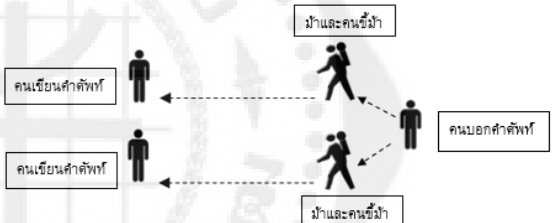
ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	รูปแบบกิจกรรม	IOC	ความหมาย
เดินตามเส้นเล่นตามแม่	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	1. ผู้วิจัยพูดคุยกับเด็กถึงวิธีการ เล่นไทยเดินตามเส้น เล่นตามแม่ให้เด็กฟัง และอธิบายถึงวิธีการเล่นเดินตามเส้นเล่นตามแม่ พร้อมสอนการร้องเพลงเดินตามเส้นเล่นตามแม่ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น 2. ให้เด็กเล่นเกมเดินตามเส้นเล่นตามแม่ โดยในเนื้อเพลงจะกำหนดให้เด็กปฏิบัติดังนี้ ลูก : “บ่อโสโกอยู่นั้น เดินไปก็เดินมา”พร้อมเดินโยกตัวไปที่บ่อน้ำตามเส้นที่ผู้วิจัย ลูก : “บ่อหินอยู่นั้น เดินไปก็เดินมา”พร้อมบินไปที่บ่อน้ำตามเส้นที่ผู้วิจัยกำหนดให้ ลูก : “บ่อทรายอยู่นั้น เดินไปก็เดินมา”พร้อมกระโดดตัวไปที่บ่อน้ำตามเส้นที่ผู้วิจัยกำหนดให้ 	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	รูปแบบกิจกรรม	IOC	ความหมาย
เก้าอี้ดนตรีสัมพันธ์	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	1. ให้เด็กทำท่ารำที่เด็กชอบประกอบเพลง โดยหากเพลงหยุด เด็กต้องค้างท่ารำนั้นไว้ พอเพลงเปิดจึงสามารถรำต่อได้ 2. ให้เด็กฝึกทำนั่งเก้าอี้ โดยฟังคำสั่งจากผู้วิจัยเช่น เก้าอี้ 2 ตัวหันหลังชนกัน เก้าอี้เป็นวงกลม 3. ให้เด็กจับมือเป็นวงกลมล้อมรอบจุดสีที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ 4. ให้เด็กรำเดินรอบจุดสีตามจังหวะเพลงรำไทย เมื่อเพลงหยุดให้เด็กทำท่านั่งเก้าอี้บนจุดสี หากใครไม่ทำท่านั่งเก้าอี้บนจุดสี ให้ออกจากเกมการเล่น แล้วมาช่วยเป็นกรรมการการเล่นกับผู้วิจัย	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	รูปแบบกิจกรรม	IOC	ความหมาย
ขี่ม้าส่งสารสัมพันธ์	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	1. ให้เด็กทำท่าม้า โดยผู้วิจัยจะกำหนด ม้าเดิน ม้านอน ม้ากระโดด 2. ให้เด็กแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน โดยให้แต่ละกลุ่มเลือกคนที่จะเป็นม้า คนขี่ม้า คนเขียนคำ โดยคนบอกคำศัพท์จะเป็นผู้ช่วยวิจัย เริ่มเล่นเกม โดยคนบอกคำศัพท์บอกคำคนขี่ม้าทั้งสองฝ่าย เมื่อบอกเสร็จให้ม้าเดินไปกระซิบบอกเจ้าเมือง(คนเขียนคำศัพท์)ให้ทราบ เมื่อบอกแล้วให้ม้าเดินกลับมาที่คนบอกคำศัพท์เพื่อมาฟัง อักษรตัวต่อไป ทำเช่นนั้นจนครบคำ เมื่อครบคำแล้วให้คนที่เจ้าเมือง(คนเขียนคำศัพท์) กล่าวคำว่า “โป้ง” แล้วพูดคำที่ฝ่ายตัวเองได้ ถ้าพูดถูก ฝ่ายนั้นก็จะได้ 1 คะแนน และเล่นเช่นนี้ไปเรื่อยๆจนครบ 3คะแนน ฝ่ายใดได้3 คะแนนก่อนเป็นผู้ชนะ	1.00	สอดคล้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าผลการทดสอบหาค่าความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการเล่นกับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าดัชนีสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 1.00 ในกิจกรรมที่ 1,2,3,5,6,7,8,10,11 และ 12 สรุปได้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการจัดการเล่นกับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี มีความสอดคล้องกัน ส่วนในกิจกรรมที่ 4 และ 9 นั้นมีค่าดัชนีสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 0.66 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกิจกรรม ผู้วิจัยจึงได้นำมาแก้ไขปรับปรุง

เมื่อผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมการเล่นเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือในการนำไปทดลองใช้จริง ดังนี้

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การทดลองใช้ (Try out) กิจกรรมการเล่นเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

ชื่อกิจกรรม	ผลการทดลอง (Try out)		การปรับปรุงแก้ไข
	ใช้ได้	ปรับปรุง	
โดดกบโดดต่าย	✓		-
ควมคุมหมากล้อกลิ้ง	✓		-
ควมคู่ตากระโดด	✓		-
จับสำเนียงเสียงรอบวง		✓	เดิมผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมโดยให้เด็กที่อยู่รอบวงพูดชื่อเพื่อนที่อยู่กลางวง แต่เมื่อทำการทดลอง พบว่าเด็กไม่จดจ่อกับกิจกรรมมากนัก ผู้วิจัยจึงปรับเปลี่ยนให้เด็กที่อยู่รอบวงส่งต่อลูกบอลให้เพื่อนรอบวงขณะที่เรียกชื่อเพื่อนด้วยเพื่อให้เด็กจดจ่อกับกิจกรรมมากยิ่งขึ้น
เดินกะลาสัมพันธ์		✓	เดิมผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมโดยให้เด็กเดินบนกะลาโดยไม่มีเชือกจับ ซึ่งอาจส่งผลทำให้เด็กสั่นล้มได้ จึงทำให้ต้องปรับเปลี่ยนให้กะลามีเชือกให้เด็กจับเพื่อความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

ตาราง 4 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	ผลการทดลอง		การปรับปรุงแก้ไข
	ใช้ได้	ปรับปรุง	
ก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวง	✓		-
ต่อเรือบกส่งสัมพันธ์	✓		-
สัมพันธ์แห่งวงล้อ	✓		-
เข้าคู่เคียงลำเลียงไขกา	✓		-
เดินตามเส้นเล่นตามแม่จูน	✓		-
เก้าอี้ดนตรีสัมพันธ์	✓		-
ขี่ม้าส่งสารสัมพันธ์	✓		-

จากตาราง 4 จะเห็นได้ว่าในกิจกรรมที่ 1,2,3,6,7,8,9,10,11 และ 12 เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมทั้งตัวกิจกรรมกับระยะเวลาที่กำหนด สามารถนำไปใช้ทดลองได้จริง แต่กิจกรรมที่ 4 และ 5 จะเห็นได้ว่าเมื่อได้ลองทำการทดลองผู้วิจัยพบปัญหาในการทดลอง คือ กิจกรรมที่ 4 สิ่งที่พบคือ เนื่องจากในกิจกรรมที่ผู้วิจัยออกแบบให้เด็กที่อยู่รอบวงพูดชื่อเพื่อนที่อยู่กลางวง แต่เมื่อทำการทดลอง พบว่าเด็กไม่จดจ่อกับกิจกรรมมากนัก ผู้วิจัยจึงปรับเปลี่ยนให้เด็กที่อยู่รอบวงส่งต่อลูกบอลให้เพื่อนรอบวงขณะที่เรียกชื่อเพื่อนด้วยเพื่อให้เด็กจดจ่อกับกิจกรรมมากยิ่งขึ้น และกิจกรรมที่ 11 เดิมผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมโดยให้เด็กเดินบนกะลาโดยไม่มีเชือกจับ ซึ่งอาจส่งผลทำให้เด็กลื่นล้มได้ จึงทำให้ต้องปรับเปลี่ยนให้กะลามีเชือกให้เด็กจับเพื่อความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

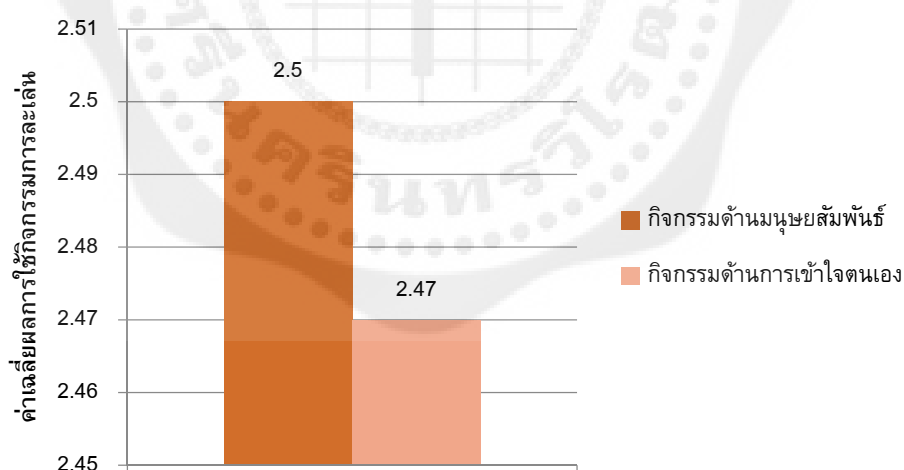
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์การทดลองใช้ (Try out) กิจกรรมการละเล่นเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง พบว่า ในการทดลองใช้ (Try out) 1,2,3,6,7,8,9,10,11 และ 12 สามารถนำไปใช้ทดลองได้โดยผู้วิจัยไม่ต้องปรับแก้ไขใดๆ แต่กิจกรรมที่ 4 และ 5 เมื่อได้ทำการทดลองใช้ (Try out) ผู้วิจัยพบปัญหาที่ต้องปรับแก้ไข จึงทำการปรับแก้ไขตามความเหมาะสมและนำไปทดลองใช้จริงในลำดับต่อไป

2. ผลการใช้กิจกรรมการละเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาข้อย่อยในแต่ละกิจกรรมพบว่ามีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมที่แตกต่างกันเรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ กิจกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ และกิจกรรมด้านการเข้าใจตนเอง ตามลำดับดังนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมหลังทำกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิ

ทักษะทางสังคม	ก่อน	หลัง	แปลผล
ด้านมนุษยสัมพันธ์	1.90	2.50	มาก
ด้านการเข้าใจตนเอง	1.47	2.47	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 5 พบว่า กิจกรรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมด้านมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 2.50 ประกอบไปด้วย 7 กิจกรรมคือก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวง กิจกรรมต่อเรือบกส่งสัมพันธ์ กิจกรรมสัมพันธ์แห่งวงล้อ กิจกรรมเข้าคู่เคียงลำเลียงไขก่า กิจกรรมเดินตามเส้นเล่นตามแม่ปู กิจกรรมเก้าอี้ดนตรีสัมพันธ์ และกิจกรรมขี่ม้าส่งสารสัมพันธ์ กิจกรรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมด้านการเข้าใจตนเอง มีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมที่เพิ่มสูงในลำดับที่สองคือ 2.47 ประกอบไปด้วย 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมโดดกบโดดต่าย กิจกรรมควบคุมหมากล่อกลิ้ง กิจกรรมควบคุมคู่ตากระโดด กิจกรรมจับสำเนียงเสียงรอบวง และกิจกรรมเดินกะลาสัมพันธ์ โดยกิจกรรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมด้านมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และกิจกรรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมด้านการเข้าใจตนเองมีค่าเฉลี่ยรองลงมาจึงขอเสนอเป็นภาพดังนี้

ภาพประกอบ 2 ค่าเฉลี่ยผลการใช้กิจกรรมการเล่น

ตาราง 6 พฤติกรรมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะทำกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม

กิจกรรม ครั้งที่	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 1	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 2	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 3	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 4	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 5	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 6
1	สมาธิวอกแวกง่าย ไม่ นิ่ง ควบคุมการ เคลื่อนไหวร่างกาย ตามฐานเส้นสีได้ ค่อนข้างน้อย แต่ สามารถปฏิบัติครบ ทุกฐานเส้นสีที่ กำหนดให้	สมาธิมีวอกแวกบ้าง แต่ค่อนข้างนิ่ง ให้ ความสนใจในการทำ กิจกรรม ควบคุมการ เคลื่อนไหวร่างกาย ตามฐานเส้นสีได้ตรง ตามเส้นที่กำหนดให้	สมาธิวอกแวกง่าย ชอบส่งเสียง แต่ให้ ความร่วมมือในการ ทำกิจกรรม ควบคุม การเคลื่อนไหวร่าง กายตามฐานเส้นสี ได้ค่อนข้างดี	สมาธิวอกแวกง่าย แต่ ให้ความสนใจในการ ทำกิจกรรม ควบคุม การเคลื่อนไหวร่าง กายตามฐานเส้นสีได้น้อย ผู้วิจัยต้องเข้าไปช่วย จับมือขณะเคลื่อนไหว ร่างกายบ้างเล็กน้อย	สมาธิวอกแวกง่าย ยังไม่ ค่อยให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรม ควบคุม การเคลื่อนไหวร่าง กายตามฐานเส้นสีได้น้อย ผู้วิจัยต้องเข้าไปช่วยจับ มือขณะเคลื่อนไหว ร่างกาย	สมาธิวอกแวกง่าย ให้ ความร่วมมือในการทำ กิจกรรม ควบคุมการ เคลื่อนไหวร่างกาย ตามฐานเส้นสีได้ ค่อนข้างดี แต่จะมี ต้องการกระตุ้นให้ทำ ต่อบ้าง
2	มีสมาธิมากขึ้นกว่า กิจกรรมแรก มีความ พยายามในการ ควบคุมไม่ลืมหูลืมไป บนเส้นสีในฐานต่างๆ แต่จะมีทำตาม	ให้ความสนใจในตัว กิจกรรม มีสมาธิจด จ่อค่อนข้างดี มีความ สนุกสนานในการทำ กิจกรรม สามารถ ควบคุมไม่ลืมหูลืมไป บนเส้นสีในฐานที่	สมาธิวอกแวกง่าย ให้ ความร่วมมือในการ ทำกิจกรรม ควบคุม ไม่ลืมหูลืมไป บนเส้นสีในฐานที่ กำหนดให้ได้ค่อนข้าง ดี แต่อาจจะ	สมาธิวอกแวกง่าย ค่อนข้างให้ความสนใจ ในการทำกิจกรรม ควบคุมไม่ลืมหูลืมไป บนเส้นสีในฐานต่างๆที่ กำหนดให้ได้น้อย	สมาธิวอกแวกง่าย ให้ ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมมากขึ้นกว่า กิจกรรมก่อนหน้านี้ ควบคุมไม่ลืมหูลืมไปบน เส้นสีในฐานต่างๆที่ กำหนดให้ได้น้อย	สมาธิวอกแวกง่าย ให้ ความร่วมมือในการทำ กิจกรรม ควบคุมไม่ลื มไปบนเส้นสีในฐาน ต่างๆที่กำหนดให้ ค่อนข้างดี แต่อาจจะ

ตาราง 6 (ต่อ)

กิจกรรม ครั้งที่	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 1	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 2	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 3	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 4	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 5	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 6
2(ต่อ)	อารมณ์ตัวเองบ้างเล็กน้อย แต่มีความพยายามในการควบคุมไม่ลื้มอกลื้มมากขึ้นขณะที่ทำกิจกรรมคู่ไปกับเพื่อน	กำหนดให้ได้ และมีการมาขออนุญาตผู้วิจัยว่าอยากเล่นอีก มีความพยายามในการควบคุมไม่ลื้มอกลื้ม เป็นผู้นำและผู้ตามได้	มีการเล่นไม่ลื้มอกลื้มที่ผิดวิธีบ้างเล็กน้อย สามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้แต่อาจจะไม่อดทนทำตามอารมณ์ตัวเองบ้าง	สามารถทำพร้อมเพื่อนได้แต่ใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน	ยังไม่สามารถอดทนในการควบคุมไม่ลื้มอกลื้มตามฐานเส้นสีไปพร้อมกับเพื่อนได้	ใช้เวลาค่อนข้างช้ากว่าเด็กคนอื่น ๆ ควบคุมไม่ลื้มอกลื้มตามฐานเส้นสีไปพร้อมกับเพื่อนได้ค่อนข้างดี แต่ใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน
3	มีสมาธิในการทำกิจกรรมได้ดีขึ้น ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมไปพร้อมกับคู่ได้ดี	มีสมาธิในการทำกิจกรรม มีความพยายามในการทำกิจกรรมไปพร้อมกับเพื่อน	สมาธิวอกแวก ก่อนข้างง่าย ทำตามอารมณ์ตัวเอง แต่สามารถทำกิจกรรมได้จนจบ	สมาธิวอกแวกง่าย แต่ให้ความสนใจในตัวกิจกรรม ในการทำกิจกรรมพร้อมเพื่อนใช้เวลาค่อนข้างช้า	สมาธิวอกแวกง่าย ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเท่าที่ควร ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมไปพร้อมกับเพื่อนมากนัก	สมาธิวอกแวกบ้าง ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมไปพร้อมเพื่อนได้ แต่ใช้เวลาค่อนข้างนาน

ตาราง 6 (ต่อ)

กิจกรรม ครั้งที่	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 1	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 2	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 3	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 4	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 5	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 6
4	สมาธิ มีความ วอกแวก ไม่ค่อยนิ่ง แต่สามารถทำ กิจกรรมร่วมกับ เพื่อนได้	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมค่อนข้างดี สามารถอดทนทำตาม กฎกติกาได้ดี	มีสมาธิมากขึ้น ให้ ความสนใจในการทำ กิจกรรม แต่ อาจจะต้องมีการ กระตุ้นให้ทำตาม กติกาบ้าง	มีสมาธิมากขึ้น ให้ ความสนใจในการทำ กิจกรรม และสามารถ อดทนทำตามกฎกติกา ได้ดี	มีสมาธิมากขึ้น ให้ความ สนใจในการทำกิจกรรม และสามารถอดทนทำ ตามกฎกติกาได้ดี ค่อนข้างดี	มีความวอกแวก ให้ความสนใจในการทำ กิจกรรมน้อย ไม่ค่อยทำ ตามกติกา
5	มีสมาธิและให้ความ สนใจในการทำ กิจกรรมเดินกะลา สัมพันธ์ สามารถทำ กิจกรรมร่วมกับ เพื่อนได้ดี	มีสมาธิและให้ความ สนใจในการทำกิจกรรม เดินกะลาสัมพันธ์ได้ดี สามารถทำกิจกรรม ร่วมกับเพื่อนได้ดี	สมาธิค่อนข้างดีให้ ความสนใจในการทำ กิจกรรมเดิน กะลาสัมพันธ์ สามารถทำกิจกรรม ร่วมกับเพื่อนได้ดี	สมาธิดีให้ความสนใจ ในการทำกิจกรรมเดิน กะลาสัมพันธ์สามารถ ทำกิจกรรมร่วมกับ เพื่อนได้ดี	สมาธิค่อนข้างดี สามารถเดินบนกะลา พร้อมกับเพื่อนใน รูปแบบที่กำหนดให้ได้	สมาธิค่อนข้างดี ครู ประจำชั้นต้องเข้าไป ช่วยจับมือเดินบนกะลา เพราะเด็กยังทรงตัวไม่ ค่อยได้เท่าที่ควร

ตาราง 6 (ต่อ)

กิจกรรม ครั้งที่	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 1	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 2	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 3	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 4	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 5	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 6
6	สมาธิวอกแวกบ้าง ยึดติดกับสิ่งของ แต่ สามารถทำกิจกรรม ได้จนจบ มีการ กระตุ้นในการทำ กิจกรรมบ้าง	สมาธิวอกแวกเล็กน้อย สามารถทำตามกฎกติกา ได้ค่อนข้างดี	สมาธิวอกแวก เล็กน้อย แต่ สามารถทำกิจกรรม ได้จนจบ	มีสมาธิเพิ่มขึ้น สามารถทำตามกฎ กติกาได้ค่อนข้างดี	สมาธิวอกแวกบ้าง สามารถทำตามกฎกติกา ได้ค่อนข้างดี มีการ กระตุ้นให้สนใจในขณะ ทำกิจกรรมบ้าง	มีสมาธิเพิ่มขึ้น สามารถ ทำตามกฎกติกาได้ ค่อนข้างดี
7	สมาธิวอกแวกบ้าง มีทำตามอารมณ์ ตัวเองเล็กน้อย แต่สามารถทำ กิจกรรมตาม ขั้นตอนได้จนจบ	สมาธิวอกแวกบ้าง ไม่ นิ่ง แต่เมื่อต้องทำกิจกรรม ร่วมกับเพื่อนสามารถทำ ตามขั้นตอนได้ดี	สมาธิวอกแวกบ้าง ไม่นิ่ง ค่อนข้างทำ ตามอารมณ์ตัวเอง แต่เมื่อต้องทำ กิจกรรมร่วมกับ เพื่อนสามารถทำ ตามขั้นตอนได้ ค่อนข้างดี	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมสามารถทำ ตามกติกาได้ดีขึ้น	มีสมาธิในการทำกิจกรรม ค่อนข้างดี อาจจะมี กระตุ้นให้ทำตามกติกา บ้างเล็กน้อย	มีสมาธิในการทำ กิจกรรม สามารถทำ กิจกรรมพร้อมเพื่อนได้ดี

ตาราง 6 (ต่อ)

กิจกรรม ครั้งที่	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 1	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 2	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 3	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 4	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 5	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 6
8	ให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรมได้ดี แต่จะมีสมาธิ วอกแวกเล็กน้อย สามารถควบคุม ตัวเองในการนำวง ล้อไปถึงจุดหมายได้ ค่อนข้างดี	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมได้ดี สามารถ ควบคุมตนเองในการ ช่วยเหลือเพื่อนในการ นำวงล้อไปถึงจุดหมาย ได้ดี	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมได้ดี และ สามารถควบคุม ตนเองในการ ช่วยเหลือเพื่อนในการ นำวงล้อไปถึง จุดหมายได้ค่อนข้างดี อาจจะมีการเรียกชื่อเพื่อ กระตุ้นความสนใจบ้าง	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมได้ค่อนข้างดี ช่วยเหลือเพื่อนในการ นำวงล้อไปถึง จุดหมายได้ค่อนข้างดี แต่จะมีทำตามอารมณ์ ตัวเองบ้าง	มีสมาธิในการทำกิจกรรม ได้ดี ควบคุมตนเองใน การช่วยเหลือเพื่อนใน การนำวงล้อไปถึง จุดหมายได้ค่อนข้างน้อย	สมาธิมีวอกแวกบ้าง มี ทำตามอารมณ์เล็กน้อย แต่สามารถทำกิจกรรม ตามขั้นตอนได้จนจบ กิจกรรม
9	มีสมาธิค่อนข้างดี มี ความสนใจอยาก เล่นกิจกรรมเข้าคู่ เคียงลำเลียงไขก่า ตั้งใจฟังคำสั่งของ เพื่อนแต่ทำตามได้ ค่อนข้างดี	มีสมาธิค่อนข้างดี มี วอกแวกเล็กน้อย สามารถทำตามกติกา ได้ดี	มีสมาธิค่อนข้างดี มี วอกแวกเล็กน้อย สามารถทำตามกติกา ได้ค่อนข้างดี	สมาธิมีวอกแวกบ้าง มีหนึ่ง ไม่ค่อยทำตาม กติกา แต่มีความชอบ ทำกิจกรรม	สมาธิมีวอกแวกบ้าง ไม่ มีหนึ่ง ไม่ค่อยทำตาม กติกาที่กำหนดให้	สมาธิมีวอกแวกบ้าง ไม่ มีหนึ่ง ไม่ค่อยทำตาม กติกาที่กำหนดให้

ตาราง 6 (ต่อ)

กิจกรรม ครั้งที่	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 1	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 2	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 3	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 4	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 5	เด็กสมาธิสั้นคนที่ 6
10	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมค่อนข้างดี สามารถเป็นผู้นำและ ผู้ตามได้ดี	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมได้ดี สามารถ ทำตามขั้นตอนการทำ กิจกรรมได้ดี	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมได้ดี ให้ ความสนใจในการทำ กิจกรรม	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมค่อนข้างดี มี เลอะ ลอย ข ณะ ทำ กิจกรรมเล็กน้อย	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมได้ดี มีความ ตั้งใจในการทำกิจกรรม	มีสมาธิในการทำกิจกรรม ได้ดี จัดจ่อกับกิจกรรม ทำ กิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้ดี
11	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมดีขึ้น สามารถทำตามกฎ กติกากการเล่นเก้ห้อ ดนตรีสัมพันธ์ได้ ค่อนข้างดี มีความ สนุกสนานในการทำ กิจกรรม	มีสมาธิในการทำมี วอกแวกไปบ้าง แต่ สามารถทำตามกฎ กติกากการเล่นเก้ห้อ ดนตรีสัมพันธ์ได้ ค่อนข้างดี	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมที่ดีขึ้น สามารถทำตามกฎ กติกากการเล่นเก้ห้อ ดนตรีสัมพันธ์ได้ ค่อนข้างดี	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมที่ดีขึ้น สามารถทำตามกฎ กติกากการเล่นเก้ห้อ ดนตรีสัมพันธ์ได้ ค่อนข้างดี	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมที่ดีขึ้น มีการ เม่อ ลอย บ้าง แต่สามารถทำตามกฎ กติกากการเล่นเก้ห้อ ดนตรีสัมพันธ์ได้ ค่อนข้างดี	มีสมาธิในการทำกิจกรรม ที่ดีขึ้น สามารถทำตามกฎ กติกากการเล่นเก้ห้อดนตรี สัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง
12	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมค่อนข้างดี สามารถทำตาม กติกาได้ค่อนข้างดี	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมดี มีความ อดทนในการพาเพื่อน ไปถึงจุดหมาย	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมค่อนข้างดี สามารถทำตามกฎ กติกาได้ค่อนข้างดี	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมค่อนข้างดีทำ กิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้ดี	มีสมาธิในการทำ กิจกรรมที่ดีขึ้น มี เม่อ ลอย ข ณะ ทำ กิจกรรมเล็กน้อย	มีสมาธิในการทำกิจกรรม ดีขึ้นสามารถทำกิจกรรม ตามขั้นตอนได้เป็นอย่างดี

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น หลังจากการประเมิน แล้วผู้วิจัยจึงนำมาวิเคราะห์ผล แสดงในรูปแบบตาราง ดังนี้

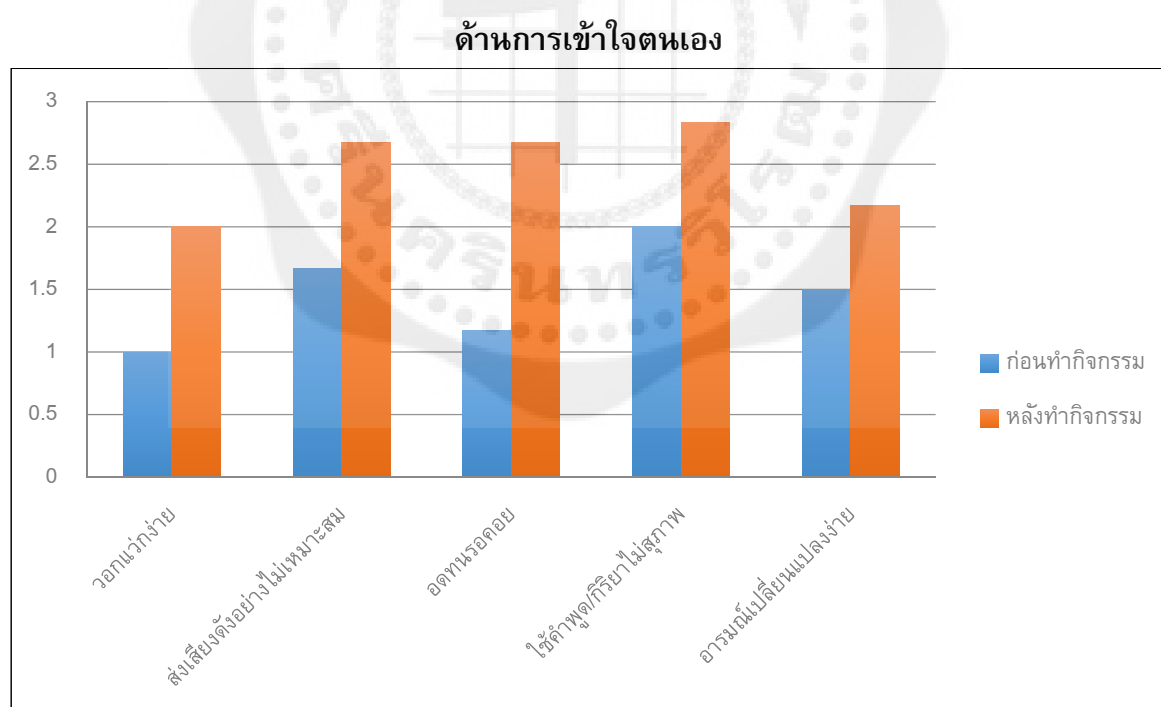
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยรายข้อและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่น (n = 6)

ข้อ	ทักษะทางสังคม	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
		$\bar{x}$	SD	การแปลผล	$\bar{x}$	SD	การแปลผล
ด้านการเข้าใจตนเอง							
1.	ไม่วอกแวกง่าย	1.00	0.000	น้อย	2.00	0.000	ปานกลาง
2.	ไม่ส่งเสียงดังอย่างไม่เหมาะสม	1.67	0.516	น้อย	2.67	0.516	มาก
3.	รู้จักอดทนรอคอย	1.17	0.408	น้อย	2.67	0.516	มาก
4.	ไม่ใช้คำพูด/กิริยาไม่สุภาพ	2.00	0.00	ปานกลาง	2.83	0.408	มาก
5.	อารมณ์ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย	1.50	0.548	น้อย	2.17	0.408	ปานกลาง
สรุปโดยรวม		1.47	0.398	น้อย	2.47	0.361	มาก
ด้านมนุษยสัมพันธ์							
6.	รับฟังกติกา/คำสั่ง	1.50	0.548	น้อย	2.33	0.516	ปานกลาง
7.	เล่นนำ/ตามเพื่อนได้	1.67	0.516	ปานกลาง	2.50	0.548	มาก
8.	ปฏิบัติตามข้อตกลง	1.83	0.408	ปานกลาง	2.50	0.548	มาก
9.	ช่วยเหลือผู้อื่น	2.17	0.408	ปานกลาง	2.50	0.548	มาก
10.	ไม่มีเรื่องทะเลาะหรือขัดแย้งกับผู้อื่น	2.33	0.816	ปานกลาง	2.67	0.516	มาก
สรุปโดยรวม		1.90	0.345	ปานกลาง	2.50	0.120	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 7 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกิจกรรมการเล่นเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ก่อนและหลังการทดลองพบว่า ในเรื่องทักษะทางสังคมด้านที่ 1 คือด้านการเข้าใจตนเอง กลุ่มตัวอย่างมีผลคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มสูงขึ้นในทุกข้อ โดยเริ่มจากข้อการไม่วอกแวกง่าย ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง ข้อไม่ส่งเสียงดังอย่างไม่เหมาะสม ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก ข้อการอดทนรอคอย ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก ข้อการไม่ใช้คำพูด/กิริยาไม่สุภาพ ก่อนการทดลองที่

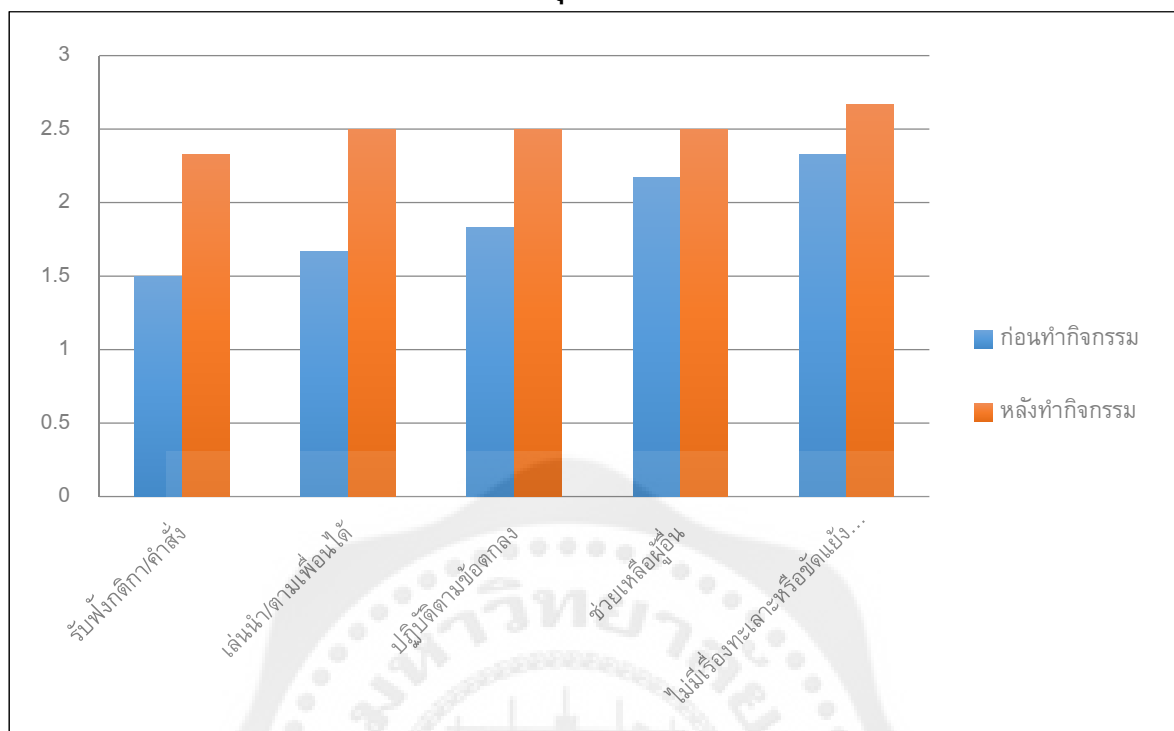
ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางแต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก และข้อของอารมณ์ไม่เปลี่ยนแปลงง่ายก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมของด้านการเข้าใจตนเองก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อยเท่ากับ 1.47 แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมากเท่ากับ 2.47 และในด้านที่สองทักษะทางสังคมในด้านมนุษยสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างมีผลคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มสูงขึ้นในทุกข้อ โดยเริ่มจากการรับฟังกติกา/คำสั่ง ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง ข้อการเล่น/ตามเพื่อนได้ ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก ข้อการปฏิบัติตามข้อตกลง ข้อการช่วยเหลือผู้อื่น และข้อการไม่มีเรื่องทะเลาะหรือขัดแย้งกับผู้อื่น ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมของด้านมนุษยสัมพันธ์ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางเท่ากับ 1.90 แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมากเท่ากับ 2.50

จากผลการวิเคราะห์พบว่า คะแนนทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างหลังการทำกิจกรรมการเล่นเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี มีค่าคะแนนที่สูงขึ้น โดยมีคะแนนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่น ด้านการเข้าใจตนเอง

ด้านมนุษยสัมพันธ์

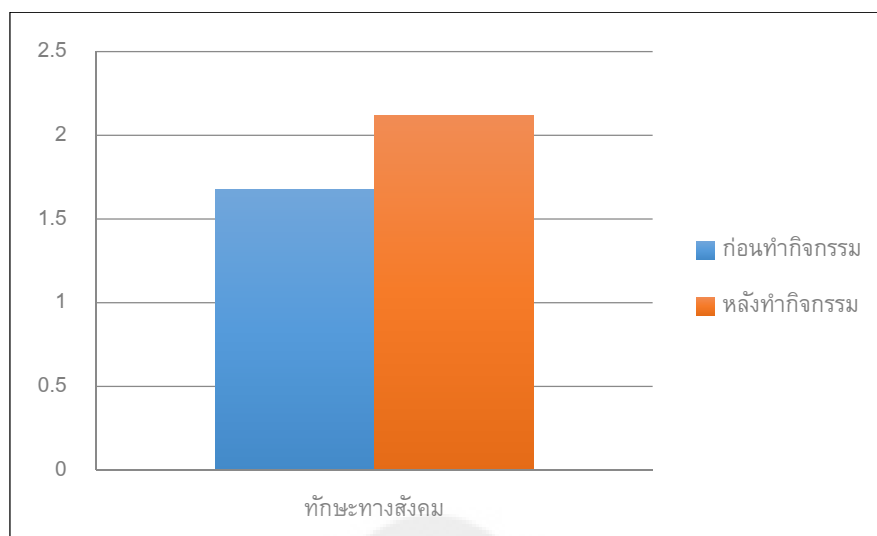
ภาพประกอบ 4 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่น ด้านมนุษยสัมพันธ์

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่น

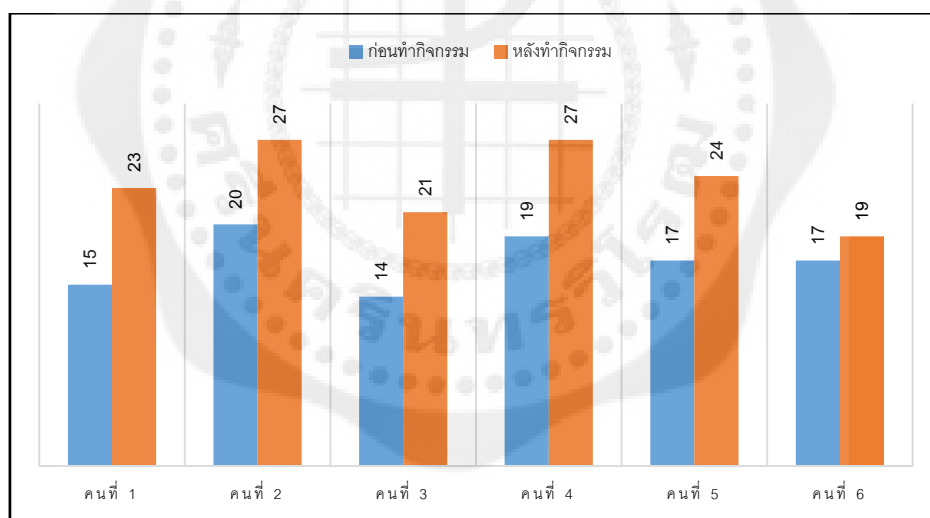
การทดลอง	$\bar{x}$	SD	Wilcoxon	p-value
ก่อน	1.68	0.250		
หลัง	2.48	0.167	-2.251	.024

พบว่า คะแนนทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนั้น มีคะแนนที่เพิ่มสูงขึ้น 0.80 หลังจากการใช้กิจกรรมการเล่น โดยก่อนการใช้กิจกรรมการเล่นกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนทักษะทางสังคมที่ 1.68 หลังการใช้กิจกรรมการเล่นกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการปรับตัวที่สูงขึ้นอยู่ที่ 2.48

จากการวิเคราะห์ พบว่า ผลการประมวลค่า p-value เท่ากับ .024 มีค่าน้อยกว่า .05 ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าคะแนนค่าทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างหลังการทำกิจกรรมการเล่นเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพประกอบ 5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่น สรุปโดยรวม

ภาพประกอบ 6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่น รายบุคคล

จากภาพประกอบ 6 พบว่าเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นทุกคนมีแนวโน้มและระดับการเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมก่อนและหลังการทดลอง โดยมีรายละเอียดพฤติกรรมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นแต่ละคน ดังต่อไปนี้

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น คนที่ 1

ก่อนการทดลอง

เชื่อฟังคำสั่งเป็นบางครั้ง สมาธิวอกแวกง่ายทำตามอารมณ์และเอาแต่ใจตัวเอง ไม่ค่อยยืดหยุ่น ยึดติดกับสิ่งของ ควบคุมตัวเองได้บ้าง ชอบกระตุ้นตัวเองในการสะบัดข้อมือหรือกระโดด สื่อสารเป็นคำสั้นๆไม่ชัดเจน มีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่นค่อนข้างดี โดยคะแนนทักษะทางสังคมก่อนการทดลองอยู่ที่ 15 คะแนน

หลังการทดลอง

เชื่อฟังคำสั่งมากขึ้น ควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆได้ดีขึ้น แต่ยังยึดติดกับสิ่งของอยู่ สื่อสารดีขึ้น สามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้ โดยคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองอยู่ที่ 23 คะแนน

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น คนที่ 2

ก่อนการทดลอง

นิสัยร่าเริง ไม่หงุดหงิด เข้าใจเหตุผล ควบคุมตัวเองค่อนข้างดี สมาธิวอกแวกง่าย การสื่อสารครูยังต้องคอยกระตุ้น ป้อนข้อมูลคำศัพท์ในการสื่อสารอยู่ น้องยังพูดไม่ค่อยชัด มีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่นดียิ้มแย้มโดยคะแนนทักษะทางสังคมก่อนการทดลองอยู่ที่ 20 คะแนน

หลังการทดลอง

สามารถทำตามคำสั่งได้ดี ควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆได้ดี สมาธิวอกแวกน้อยลงอาจจะมีเมื่อยล้าบ้าง สื่อสารได้ดีขึ้น มีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่นดีขึ้นโดยคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองอยู่ที่ 27 คะแนน

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น คนที่ 3

ก่อนการทดลอง

เชื่อฟังครูดี เข้าใจคำสั่ง สมาธิวอกแวกง่ายอารมณ์จะหงุดหงิดง่ายเวลาหิวและสื่อสารไม่ได้เลยจะหงุดหงิดง่ายเพราะบอกความต้องการไม่ได้ แต่ปกติเป็นคนร่าเริงดี มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นดีเล่นกับเพื่อนโดยคะแนนทักษะทางสังคมก่อนการทดลองอยู่ที่ 14 คะแนน

หลังการทดลอง

สามารถทำตามคำสั่งได้ดี สมาธิดีขึ้นแต่มีทำตามอารมณ์ตัวเองอยู่บ้าง การสื่อสารสามารถพูดเป็นคำๆได้ มีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่นดีขึ้น โดยคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองอยู่ที่ 21 คะแนน

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น คนที่ 4

ก่อนการทดลอง

เชื่อฟังคำสั่งเป็นแบบ ครึ่งค่อนข้างดี แต่จะตอรองเสมอถ้าไม่ยอมทำตาม สมาธิวอกแวกง่ายควบคุมอารมณ์ได้น้อย เมื่อโดนขัดใจ หรือไม่ตามใจ จะโมโหร้องไห้เสียงดัง การสื่อสารดีแต่จะพูดซ้ำๆ มีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่นดี กล้าแสดงออกบอกสิ่งต้องการได้ชัดเจน โดยคะแนนทักษะทางสังคมก่อนการทดลองอยู่ที่ 19 คะแนน

หลังการทดลอง

สามารถทำตามคำสั่งได้ดีขึ้น ควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆได้ดีขึ้น สื่อสารดีขึ้น มีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่นดีขึ้น โดยคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองอยู่ที่ 27 คะแนน

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น คนที่ 5

ก่อนการทดลอง

เชื่อฟังครูดี สมาธิวอกแวกง่าย อารมณ์มีหงุดหงิดบ้างแต่ไม่ไว้วางใจ สามารถควบคุมตัวเองได้ในระดับหนึ่ง อารมณ์ค่อนข้างเปลี่ยนแปลงง่าย สื่อสารเป็นคำ ๆ เบา ครูต้องกระตุ้นในการพูดให้เสียงดัง ชอบเล่นกับเพื่อนแต่ยังเข้าหาไม่ค่อยเป็น ครูต้องนำเข้าหาเพื่อนก่อน โดยคะแนนทักษะทางสังคมก่อนการทดลองอยู่ที่ 17 คะแนน

หลังการทดลอง

สามารถทำตามคำสั่งได้ดีขึ้น ควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆได้ดีขึ้น แต่จะหงุดหงิดบ้างบางครั้ง สื่อสารได้ดีขึ้น เข้าหาเพื่อนได้มากขึ้น โดยคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองอยู่ที่ 24 คะแนน

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น คนที่ 6

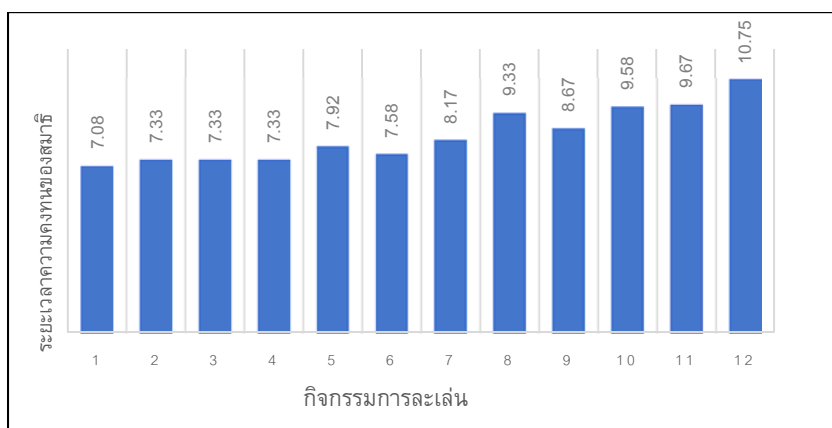
ก่อนการทดลอง

เชื่อฟังครูแต่ต้องทวนคำสั่ง 2-3 รอบ สมาธิวอกแวกง่ายควบคุมตัวเองไม่ค่อยได้ เมื่อหงุดหงิดจะตีโต๊ะและร้องไห้ การสื่อสารพูดน้อย ด้านมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่นไม่เข้าหา ครูต้องเป็นคนเข้าหาก่อน โดยคะแนนทักษะทางสังคมก่อนการทดลองอยู่ที่ 17 คะแนน

หลังการทดลอง

สามารถทำตามคำสั่งได้ แต่ต้องทบทวนคำสั่งบ้าง ควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆได้ดีขึ้น สื่อสารเพิ่มขึ้นบ้างเป็นบางครั้ง มีการเข้าหาเพื่อนมากขึ้น โดยคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองอยู่ที่ 19 คะแนน

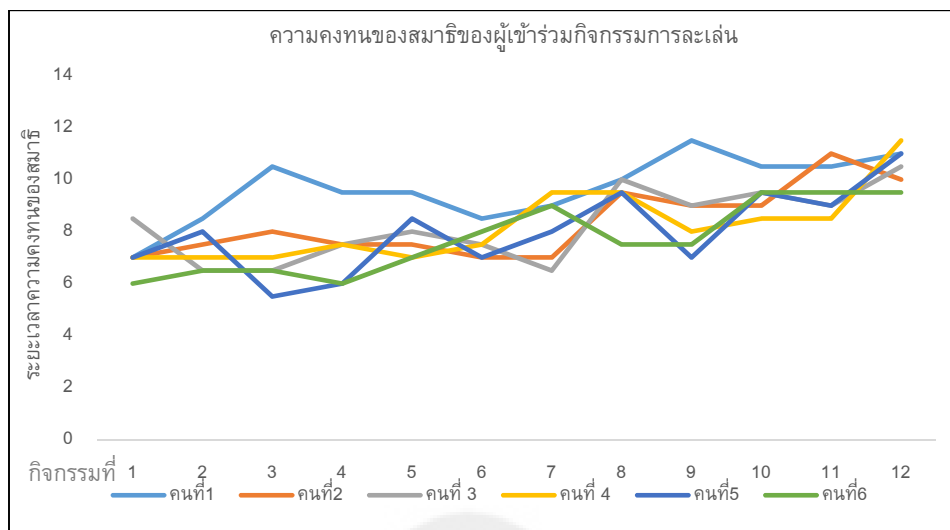
นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นควบคู่ไปกับการทำกิจกรรมการละเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มระดับความคงทนของสมาธิที่ดีขึ้นตามลำดับ ดังภาพ

ภาพประกอบ 7 ค่าเฉลี่ยแบบสังเกตพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเล่น

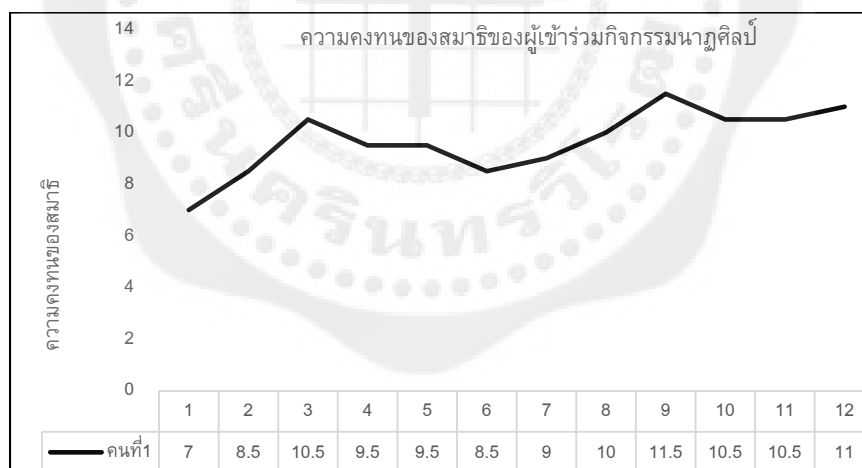
จากภาพประกอบ 7 ผู้วิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของกลุ่มตัวอย่างระหว่างการทำกิจกรรมการเล่นมีคะแนนเฉลี่ยที่สูงขึ้นตามลำดับ ซึ่งจะเป็นค่าระดับแบบดิ่งลง คือมีคะแนนเฉลี่ยจากสูงแล้วลดลงต่ำ แต่ในกิจกรรมครั้งที่ 8 ค่าคะแนนปรับสูงขึ้น และมาลดลงในกิจกรรมที่ 9 จากนั้นค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิจึงเพิ่มขึ้นตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ภาพประกอบ 8 พบว่า ระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของกลุ่มตัวอย่างมีระดับที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่กิจกรรมที่ 1 ถึง กิจกรรมที่ 8 ของกิจกรรมการเล่นเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีระดับค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิในระดับที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่กิจกรรมที่ 9 เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีระดับค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิที่ลดน้อยลง เนื่องจากรูปแบบของกิจกรรมการเล่นเป็นกิจกรรมที่เน้นทักษะทางสังคมในด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่เด็กสมาธิสั้นจะต้องปิดตาฟังเสียงเพื่อน โดยฟังว่าเป็นเสียงของเพื่อนคนใด รูปแบบกิจกรรมจึงส่งผลให้เด็กมีความตื่นเต้น จึงทำให้ค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิต่ำลง และกลับเพิ่มสูงขึ้นในกิจกรรมที่ 10-11 เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ได้ทำร่วมกับเพื่อน ที่สอดแทรกสถานการณ์ที่เด็กจะต้องควบคุมตนเองไปพร้อมๆ กับการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ซึ่งส่งเสริมสมาธิให้กับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น และเพิ่มสูงสุดในกิจกรรมที่ 12 กลุ่มตัวอย่างมีระดับค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิเพิ่มขึ้นสูงสุด คือ 10.75 นาที

ภาพประกอบ 8 แสดงกราฟความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรมการเล่นของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรายบุคคล

จากภาพประกอบ 8 พบว่าเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นทุกคนมีแนวโน้มและระดับการเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิ โดยมีรายละเอียดของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นแต่ละคน ดังต่อไปนี้

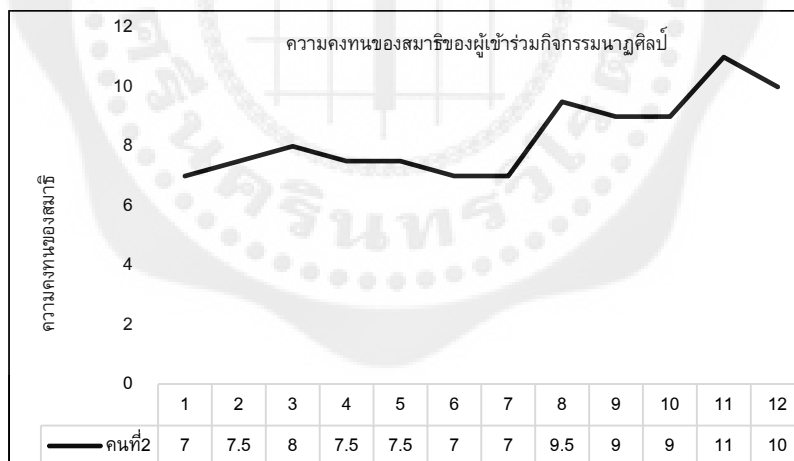

ภาพประกอบ 9 แสดงกราฟความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรมการเล่นของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรายบุคคล (คนที่ 1)

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น คนที่ 1

เพศชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น และ
ไม่ได้รับยาเพื่อควบคุมสมาธิ

ในการบันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธินั้น ได้ทำการบันทึกที่ระหว่างที่เด็ก
ที่มีภาวะสมาธิสั้นกำลังทำกิจกรรมการละเล่น ซึ่งใช้เวลาในการบันทึกช่วงเวลา 15 นาที
จากภาพประกอบที่ 10 พบว่า ระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของเด็กสมาธิสั้นคนที่ 1
มีระดับที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่กิจกรรมที่ 1 ถึง กิจกรรมที่ 3 ของกิจกรรมการละเล่น แต่กิจกรรมที่
4-6 เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีระดับค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิที่ลดน้อยลง เนื่องจากรูปแบบของ
กิจกรรมเป็นกิจกรรมที่เน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม ที่มีแก้ไขปัญหามาในสถานการณ์ต่างๆ รูปแบบ
กิจกรรมจึงส่งผลให้เด็กมีค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิต่ำลง และกลับเพิ่มสูงขึ้นในกิจกรรมที่ 7-9
เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เด็กจะต้องใช้สมาธิและการควบคุมตนเองในการปฏิบัติกิจกรรม
ในสถานการณ์ต่างๆที่กำหนดขึ้น รูปแบบกิจกรรมจึงส่งผลให้เด็กมีค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิ
สูงขึ้น แล้วกลับต่ำลงในกิจกรรมที่ 10 เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เด็กจะต้องใช้การสื่อสารและปฏิบัติ
กิจกรรมพร้อมเพื่อนจึงส่งผลให้ความคงทนของสมาธิสั้นต่ำลงและปรับสูงขึ้นในกิจกรรมที่ 11-12
โดยเด็กสมาธิสั้นคนที่ 1 มีระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิมากที่สุดในกิจกรรมที่ 9
ค่าเฉลี่ยเวลาคือ 11.5 นาที

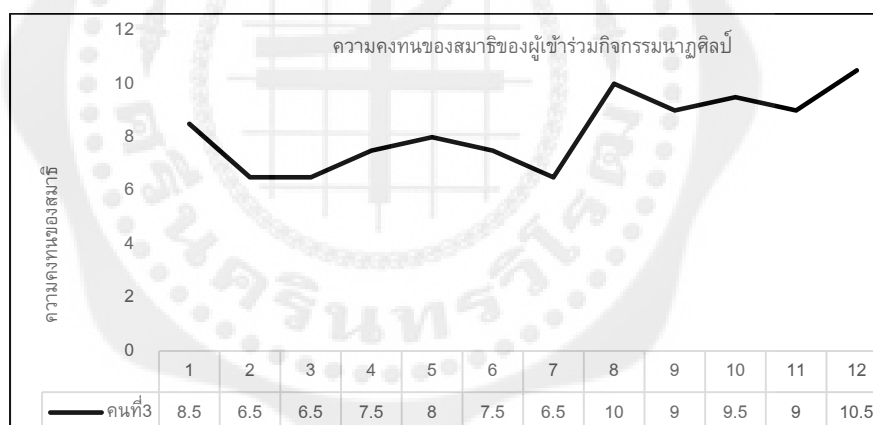

ภาพประกอบ 10 แสดงกราฟความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรม
การละเล่นของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรายบุคคล (คนที่ 2)

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น คนที่ 2

เพศชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น และ
ไม่ได้รับยาเพื่อควบคุมสมาธิ

ในการบันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธินั้น ได้ทำการบันทึกที่ระหว่างที่เด็กที่มี
ภาวะสมาธิสั้นกำลังทำกิจกรรมการเล่น ซึ่งใช้เวลาในการบันทึกช่วงเวลา 15 นาที จาก
ภาพประกอบที่ 11 พบว่า ระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของเด็กสมาธิสั้นคนที่ 2 มี
ระดับที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่กิจกรรมที่ 1 ถึง กิจกรรมที่ 3 ของกิจกรรมการเล่น แต่กิจกรรมที่ 4-7
เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีระดับค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิที่ลดน้อยลง เนื่องจากรูปแบบของ
กิจกรรมเป็นกิจกรรมที่เน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม ที่มีแก้ไขปัญหในสถานการณ์ต่างๆ รูปแบบ
กิจกรรมจึงส่งผลให้เด็กมีค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิต่ำลง และกลับเพิ่มระดับสูงขึ้นเรื่อยๆใน
กิจกรรมที่ 8-11 กิจกรรมที่เด็กจะต้องใช้สมาธิและการควบคุมตนเองในการปฏิบัติกิจกรรมใน
สถานการณ์ต่างๆที่กำหนดขึ้น รูปแบบกิจกรรมจึงส่งผลให้เด็กมีค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิสูงขึ้น
แล้วกลับต่ำลงในกิจกรรมที่ 12 เพียงเล็กน้อย โดยเด็กสมาธิสั้นคนที่ 2 มีระดับพฤติกรรมด้านความ
คงทนของสมาธิมากที่สุดในกิจกรรมที่ 11 ค่าเฉลี่ยเวลาคือ 11 นาที

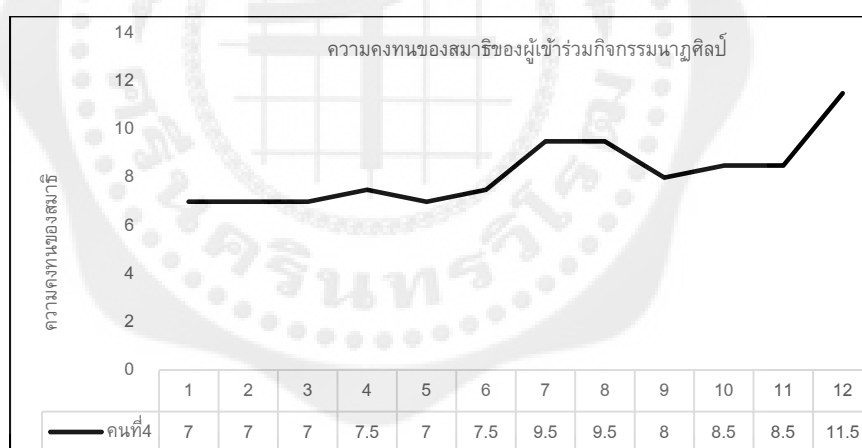

ภาพประกอบ 11 แสดงกราฟความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรม
การเล่นของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรายบุคคล (คนที่ 3)

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น คนที่ 3

เพศชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้นและไม่ได้รับยาเพื่อควบคุมสมาธิ

ในการบันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธินั้น ได้ทำการบันทึกที่ระหว่างที่เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นกำลังทำกิจกรรมการเล่นซึ่งใช้เวลาในการบันทึกช่วงเวลา 15 นาที จากภาพประกอบที่ 12 พบว่า ระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของเด็กสมาธิสั้นคนที่ 3 มีระดับที่ลดลงในกิจกรรมที่ 2 และกลับสูงขึ้นเรื่อยๆ ใน กิจกรรมที่ 3-5 ของกิจกรรมการเล่น แต่กิจกรรมที่ 6-7 เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีระดับค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิที่ลดน้อยลง เนื่องจากรูปแบบของกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่เน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม ที่มีแก้ไข้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ รูปแบบกิจกรรมจึงส่งผลให้เด็กมีค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิต่ำลง และกลับเพิ่มสูงขึ้นในกิจกรรมที่ 8 เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เด็กใช้สมาธิและการควบคุมตนเองในการปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์ต่างๆที่กำหนดขึ้นรูปแบบกิจกรรมจึงส่งผลให้เด็กมีค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิสูงขึ้น แล้วกลับต่ำลงในกิจกรรมที่ 9 และปรับสูงขึ้นและลดลงในกิจกรรมที่ 10-11 และปรับสูงขึ้นอีกครั้งในกิจกรรมที่ 12 โดยเด็กสมาธิสั้นคนที่ 3 มีระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิมากที่สุดในกิจกรรมที่ 12 ค่าเฉลี่ยเวลาคือ 10.5 นาที

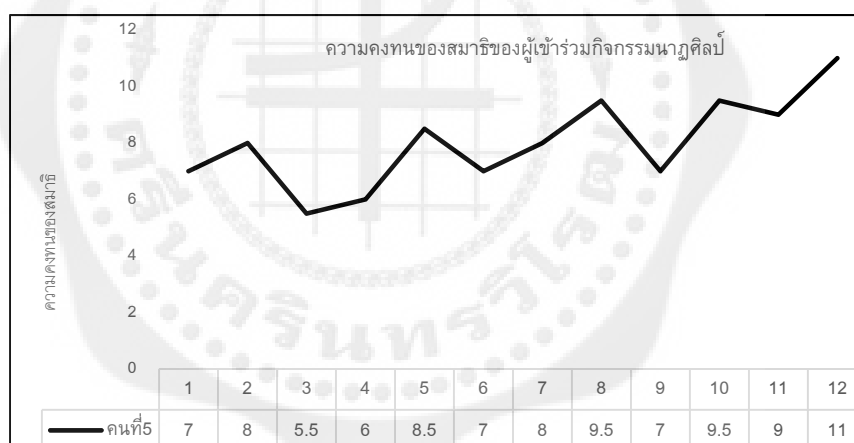

ภาพประกอบ 12 แสดงกราฟความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรมการเล่นของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรายบุคคล (คนที่ 4)

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น คนที่ 4

เพศชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้นและไม่ได้รับยาเพื่อควบคุมสมาธิ

ในการบันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธินั้น ได้ทำการบันทึกที่กระหว่างที่เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นกำลังทำกิจกรรมการเล่น ซึ่งใช้เวลาในการบันทึกช่วงเวลา 15 นาที จากภาพประกอบที่ 13 พบว่า ระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของเด็กสมาธิสั้นคนที่ 4 มีระดับที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่กิจกรรมที่ 1 ถึง กิจกรรมที่ 8 ของกิจกรรมการเล่น แต่กิจกรรมที่ 9 เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีระดับค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิที่ลดน้อยลง เนื่องจากรูปแบบของกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่เน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม ที่มีการแก้ไขปัญหในสถานการณ์ที่กำหนดให้ รูปแบบกิจกรรมจึงส่งผลให้เด็กมีค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิต่ำลง และกลับเพิ่มสูงขึ้นในกิจกรรมที่ 10-12 เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เด็กใช้สมาธิและการควบคุมตนเองในการปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์ต่างๆที่กำหนดขึ้น รูปแบบกิจกรรมจึงส่งผลให้เด็กมีค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิสูงขึ้น โดยเด็กสมาธิสั้นคนที่ 4 มีระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิมากที่สุดในกิจกรรมที่ 12 ค่าเฉลี่ยเวลาคือ 11.5 นาที

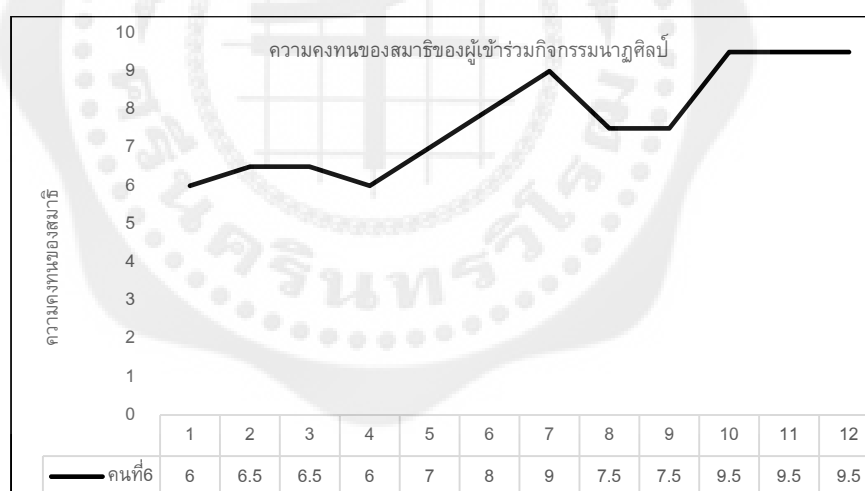

ภาพประกอบ 13 แสดงกราฟความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรมการเล่นของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรายบุคคล (คนที่ 5)

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น คนที่ 5

เพศชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น และ
ไม่ได้รับยาเพื่อควบคุมสมาธิ

ในการบันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธินั้น ได้ทำการบันทึกที่ระหว่างที่เด็กที่มี
ภาวะสมาธิสั้นกำลังทำกิจกรรมการเล่น ซึ่งใช้เวลาในการบันทึกช่วงเวลา 15 นาที จาก
ภาพประกอบที่ 14 พบว่า ระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของเด็กสมาธิสั้นคนที่ 5 มี
ระดับที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่กิจกรรมที่ 1 ถึง กิจกรรมที่ 2 ของกิจกรรมการเล่น แต่กิจกรรมที่ 3
เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีระดับค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิที่ลดน้อยลง เนื่องจากรูปแบบของ
กิจกรรมเป็นกิจกรรมที่เน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ และเด็กมีพฤติกรรมที่
ค่อนข้างทำตามอารมณ์ของตนเองจึงส่งผลให้เด็กมีค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิต่ำลง และกลับเพิ่ม
สูงขึ้นในกิจกรรมที่ 4-5 เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เด็กจะต้องใช้สมาธิในการควบคุมตนเองใน
สถานการณ์ที่กำหนดให้รูปแบบกิจกรรมจึงส่งผลให้เด็กมีค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิสูงขึ้น แล้ว
กลับต่ำลงในกิจกรรมที่ 6 และปรับสูงขึ้นในกิจกรรมที่ 7-8 แล้วกลับต่ำลงในกิจกรรมที่ 9 จากนั้น
ค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิสูงขึ้นเรื่อยๆ ในกิจกรรมที่ 10-12 โดยเด็กสมาธิสั้นคนที่ 5 มีระดับ
พฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิมากที่สุดในกิจกรรมที่ 12 ค่าเฉลี่ยเวลาคือ 11 นาที

ภาพประกอบ 14 แสดงกราฟความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรม
การเล่นของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรายบุคคล (คนที่ 6)

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น คนที่ 6

เพศชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น และ
ไม่ได้รับยาเพื่อควบคุมสมาธิ ในการบันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธินั้น ได้ทำการบันทึก
ระหว่างที่เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นกำลังทำกิจกรรมการเล่น ซึ่งใช้เวลาในการบันทึกช่วงเวลา 15
นาที จากภาพประกอบที่ 15 พบว่า ระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของเด็กสมาธิสั้นคนที่
1 มีระดับที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่กิจกรรมที่ 1 ถึง กิจกรรมที่ 3 ของกิจกรรมการเล่น แต่กิจกรรมที่
4 เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีระดับค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิที่ลดน้อยลง เนื่องจากรูปแบบของ
กิจกรรมที่เน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ รูปแบบกิจกรรมจึงส่งผลให้เด็กมี
ค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิต่ำลง และกลับเพิ่มสูงขึ้นในกิจกรรมที่ 5-7 เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่
เด็กจะต้องใช้สมาธิในการควบคุมตนเองในสถานการณ์ที่กำหนดให้รูปแบบกิจกรรมจึงส่งผลให้เด็กมี
ค่าเฉลี่ยความคงทนของสมาธิ แล้วกลับต่ำลงในกิจกรรมที่ 8-9 และปรับสูงขึ้นในกิจกรรมที่ 10-12
โดยเด็กสมาธิสั้นคนที่ 6 มีระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิมากที่สุดในกิจกรรมที่ 10-12
ค่าเฉลี่ยเวลาคือ 9.5 นาที

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายในการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กสมาธิสั้นระหว่างก่อนและหลังการฝึกกิจกรรมการเล่น

สมมุติฐานในการวิจัย

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเล่นมีทักษะทางสังคมที่ดีขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น จำนวน 50 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น จำนวน 6 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. แบบประเมินทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
2. กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี
3. แบบบันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิขณะทดลอง
4. แบบบันทึกพฤติกรรมขณะทดลอง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ยื่นโครงร่างพิจารณาการทํารวบรวมข้อมูลในมนุษย์ เพื่อพิจารณาในด้านจริยธรรมในการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ขอหนังสือรับรองแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตทำการวิจัยกับนักเรียนภายในสถานศึกษา
3. เข้าพูดคุยสัมภาษณ์ครูประจำชั้น และเก็บข้อมูลรายบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และทำการคัดกรองกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบประเมินทักษะทางสังคม เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
4. นัดหมายวันที่จะเข้าทำกิจกรรม และเข้าทำกิจกรรมตามวันและเวลาที่กำหนด
5. หลังจบกิจกรรม ผู้วิจัยให้ครูประจำชั้นประเมินทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล กล่าวขอบคุณและอำลาลูกศิษย์และบุคลากรในสถานศึกษาที่ให้การอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
6. ผู้วิจัยนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาวิเคราะห์ และรายงานผลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ขอหนังสือรับรองแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการทดลองการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่วิจัยและนำไปวิเคราะห์ตามขั้นตอนต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลมาจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลและมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ โดยนำข้อมูลจากแบบประเมินทักษะทางสังคมที่ได้เก็บรวบรวมมาจำแนกออกเป็นก่อนและหลังการทดลอง (Pretest, Posttest) แล้วป้อนข้อมูลลงในโปรแกรม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบประเมินทักษะทางสังคมของเด็กสมาธิสั้น แบบสังเกตพฤติกรรมความคงทนของสมาธิของผู้เข้าร่วมวิจัย ที่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้วป้อนข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อทำการประมวลผลหาค่าสถิติที่ต้องการ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

2.1 อธิบายค่าคะแนนทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นจากแบบประเมินทักษะทางสังคม โดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

2.2 อธิบายการทดสอบสมมุติฐานของการวิจัยด้วยการหาค่าความแตกต่างของทักษะทางสังคมก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติ The Wilcoxon Signed Rank Test

2.3 อธิบายค่าคะแนนระดับพฤติกรรมความคงทนของสมาธิจากแบบสังเกตพฤติกรรม โดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean)

3. การอภิปรายผลข้อมูลผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ทั้งหมดมานำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี ครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลจากการออกแบบสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยนำหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของของอัลเบิร์ต แบนดูรา มาผสมผสานกับการการเล่นไทย ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม และจิตวิทยาสำหรับเด็ก มาใช้ในการสร้างกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปีซึ่งในแผนกิจกรรมดังกล่าว ประกอบไปด้วยชื่อกิจกรรม ขั้นตอนการจัดกิจกรรม อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม ที่ใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรม จำนวน 4 สัปดาห์ ๆ ละ 3 ครั้ง เป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 40 นาทีดังนี้

1. ด้านการเข้าใจตนเอง (สัปดาห์ที่ 1 - 2 /ครั้งที่ 1-5)

1.1 โดดกบโดดต่าย

1.2 ควบคุมหมากล้อกลิ้ง

1.3 ควบคู่ตากระโดด

1.4 จับสำเนียงเสียงรอบวง

1.5 เดินกะลาสัมพันธ์

2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ (สัปดาห์ที่ 3-4 ครั้งที่ 6-12)

2.1 ก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวง

2.2 ต่อเรือบกส่งสัมพันธ์

2.3 สัมพันธ์แห่งวงล้อ

2.4 เข้าคู่เคียงลำเลียงไข่กา

2.5 เดินตามเส้นเล่นตามแม่ดู

2.6 แก้อัปเดตสัมพันธ์

2.7 ชี้นำส่งสารสัมพันธ์

กิจกรรมที่ 1-5 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมยึดแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมในการควบคุมตนเองและการเล่นไทย เพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะทางสังคมในด้านการเข้าใจตนเอง ในกิจกรรมที่ 1 ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบการเล่นไทยในส่วนของการเล่นกระโดดกบและการเล่นกระต่ายขาเดียวมาเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม โดยกำหนดสถานการณ์ให้เด็กได้ฝึกการควบคุมตนเอง ควบคุมตนเอง ส่งเสริมสมาธิ และเป็นกิจกรรมขั้นพื้นฐานที่ไม่ยากเกินความสามารถของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น และการเล่นนั้น เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของชีวิตเด็ก ซึ่งมีคุณค่าต่อพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม (हररररर नललवलर. 2535: 24) จึงเลือกนำการเล่นมาใช้ กิจกรรมที่ 2 ผู้วิจัยออกแบบโดยรูปแบบการเล่นไทยหมากล้อมกลิ้ง มาใช้ในกิจกรรมโดยเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นจะต้องควบคุมไม้กลิ้งไปบนเส้นสีต่างๆที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นการฝึกให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นควบคุมตนเอง ส่งเสริมสมาธิ และการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน กิจกรรมที่ 3 ผู้วิจัยเลือกรูปแบบการเล่นไทยตากระโดด มาใช้ในการส่งเสริมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเองในการเคลื่อนไหวร่างกายไปพร้อมกับเพื่อน ซึ่งก่อให้เกิดความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกัน ส่งเสริมการปฏิบัติเป็นหมู่เป็นคณะได้ดีขึ้น (वललसरลลर उरुरलल. 2524: 1) กิจกรรมที่ 4 ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบการเล่นไทยขี้ตู่กลางนามาใช้ในการส่งเสริมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเองในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนมีการทำงานร่วมกันของกลุ่มตัวอย่างดังนั้นกระบวนการกลุ่มมาใช้ก่อให้เกิดความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกัน ส่งเสริมการปฏิบัติเป็นหมู่เป็นคณะได้ดีขึ้น (वललसरลलर उरुरलल. 2524: 1) และในกิจกรรมที่ 5 ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบการเล่นไทยเดินกะลามาใช้ในการส่งเสริมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเองในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ในรูปแบบและสถานการณ์ต่างๆ ของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นต้องข้ามผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี กิจกรรมทั้ง 5 ครั้งนี้มีส่วนช่วยในการเสริมสร้างทักษะทางสังคมด้านการเข้าใจตนเอง ทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมร่างกาย อารมณ์ ผ่านกิจกรรมการเล่น ซึ่งสอดคล้องกับภัทรลลร รลลลล (2544: 34) ที่กล่าวว่าการเล่นเป็นความสามารถในการกำหนดตนเองของบุคคลด้าน ความคิดอารมณ์ความรู้สึกและการกระทำให้เป็นไปในทิศทางที่บุคคลต้องการ โดยใช้การเรียนรู้จากสังคมซึ่งเกิดจากพฤติกรรมบุคคลนั้นมีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลนั้น (Person) และสิ่งแวดล้อม (Environment)

กิจกรรมที่ 6-12 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมตามแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยเพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะทางสังคมในด้านมนุษยสัมพันธ์ ในกิจกรรมที่ 6 ผู้วิจัยออกแบบโดยเลือกรูปแบบการละเล่นไทยวิธีข้าวสารมาใช้ในการทำกิจกรรม โดยเป็นกิจกรรมที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ผ่านการละเล่นไทย ซึ่งการละเล่นเป็นลักษณะกิจกรรมกลุ่มที่ก่อให้เกิดความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกัน ส่งเสริมการปฏิบัติเป็นหมู่เป็นคณะได้ดีขึ้น (วิมลศรี อุปรมัย. 2524: 1) กิจกรรมที่ 7 ผู้วิจัยออกแบบโดยนำรูปแบบการละเล่นไทยแข่งเรือบงมาใช้เป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม โดยผู้วิจัยมีแนวคิดให้เด็กได้ฝึกการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสามัคคีในกลุ่มเพื่อน กิจกรรมที่ 8 ผู้วิจัยออกแบบโดยนำรูปแบบการละเล่นไทยตีวงล้อมาพัฒนาเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กฝึกการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การรอคอย การปฏิสัมพันธ์ในหมู่คณะ กิจกรรมที่ 9 ผู้วิจัยออกแบบโดยนำรูปแบบการละเล่นไทยกาปักไข่ มาพัฒนาที่ฝึกให้เด็กได้ฝึกการควบคุมตนเอง ส่งเสริมสมาธิ และการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผ่านการทำกิจกรรมตามสถานการณ์ต่างๆที่ผู้วิจัยกำหนดให้ กิจกรรมที่ 10 ผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมโดยนำรูปแบบการละเล่นไทยงูกินหางมาใช้ให้เด็กฝึกการควบคุมตนเอง พร้อมกับการผ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้ไปพร้อมกับกลุ่มเพื่อน กิจกรรมที่ 11 ผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมโดยนำรูปแบบการละเล่นไทยเก้าอี้ดนตรีมาพัฒนาในการทำกิจกรรมเพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นทำกิจกรรมโดยไม่ทะเลาะหรือขัดแย้งกับผู้อื่น เสียสละ ฝึกการเคารพกติกา และกิจกรรมที่ 12 ผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมโดยนำรูปแบบการละเล่นขี่ม้าส่งเมืองมาพัฒนาเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมให้เด็กในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดีซึ่งสอดคล้องกับซัชชย โกมารทัต (2549: 83) ที่ว่าการละเล่นไทยสามารถฝึกให้เด็ก รู้จักการปรับตัวเข้ากับกลุ่ม รู้จักการรอคอย กล้าตัดสินใจ มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ส่งเสริมความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนและผู้อื่นฝึกการเป็น ผู้นำและผู้ตาม ฝึกการเคารพในกฎกติกา และยังสอดคล้องกับกรอนลันด์ (Gronlund. 1959: 232) กล่าวว่า กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนได้แก่ ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน เด็กจะได้สร้างความสัมพันธ์เรียนรู้ บทบาทของตนเองว่าควรปฏิบัติตนอย่างไร เมื่อเด็กต้องอยู่ร่วมกับเพื่อนอย่างมีความสุข ซึ่งทำให้เด็กมีประสบการณ์ทางสังคมเพิ่มขึ้น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและทำกิจกรรมต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีต่อเด็กให้มีพฤติกรรมทางสังคมที่สูงขึ้น

จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปตรวจสอบประสิทธิภาพหาความเที่ยงตรง และได้มีการแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขตามพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีคะแนนค่าเฉลี่ยรวมจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งหมดจำนวน 3 ท่าน เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยที่สามารถนำกิจกรรมไปใช้ได้ทั้งหมด 10 กิจกรรมและกิจกรรมที่เหลือให้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำผู้วิจัยจึงนำกิจกรรมการละเล่นกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน

เมื่อผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อประสิทธิภาพของเครื่องที่ใช้ในการทดลองจริง

2. ผลการศึกษาการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี พบว่า กิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งก่อนและหลังการทดลองพบว่า ในเรื่องทักษะทางสังคมด้านที่ 1 คือ ด้านการเข้าใจตนเอง กลุ่มตัวอย่างมีผลคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มสูงขึ้นในทุกข้อ โดยเริ่มจากข้อการไม่ออกแวกง่ายก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง ข้อไม่ส่งเสียงดังอย่างไม่เหมาะสม ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก ข้อการอดทนรอคอย ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก ข้อการไม่ใช้คำพูด/กิริยาไม่สุภาพ ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางแต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก และข้อของอารมณ์ไม่เปลี่ยนแปลงง่ายก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมของด้านการเข้าใจตนเองก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อยเท่ากับ 1.47 แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมากเท่ากับ 2.47 และในด้านที่สอง ทักษะทางสังคมในด้านมนุษยสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างมีผลคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มสูงขึ้นในทุกข้อ โดยเริ่มจากข้อการรับฟังกติกา/คำสั่ง ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง ข้อการเล่น/ตามเพื่อนได้ ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก ข้อการปฏิบัติตามข้อตกลง ข้อการช่วยเหลือผู้อื่น และข้อการไม่มีเรื่องทะเลาะหรือขัดแย้งกับผู้อื่น ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมของด้านมนุษยสัมพันธ์ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางเท่ากับ 1.90 แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมากเท่ากับ 2.50

3. ผลการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ของกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง มีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่นเท่ากับ 1.68 และ 2.48 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมเท่ากับ 0.250 และ 0.167 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองใช้กิจกรรมการเล่นของกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองใช้กิจกรรมการเล่นสูงกว่าก่อน การทดลองใช้กิจกรรมการเล่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี ครั้งนี้สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลจากการสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี ซึ่งกิจกรรมการเล่นนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยนำหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของอัลเบิร์ต แบนดูรา มาผสมผสานกับการเล่นไทย ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม และจิตวิทยาสำหรับเด็ก มาใช้ในการสร้างกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมที่สอดคล้องกับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยระยะเวลาในการทำกิจกรรม จำนวน 4 สัปดาห์ๆ ละ 3 ครั้ง เป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการเข้าใจตนเอง (กิจกรรมครั้งที่ 1-5)

โตดกบโตดต่าย ผู้วิจัยได้ศึกษาและใช้แนวคิดของการควบคุมตนเอง และการเล่นไทยกระโดดกบและกระต่ายขาเดียว ซึ่งสอดคล้องสถานการณ์เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่มีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมโตดกบโตดต่ายนี้ อยู่ในด้านการเข้าใจตนเอง คือ การควบคุมตนเอง โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการควบคุมตนเองด้วยการทำท่ากระโดดกบ และกระต่ายขาเดียวบนเส้นสีที่ผู้วิจัยกำหนดให้ พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมโตดกบโตดต่าย สังเกตได้ว่าเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมได้ค่อนข้างดี คือมีความพยายามในการกระโดดให้ตรงเส้น แต่เด็กบางคนยังไม่มีสมาธิจดจ่อกับกิจกรรมมากนักคือมีการเม่อลอยไม่สนใจในการทำกิจกรรม ผู้วิจัยจึงให้กำลังใจเป็นการเสริม และวางเงื่อนไขในการทำกิจกรรมกับเด็ก โดยหากเด็กสามารถทำกิจกรรมตามที่ผู้วิจัยกำหนดให้ หลังจากการทำกิจกรรมจะแจกขนมเพื่อเป็นรางวัลของการทำดี

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการควบคุมตนเองของ หทัยชนก พันพงค์ (2555: 17) ที่กล่าวว่า การฝึกการควบคุมตนเอง โดยการจัดประสบการณ์การควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้แก่บุคคล สำหรับการฝึกควบคุมตนเองนั้น ควรให้บุคคลนั้นมีประสบการณ์ในการถูกบุคคลอื่นควบคุมพฤติกรรมที่เขาต้องการก่อน จากนั้นจึงค่อยถอดถอนแรงเสริมที่ออกไป และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของอัลเบิร์ต แบนดูรา (ภัทรธิรา ผลงาม. 2544: 89; อ้างอิงจาก Bandera. 1977: 16) ที่กล่าวไว้ว่าการควบคุมตนเองเป็นความสามารถในการกำหนดตนเองของบุคคลด้านความคิดอารมณ์ความรู้สึกและการกระทำให้เป็นไปในทิศทางที่บุคคลต้องการ ไม่ว่าจะเผชิญ ปัญหาหรืออุปสรรคใด ๆ หรืออยู่ในสถานการณ์ที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในใจ และในการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะทำกิจกรรม พบว่ากิจกรรมโตดกบโตดต่ายเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความคงทนของสมาธิโดยเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 7.08 นาที

ควบคุมหมากล้อกลิ้ง ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยหมากล้อกลิ้ง ที่สอดแทรกสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่มีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมควบคุมหมากล้อกลิ้งนี้ อยู่ในด้านการเข้าใจตนเอง คือ การควบคุมตนเอง โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเอง เมื่อเด็กจะต้องกลิ้งไม้ล้อกลิ้งไปบนเส้นสีที่มีลักษณะ วงกลม ชิกแซก สี่เหลี่ยม และช่วยเพื่อนกลิ้งไม้ล้อกลิ้งหาทางออกจากเขาวงกต พบว่า หลังจากการทำกิจกรรมเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นยังไม่สามารถรอคอยหรือทำกิจกรรมไปพร้อมเพื่อนได้ คือเมื่อเด็กถือไม้ล้อกลิ้งอันเดียวกับเพื่อน เด็กแต่ละคนจะดึงไม้ให้ไปในทางที่ตัวเองต้องการมากกว่าที่จะช่วยกลิ้งไม้ล้อกลิ้งไปพร้อมกับเพื่อน แต่เมื่อทำกิจกรรมซ้ำในครั้งที่สองกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถทำกิจกรรมไปพร้อมเพื่อนได้นั้น มีการปรับและเรียนรู้ที่จะกลิ้งไม้ล้อกลิ้งไปพร้อมเพื่อนได้ดีขึ้นกว่าเดิม

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกิจกรรมกลุ่มของอริญญา กุฎจอมศรี (2555: 96) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ทำให้เด็กรู้จักการลงมือกระทำด้วยตนเองนับว่าเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการที่เด็กได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้เด็กได้เรียนรู้วิธีสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การอดทนรอคอยในการปฏิบัติกิจกรรมรวมทั้งได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ การ์ดเนอร์ที่พบว่า เด็กสามารถเรียนรู้การเข้าใจความรู้สึกของตนเอง (Intrapersonal) และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Interpersonal) และเพิ่มความสามารถในการหยุดยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ที่มาจากภายในตนเองได้เพิ่มขึ้น มีปฏิสัมพันธ์แบบร่วมมือและเข้าใจคนอื่นเพิ่มมากขึ้น รู้ว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำได้ด้วยตนเอง (Gardner. 1983: 17) และในการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะทำกิจกรรม พบว่ากิจกรรมควบคุมหมากล้อกลิ้งเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความคงทนของสมาธิโดยเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 7.33 นาที

ควบคุมตากระโดด ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยตากระโดด ที่สอดแทรกกิจกรรมและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้โดยสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมควบคุมตากระโดดนี้ อยู่ในด้านการเข้าใจตนเอง คือ การควบคุมตนเอง โดยในกิจกรรมนี้เด็กจะต้องทำกิจกรรมเป็นคู่และส่งต่อลูกบอลขณะที่จะต้องย้ายช่องในการกระโดดแต่ละครั้ง พบว่า หลังจากการทำกิจกรรมเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นบางคนยังไม่สามารถรอคอยหรือทำกิจกรรมไปพร้อมเพื่อนได้คือ เด็กจะสนใจแต่การกระโดดไปช่องต่างๆมากกว่าการส่งลูกบอลให้เพื่อน แต่เมื่อทำกิจกรรมซ้ำในครั้งที่สอง เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่สามารถทำกิจกรรมพร้อมเพื่อน มีการปรับและเรียนรู้ที่จะทำกิจกรรมไปพร้อมเพื่อนได้มากยิ่งขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกิจกรรมกลุ่มของอรัญญา กุญจอมศรี (2555: 33) การจัดกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ทำให้เด็กรู้จักการลงมือกระทำด้วยตนเองนับว่าเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการที่เด็กได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้เด็กได้เรียนรู้วิธีสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การอดทนรอคอยในการปฏิบัติกิจกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ การ์ดเนอร์ที่พบว่า เด็กสามารถเรียนรู้การเข้าใจความรู้สึกของตนเอง (Intrapersonal) และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Interpersonal) และเพิ่มความสามารถในการหยุดยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ที่มาจากภายในตนเองได้เพิ่มขึ้น มีปฏิสัมพันธ์แบบร่วมมือและเข้าใจคนอื่นเพิ่มมากขึ้น รู้ว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำได้ด้วยตนเอง (Gardner. 1983: 17) และในการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะทำกิจกรรม พบว่ากิจกรรมควบคู่ตากะโดดเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความคงทนของสมาธิโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 7.33 นาที

จับสำเนียงเสียงรอบวง ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยชี่ตู่กลางนา นำมาเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรมเพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักควบคุมตนเอง ตั้งใจฟังผู้อื่น จากการทำกิจกรรมคือเด็กจะถูกแบ่งเป็นสองส่วน โดยจะมีเด็กหนึ่งคนนั่งปิดตาอยู่ในวง ที่เหลือนั่งจับมือรอบวงพร้อมกับส่งลูกบอลและเอ่ยชื่อเพื่อนที่อยู่กลางวง โดยคนที่อยู่กลางวงจะต้องทายให้ถูกว่าเป็นเสียงเพื่อนคนใด พบว่าหลังจากทำกิจกรรมสังเกตได้ว่าเด็กสนใจทำกิจกรรมดี แต่ในการทำกิจกรรมช่วงแรกเริ่มมีเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นหลายคนที่ทำกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้ฟังเสียงจากเพื่อน จึงทำให้ไม่สามารถตอบได้ว่าเสียงที่เรียกนั้น เป็นเสียงของเพื่อนคนใด แต่หลังจากผู้วิจัยแนะนำให้เป็นเหตุการณ์ตัวอย่างจากการไม่ได้ฟังความเห็นของผู้อื่น เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นก็ทำกิจกรรมต่อไปได้เป็นอย่างดี

ซึ่งสอดคล้องกับ ฐานิต อิศรเสนา ณ อยุธยา (2525: 109) ที่กล่าวว่า เด็กวัยนี้มีความสนใจกิจกรรมและงานของตนเองนานขึ้น มีความกระตือรือร้น สนใจของแปลกใหม่ และยังสอดคล้องกับกรมสุขภาพจิต (2543: 77) ที่กล่าวว่า การสร้างความเข้าใจที่ตรงกันชัดเจน ต้องฝึกการเป็นผู้ฟังและผู้พูดที่ดี รวมทั้งคำนึงถึงความรู้สึกของผู้รับการสื่อสารด้วยและในการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะทำกิจกรรม พบว่ากิจกรรมจับสำเนียงเสียงรอบวงเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความคงทนของสมาธิโดยเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 7.33 นาที

เดินกะลาสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยเดินกะลา นำมาเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรมเพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยฝึกให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเอง ที่ต้องข้ามผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี โดยการที่เด็กจะต้องทรงตัวในการเดินกะลาตามจังหวะเพลง และหยุดเดินในจังหวะที่เพลงหยุดให้ได้ พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมสังเกตได้ว่าเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นให้ความสนใจกิจกรรมดี คือมีความพยายามในการเดินบนกะลาที่ต้องใช้สมาธิและการทรงตัวเป็นอย่างมาก จนเดินไปถึงจุดหมายที่กำหนดให้ แต่มีเด็กสมาธิสั้นบางคนเดินบนกะลาได้ไม่นาน ทำได้เพียงครึ่งทางก็ไม่ทำต่อ แต่เมื่อให้ทำพร้อมกับเพื่อนสังเกตได้ว่า เด็กมีความพยายามในการทำกิจกรรมต่อจนถึงจุดหมายได้

ซึ่งสอดคล้องกับจอม ชุมช่วย (2542: 24) ที่กล่าวว่าเมื่อเด็กมีความสนใจสิ่งใดแล้วจะพยายามทำให้สำเร็จ เข้าใจเรื่องเหตุและผลมากขึ้น มีความสนใจที่ยาวนานขึ้น แต่ยังไม่สามารถทำอะไรหลายอย่างได้พร้อมกัน และยังสอดคล้องกับซัชชัย โกมารทัต (2549: 38) ที่ว่ากิจกรรมการเล่นสามารถฝึกให้เด็ก รู้จักการปรับตัวเข้ากับกลุ่ม รู้จักการรอคอย กล้าตัดสินใจ มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนและผู้อื่นฝึกการเป็น ผู้นำและผู้ตาม ฝึกการเคารพในกฎกติกา และในการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะทำกิจกรรม พบว่ากิจกรรมเดินกะลาสามัคคีเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความคงทนของสมาธิโดยเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 7.92 นาที

ด้านที่ 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ (กิจกรรมครั้งที่ 6-12)

ก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวง ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการเล่นไทยรื้อข้าวสาร ที่สอดคล้องกิจกรรมและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่มีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวงนี้อยู่ในด้ามนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน โดยเด็กจะต้องจับมือเป็นวงกลมร้องเพลงรื้อข้าวสาร และจะมีเด็กหนึ่งคนเริ่มเล่นโดยเดินด้านหลังเพื่อนไปแตะเพื่อน โดยคนที่โดนแตะจะต้องมาต่อรถไฟ คนแรกและเดินลอดแขนของเพื่อนไปเรื่อย ซึ่งรถไฟห้ามขาดออกจากกัน หลังจากทำกิจกรรมพบว่าเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นให้ความสนใจกิจกรรมค่อนข้างดี จะมีเด็กบางคนที่ไม่ทำตามกติกาคือไม่ยอมต่อแถวรถไฟ แต่จะวิ่งไปแตะเพื่อนก่อน แต่เมื่อผู้วิจัยอธิบายและยกตัวอย่างเหตุการณ์ประกอบ ในการทำกิจกรรมครั้งที่สองเด็กสามารถทำตามกติกาและทำตามขั้นตอนของการเล่นได้ดีขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับ พนม ลิ้มอารี (2522: 56-57) ที่กล่าวว่าการศึกษาที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มจะทำให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักตนเองในฐานะสมาชิกของกลุ่ม รู้จักการปฏิบัติตามกติการ่วมกับเพื่อน ซึ่งช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาการทางด้านสังคมที่ดีขึ้นและในการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะทำกิจกรรม พบว่ากิจกรรมก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวงเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความคงทนของสมาธิโดยเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 7.58 นาที

ต่อเรือบกส่งสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการเล่นไทยแข่งเรือบก ที่สอดคล้องกิจกรรมและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมต่อเรือบกส่งสัมพันธ์นี้อยู่ในด้ามนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องช่วยกับเพื่อนส่งต่อเรือเพื่อนำพาทุกคนไปถึงจุดหมายที่กำหนดให้ พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมต่อเรือบกส่งสัมพันธ์เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมค่อนข้างดี สามารถช่วยกันต่อเรือไปถึงจุดหมายที่กำหนดให้ได้

ซึ่งสอดคล้องกับ รักตวรรณ ศิริภาพร (2532: 56) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุและบุคคล จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การปฏิบัติตนในสังคม ทำให้เด็กมีความเข้าใจผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ซึ่งเป็นหนทางในการฝึกให้เด็กมีการควบคุมตนเอง และในการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะทำกิจกรรม พบว่ากิจกรรมต่อเรือบกงส์สัมพันธ์เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความคงทนของสมาธิโดยเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 8.17 นาที

สัมพันธ์แห่งวงล้อ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยตีวงล้อ ที่สอดแทรกกิจกรรมและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ โดยกิจกรรมสัมพันธ์แห่งวงล้อนี้อยู่ในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์การช่วยเหลือผู้อื่นเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เด็กจะต้องช่วยกันจับวงล้อไปในทิศทางที่กำหนดให้ พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมสังเกตได้ว่า เด็กให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมได้ค่อนข้างดี มีความตื่นตัวและสนใจในการทำกิจกรรมโดยสังเกตจากหน้าตาที่ยิ้มแย้มของเด็กแต่ละคน

ซึ่งสอดคล้องกับ ฐานิต อิศรเสนา ณ อยุธยา (2525: 109) ที่กล่าวว่า เด็กวัยนี้มีความสนใจกิจกรรมและมีความกระตือรือร้น สนใจของแปลกใหม่และสอดคล้องกับ รักตวรรณ ศิริภาพร (ฉันทนา ศรีภักดี. 2555: 96; อ้างอิงจาก รักตวรรณ ศิริภาพร) ว่า กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ทั้งทางวัตถุและบุคคลจะช่วยให้เด็กเรียนรู้การปฏิบัติตนในสังคม อันเป็นหนทางในการฝึกเด็กให้มีการควบคุมตนเอง และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ อัลเบิร์ต แบนดูรา (ภัทรธิดา ผลงาม. 2546: 98; อ้างอิงจาก Bandara 1977: 16) ที่เน้นการเรียนรู้การควบคุมตนเอง และการควบคุมพฤติกรรมโดยใช้การเรียนรู้จากสังคมซึ่งเกิดจากพฤติกรรมบุคคลนั้นมีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลนั้น (Person) และสิ่งแวดล้อม (Environment) และในการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะทำกิจกรรม พบว่ากิจกรรมสัมพันธ์แห่งวงล้อเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความคงทนของสมาธิโดยเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 9.33 นาที

เข้าคู่เคียงลำเลียงไข่กา ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยกาพย์ไก่ ที่สอดแทรกกิจกรรมและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กสมาธิสั้นที่มีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ โดยกิจกรรมเข้าคู่เคียงลำเลียงไข่กาอยู่ในด้านย่อยของด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ การช่วยเหลือผู้อื่น โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการช่วยเหลือผู้อื่น เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เด็กแต่ละคู่จะต้องช่วยกันจับผ้าที่มีไข่ เดินไปส่งไข่กับรัง โดยห้ามให้ไข่ร่วงระหว่างทาง พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมสังเกตได้ว่าเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดี เด็กแต่ละคู่ช่วยกันทำกิจกรรมได้ค่อนข้างดีคือ จะมีบางคนที่ไม่ช่วยเพื่อนจับผ้า บางคนก็จะมีสมาธิมากจนเกินไป ซึ่งในการทำกิจกรรมรอบแรกเด็กจะยังไม่ช่วยเหลือกันเท่าที่ควร

ซึ่งสอดคล้องกับกรอนลันด์ (Gronlund. 1959: 232) กล่าวว่า กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ได้แก่ ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน เด็กจะได้สร้างความสัมพันธ์ เรียนรู้บทบาทของตนเองว่าควรปฏิบัติตนอย่างไร ซึ่งทำให้เด็กมีประสบการณ์ทางสังคมเพิ่มขึ้น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีต่อเด็กให้มีพฤติกรรมทางสังคมที่สูงขึ้น และในการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะทำกิจกรรม พบว่ากิจกรรมเข้าคู่เคียงลำเลียงไขกาดูเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความคงทนของสมาธิโดยเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 8.67 นาที

เดินตามเส้นเล่นตามแม่ปู ผู้วิจัยได้ศึกษาและใช้แนวคิดของการเรียนรู้ทางสังคมและการละเล่นไทยงูกินหาง ที่สอดแทรกกิจกรรมและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมเดินตามเส้นเล่นตามแม่ปูนี้ อยู่ในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เด็กทุกคนจะต้องทำท่าทางที่แม่ปูสั่ง และเดินไปพร้อมกับเพื่อนทุกคน ตามเส้นสีที่มีความแตกต่างกันพบว่าหลังจากการทำกิจกรรมเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดีขึ้น สามารถปฏิบัติตามขั้นตอน เป็นผู้นำผู้ตามได้ค่อนข้างดี แต่จะมีบางคนที่ต้องคอยกระตุ้นโดยการเรียกชื่อบ้าง

ซึ่งสอดคล้องกับซซซัย โกมารทัต (2549: 38) ที่ว่ากิจกรรมการละเล่นสามารถฝึกให้เด็กรู้จักการปรับตัวเข้ากับกลุ่ม รู้จักการรอคอยมีความมั่นใจในตนเอง รับบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ฝึกการเคารพในกฎกติกา และในการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะทำกิจกรรม พบว่ากิจกรรมเดินตามเส้นเล่นตามแม่ปูเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความคงทนของสมาธิโดยเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 9.58 นาที

แก้อีดนตรีสัมพันธ์ กิจกรรมนี้ผู้วิจัยได้นำเอารูปแบบของการละเล่นไทย แก้อีดนตรี มาเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรม เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นและมีปัญหาทักษะทางสังคม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นทำกิจกรรมโดยไม่ทะเลาะหรือขัดแย้งกับผู้อื่น โดยเด็กจะต้องทำท่ารำประกอบเพลง และตั้งใจฟังเพลงเมื่อเพลงหยุดเด็กแต่ละคนจะต้องรีบหาจุดยืนของตนเองให้ได้ พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมสังเกตได้ว่าเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีสมาธิจดจ่อมากขึ้น ให้ความสนใจในการทำกิจกรรมแก้อีดนตรีสัมพันธ์ได้ดี สามารถทำตามกติกาในการทำกิจกรรมได้

ซึ่งสอดคล้องกับซซซัย โกมารทัต (2549: 38) ที่ว่าการละเล่นพื้นบ้านสามารถฝึกให้เด็ก รู้จักการปรับตัวเข้ากับกลุ่ม รู้จักการรอคอย กล้าตัดสินใจ มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ส่งเสริมความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง รับบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นฝึกการเป็น ผู้นำและผู้ตาม ฝึกการเคารพในกฎกติกา และยังสอดคล้องกับ กรอนลันด์ (Gronlund. 1959: 232) กล่าวว่า กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ได้แก่ ร่วมทำกิจกรรมกับ เพื่อน เด็กจะได้สร้างความสัมพันธ์เรียนรู้ บทบาทของตนเองว่าควรปฏิบัติตนอย่างไร

เมื่อเด็กต้องอยู่ร่วมกับเพื่อนอย่างมีความสุข ซึ่งทำให้เด็กมีประสบการณ์ทางสังคมเพิ่มขึ้น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีต่อเด็กให้มีพฤติกรรมทางสังคมที่สูงขึ้น และในการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะทำกิจกรรม พบว่ากิจกรรมเก้าอี้ดนตรีสัมพันธ์เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความคงทนของสมาธิโดยเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 9.67 นาที

ขี้น้ำส่งสารสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทยขี้น้ำส่งเมือง ที่สอดคล้องสถานการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ เมื่อต้องทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนโดยเด็กจะถูกแบ่งออกเป็น สองกลุ่ม แต่ละคนจะมีหน้าที่ของตนเอง หลังจากการทำกิจกรรมพบว่า เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นบางคนไม่ยอมทำตามกติกาที่ตั้งไว้ โดยไม่ยอมขี้น้ำหลังเพื่อน คิดแต่จะไปถึงจุดหมาย ผู้วิจัยจึงอธิบายถึงบทบาทของเด็กแต่ละคนในแต่ละกลุ่มให้ชัดเจนขึ้น หลังจากนั้น เด็กทำกิจกรรมครั้งที่สองได้ดีขึ้นรู้จักบทบาทหน้าที่ของตัวเองได้ดีขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับ พนม ลีมาอี (2522: 56-57) ที่กล่าวว่า การที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มจะทำให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักตนเองในฐานะสมาชิกของกลุ่ม รู้จักการปฏิบัติตามกติการ่วมกับเพื่อน และการโต้ตอบกับเพื่อน ระหว่างทำกิจกรรมกลุ่มนั้น มีความสำคัญอย่างมาก ในการช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาการทางด้านสังคม และในการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะทำกิจกรรม พบว่ากิจกรรมขี้น้ำส่งสารสัมพันธ์ เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีความคงทนของสมาธิโดยเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 10.75 นาที

2. ผลการใช้กิจกรรมการละเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองใช้สูงกว่าก่อนการทดลองใช้กิจกรรมการละเล่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า หลังกิจกรรมการละเล่นนั้นกลุ่มตัวอย่างมีทักษะทางสังคมที่มีระดับคะแนนที่ดีขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมโดยยึดแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม กระบวนการกลุ่ม และการละเล่นไทย เพื่อเสริมสร้างให้เกิดทักษะทางสังคม กิจกรรมที่ 1-5 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมยึดแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมในการควบคุมตนเองและการละเล่นไทย เพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะทางสังคมในด้านการเข้าใจตนเอง กิจกรรมที่ 1-4 ได้เลือกการละเล่นไทย ในเรื่องของการละเล่นกระโดดกบ การละเล่นกระต่ายขาเดียว การละเล่นหมากล้อม การละเล่นตากระโดด การละเล่นขี้น้ำกลางนา และการละเล่นเดินกะลา มาใช้ในการควบคุมตนเอง ส่งเสริมสมาธิ และเป็นกิจกรรมขั้นพื้นฐานที่ไม่ยากเกินความสามารถของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ในการเรียนรู้ และรูปแบบการละเล่นทำให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเอง เข้าใจตัวเองผ่านกิจกรรมการละเล่น และจากแบบสังเกตพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิ ที่ผู้วิจัยและคณะทำงานได้ทำการจดบันทึกเพื่อสังเกตกลุ่มตัวอย่างขณะเข้าร่วมกิจกรรมการละเล่นโดยผลการสังเกตนั้นพบว่า ในกิจกรรมครั้งที่ 1 เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นทุกคนสมาธิวอกแวกง่าย สนใจกิจกรรมในระยะเวลานั้นๆ แต่เมื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นแต่ละคนเคลื่อนไหว

ร่างกายในรูปแบบการเล่นกระโดดกบและกระต่ายขาเดียวบนเส้นสีต่างๆ ที่กำหนดให้ เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น มีความสนใจ มีสมาธิในการทำกิจกรรมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับชาญวิทย์ พรนภดล (2548: 99) กล่าวว่าการเล่นไหว่กล่อมเนื้อมัดใหญ่ กล่อมเนื้อมัดเล็ก และการคงสมาธิทำให้สามารถลดอาการไม่อยู่นิ่งของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ เนื่องจากการปลดปล่อยพลังงานที่มีมากออกมาผ่านการทำกิจกรรมการเล่น จึงปรากฏค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 1 เท่ากับ 7.08 กิจกรรมครั้งที่ 2-4 กลุ่มตัวอย่างยังคงทำกิจกรรมร่วมกับผู้วิจัย มีความสนใจในการทำกิจกรรม สามารถควบคุมตัวเองได้ดีขึ้น จึงปรากฏค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของกลุ่มตัวอย่าง ในครั้งที่ 2-4 เท่ากับ 7.33 กิจกรรมที่ 5 กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจและใส่ใจในการทำกิจกรรมได้ดีขึ้น สามารถทำกิจกรรมได้สนุกสนาน จึงปรากฏค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของกลุ่มตัวอย่าง ในครั้งที่ 5 เท่ากับ 7.92 และเมื่อวัดคะแนนทักษะทางสังคมด้านการเข้าใจตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.47 ซึ่งอยู่ในค่าเฉลี่ยลำดับที่สอง เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เน้นการเสริมสร้างทักษะทางสังคมด้านการเข้าใจตนเอง จึงทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับหรรษา นิลวิเชียร (2535: 85) กล่าวว่าการเล่นรูปร่างสัตว์ที่เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ อันดับแรกคือการเรียนรู้เกี่ยวกับเข้าใจตนเองก่อน จะเรียนรู้บุคคลอื่น กิจกรรมที่ 6-12 ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมโดยเลือกการเล่นไทย ในเรื่องของการละเล่น รี่ข้าวสาร การละเล่นแข่งเรือบก การละเล่นตีวงล้อ การละเล่นกาพย์ไข การละเล่นงูกินหาง การละเล่นเก้าอี้ดนตรีและการละเล่นขี่ม้าส่งเมือง มาใช้ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์และส่งเสริมสมาธิสาเหตุที่เลือกการเล่นไทยมาใช้ในการพัฒนาทักษะทางสังคมด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533) ได้ให้ความสำคัญของการละเล่น ไว้ว่าการละเล่นมีความสำคัญต่อการพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เกมและการเล่น จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเป็นการเรียนที่จะอยู่รวมกลุ่ม รู้จักบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม ฝึกการสมาคม และฝึกเด็กในเรื่องการปรับตัว และจากแบบสังเกตพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิ ที่ผู้วิจัยและคณะทำงานได้ทำการจดบันทึกเพื่อสังเกตกลุ่มตัวอย่างขณะเข้าร่วมกิจกรรมการเล่น โดยผลการสังเกตนั้นพบว่าในกิจกรรมครั้งที่ 6-12 กลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมได้ค่อนข้างดี มีสมาธิวอกแวกบ้าง ผู้วิจัยจึงต้องเสริมแรงในการให้ของรางวัลแก่กลุ่มตัวอย่างที่ทำดี ซึ่งสอดคล้องกับสุชาติ กลางสอน (2558: 63) กล่าวว่าเสริมแรงทางบวกโดย เทคนิคการเสริมแรงด้วยเบี้ยธรรมดาและเทคนิคการเสริมแรงทางสังคมสามารถลดพฤติกรรมที่เป็น ปัญหาได้ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่ง และยังสอดคล้องกับเนตรทราย อยู่สวัสดิ์ (2552: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาผลการปรับพฤติกรรมภาวะไม่อยู่นิ่งและความก้าวร้าวของเด็ก ADHD โดยการทำสัญญาเงื่อนไข พบว่า หลังจากการให้สัญญาเงื่อนไข และเสริมทางบวก เด็กมีพฤติกรรมภาวะไม่อยู่นิ่ง และความก้าวร้าวลดลงจึงปรากฏค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 6-12 คือ 7.58 8.17 9.33 8.67 9.58 9.67 และ 10.75 ตามลำดับ และเมื่อวัดคะแนนทักษะทางสังคมด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.50 ซึ่งอยู่ในค่าเฉลี่ยที่สูงสุด

3. ผลการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ของกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง มีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่นเท่ากับ 1.68 และ 2.48 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมเท่ากับ 0.250 และ 0.167 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองใช้กิจกรรมการเล่นของกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองใช้กิจกรรมการเล่นสูงกว่าก่อนการทดลองใช้กิจกรรมการเล่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลของการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพิสิทธิ์ทอง (2554: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านที่มีต่อทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี ที่กำลังในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว เปรียบเทียบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แผนจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทยจำนวน 10 แผน และแบบประเมินพฤติกรรมทักษะทางสังคมด้านการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาดำเนินการทดลองเป็นเวลา 7 สัปดาห์ โดยผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทย มีทักษะทางสังคมด้านการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นสูงขึ้นในทุกรายด้าน และมีทักษะทางสังคมด้านการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยาณีอินตะสิน (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในระดับปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบการเล่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กออทิสติกเพศชาย ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย ว่าเป็นเด็กออทิสติกมีความบกพร่องในด้านสังคม หลังจากการทดลองพบว่า ทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในระดับปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบการเล่นในด้านต่างๆ อยู่ในระดับที่ดี และสูงขึ้น สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเล่นสามารถใช้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ความเข้าใจในธรรมชาติของเด็กสมาธิสั้น ผู้ทำวิจัยต้องเรียนรู้และเข้าใจนักเรียนอย่างถ่องแท้ และศึกษาจิตวิทยาในเด็ก เนื่องจากเด็กเป็นเด็กสมาธิสั้น ต้องมีจิตสาธารณะ มีความอดทน ดูแลการทำกิจกรรมในทุกขั้นตอนอย่างตั้งใจ

1.2 ผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมควรทำความเข้าใจในรูปแบบและแผนกิจกรรมให้ชัดเจน และประโยชน์ที่จะเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

1.3 ผู้ดำเนินการกิจกรรมควรเลือกช่วงเวลาในการทำกิจกรรมที่เหมาะสม เพราะอาจส่งผลต่อความสนใจและสมาธิของเด็กในการทำกิจกรรมควบคุมสมาธิ

1.4 ในระหว่างการทำกิจกรรมหากผู้จัดกิจกรรมเห็นว่าเด็กไม่มีสมาธิในการทำกิจกรรมผู้จัดกิจกรรมอาจให้เด็กเปลี่ยนอิริยาบถ หรือ แจกขนมเพื่อเสริมแรงให้เด็กมีสมาธิมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การทำวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการลงพื้นที่พบกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดด้านพฤติกรรมรายบุคคลโดยละเอียดของกลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะลงมือทำกิจกรรม เพราะจะได้เข้าใจกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการทำกิจกรรม

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยติดตามความคงทนของพฤติกรรมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในด้านทักษะทางสังคม หรืออาจมีการวิจัยในระยะยาวเพื่อผลในการศึกษาที่ดีขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษารายละเอียดของการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านอื่นๆ เช่น เด็กออทิสติก เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2540). แนวทางการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ลาดพร้าว.
- กรมสุขภาพจิต. (2543). อีคิว: ความฉลาดทางอารมณ์. กรุงเทพฯ:
สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต.
- กรมสุขภาพจิต. (2548). ADHD หรือ โรคสมาธิสั้น. สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2559,
จาก <http://www.dmh.go.th/news/view.asp?id=975>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). คู่มือการจัดกิจกรรมเกม 59 และการเล่นกลางแจ้ง สำหรับเด็ก
ระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ลาดพร้าว.
- (2554). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:
ศูนย์ลาดพร้าว.
- กัลยาณี อินตะสิน. (2550). ศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในระดับปฐมวัยจากการจัด
กิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบการเล่นเกม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน: 3-5 ขวบ. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จอม ชุ่มช่วย. (2558). กลุ่มอาการสมาธิสั้น. สืบค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2559,
จาก www.autismthai.com
- (2542, กรกฎาคม). ความฉลาดทางอารมณ์: Emotional Intelligence.
วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1(3): 56-62.
- จรรวรณ์ ธรรมวัตร. (2553). การเล่นพื้นเมืองของเด็กอีสาน. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- จันทนา ศรีภักดี. (2555). การศึกษาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
การเล่นพื้นบ้านของไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัชชัย โกมารทัต. (2549). กีฬาพื้นเมืองไทยภาคกลาง. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- ชาญวิทย์ พรนภดล. (2548). มารูจักและช่วยเด็กสมาธิสั้นกันเถอะ. กรุงเทพฯ:
หน่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ภาควิชาจิตเวชศาสตร์โรงพยาบาลศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ฐานิต อิศรเสนา ณ อยุธยา. (2525). บทเรียนด้วยตนเอง: การเจริญเติบโตและพัฒนาการ
ของเด็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวุฒิ สังข์ทอง. (2554). การใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม
ของเด็กปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- ทิพวรรณ คันธา. (2542). การเล่นเกมพื้นบ้านของเด็กภาคอีสาน. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- นางพาง ลิ้มสุวรรณ. (2542). โรคที่มีภาวะสมาธิสั้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เนตรทราย อยู่สวัสดิ์. (2552). การศึกษาการเข้าใจความหมายภาพสัญลักษณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลางจากการสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุศรินทร์ สิริปัญญาธร. (2553, กรกฎาคม-ธันวาคม). การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบวิธีเชิงนิเวศและพลวัตรในระยะเปลี่ยนแปลงสำหรับเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กเพื่อเตรียมเข้าศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 2(1): 154.
- ปรียาสิริ มานะสันต์. (2557). ทางเลือกของ 'เด็กสมาธิสั้น'. สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <https://ath.in.th/article>.
- ปัทมาวดี บุญสวัสดิ์. (2535). ผลของการใช้เกมและการเล่นเกมพื้นบ้านของไทยที่มีต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2544). วิธีการสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น. กรุงเทพฯ: แวนแก้ว.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2536). การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น: *Introduction to behavior modification*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พนม ลิ้มอารี. (2522). กลุ่มสัมพันธ์. มหาสารคาม: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- พรเทพ ลีทองอิน. (2557). การสอนโดยใช้การเล่นเกมพื้นบ้าน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การสื่อความหมายภาษาไทย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ. คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พรชัชชล ศรีอิสราพร. (2550). รายงานการวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อการศึกษาของครูและนักเรียนหูหนวกระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนโสตศึกษา. ส่วนส่งเสริมการผลิต สื่อการศึกษาเพื่อคนพิการ ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- พรศิริ บรรจงประเสริฐ. (2552). ผลของการใช้ชุดแบบฝึกคำถามระดับสูงที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 : การทดลองแบบอนุกรมเวลา. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม..
- ภัทรธิดา ผลงาม. (2546). ทรัพยากรมนุษย์กับการพัฒนา. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- มานิช อาภรณ์สุวรรณ. (2550). โรคสมาธิสั้น หลากหลายวิธีบำบัดเพื่อลูกรัก. กรุงเทพฯ: รักลูกแฟมิลีกรุ๊ป.
- เยาวพา เตชะคุปต์. (2551). การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- รักตวรรณ ศิริภาพร. (2532). ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ได้เล่นกิจกรรมการเล่นเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วงศ์สิริ แจ่มฟ้า. (2543). ผลของการจัดกิจกรรมบำบัดต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กสมาธิบกพร่อง อายุ 9-12 ปี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขภาพจิต). กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วชิระ เพ็งจันทร์. (2558). ข้อคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของกระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต.
- วริศรา จันทอยกลอย. (2553). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนระดับชั้นที่ 1 ที่มีภาวะสมาธิสั้น. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิจรรณ บุญสิทธิ. (2555, ตุลาคม-ธันวาคม). โรคสมาธิสั้น: การวินิจฉัยและรักษา. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 57(4): 373-386.
- วินัดดา ปิยะศิลป์. (2550). ตำราจิตเวชเด็กและวัยรุ่น. เล่ม 2. กรุงเทพฯ: ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น.
- วิมลรัตน์ วันเพ็ญ; และคณะ. (2553). แนวทางการดูแลช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้น ในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์.
- วิมลศรี อุปรมย์. (2524). นาฏกรรมและการละคร: หลักการบริหารและการจัดการแสดง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- วิราภรณ์ ปนาทกุล. (2531). การละเล่นของเด็กไทยกับการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สุวิริยาสาน์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2545). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (เล่ม 2). พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2556). จิตวิทยาเด็กและผู้ใหญ่ที่มีลักษณะพิเศษ. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2536). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุขุมล เกษมสุข. (2535). การสอนทักษะทางสังคมในชั้นประถมศึกษา หน่วยที่ 4. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุชาติ กลางสอน. (2558, ตุลาคม-ธันวาคม). ผลของการเสริมแรงทางบวกต่อพฤติกรรมก่อน
ในชั้นเรียนของเด็กสมาธิสั้น. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 9(4): 212-219.
- หทัยชนก พันพงศ์. (2555). การพัฒนาแบบวัดการควบคุมตนเองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- हररषा नलवलषयर. (2535). ปรุ้มवलศलการลักรุตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อมรา กล้าเจริญ. (2553). เพลงและการละเล่นพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อรุณญา กุฎจอมศรี. (2555). การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบ
การจัดการเรียนรู้ SMILE. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2554). สร้างสมาธิให้ลูกคุณ. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.
- อุษณีย์ โพธิสุข. (2542). กลยุทธ์ทางการศึกษา: ผู้เรียนสำคัญที่สุด. วารสารวิชาการ. 2(12): 34.
- อุษณีย์ อนุรุทธวงศ์. (2545, มิถุนายน). การสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิด กับการจัดการศึกษา
สำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ. สานปฏิรูป. 5(51): 98-99.
- Gardner, Howard. (1983). *Multiple Intelligences: The Theory in Practice*.
New York: Harper Collins.
- Gronlund, N. E. (1959). *Sociometry in the classroom*. New York: Harper Brothers.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ดารณี ศักดิ์ศิริผล ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศศิริ บวรกิตติ ผู้เชี่ยวชาญด้านพหุปัญญา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.ปรารถนา คงสำราญ ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

- แบบประเมินทักษะทางสังคม
- แบบบันทึกความคงทนของสมาธิ
- แบบบันทึกพฤติกรรมขณะการจัดกิจกรรม

แบบประเมินทักษะทางสังคม ก่อน – หลัง จากการทำกิจกรรมการเล่น

คำชี้แจง ใส่คะแนนในช่องที่ตรงกับความจริงที่สุด

ข้อ	ทักษะทางสังคม	ประเมินพฤติกรรม					
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5	คนที่6
ด้านการเข้าใจตนเอง							
1	วอกแวกง่าย						
2	ส่งเสียงดังอย่างไม่เหมาะสม						
3	อดทนรอคอย						
4	ใช้คำพูด/กิริยาไม่สุภาพ						
5	อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย						
ด้านมนุษยสัมพันธ์							
6	รับฟังกติกา/คำสั่ง						
7	เล่นนำ/ตามเพื่อนได้						
8	ปฏิบัติตามข้อตกลง						
9	ช่วยเหลือผู้อื่น						
10	ไม่มีเรื่องทะเลาะหรือขัดแย้งกับผู้อื่น						
	รวมคะแนน						

ผู้สังเกต.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม

ด้านการเข้าใจตนเอง	
วอกแวกง่าย	
1 หมายถึง	วอกแวกง่ายเสมอ
2 หมายถึง	วอกแวกง่ายบ้างบางครั้งขณะทำกิจกรรม
3 หมายถึง	ไม่วอกแวกง่ายขณะทำกิจกรรม
ส่งเสียงดังอย่างไม่เหมาะสม	
1 หมายถึง	ไม่ส่งเสียงดังอย่างไม่เหมาะสมขณะทำกิจกรรม
2 หมายถึง	ส่งเสียงดังอย่างไม่เหมาะสมบ้างบางครั้งขณะทำกิจกรรม
3 หมายถึง	ไม่ส่งเสียงดังอย่างไม่เหมาะสมขณะทำกิจกรรม
อดทนรอคอย	
1 หมายถึง	แสดงอาการโมโห โวยวาย กระสับกระส่าย เมื่อไม่ได้สิ่งที่ตนเองต้องการ
2 หมายถึง	แสดงอาการโมโห โวยวาย กระสับกระส่าย เมื่อไม่ได้สิ่งที่ตนเองต้องการบ้างบางครั้ง
3 หมายถึง	รอสงบทุกครั้ง
ใช้คำพูด/กิริยาไม่สุภาพ	
1 หมายถึง	ใช้คำพูดหรือกิริยาไม่สุภาพเสมอขณะทำกิจกรรม
2 หมายถึง	ใช้คำพูดหรือกิริยาไม่สุภาพบ้างบางครั้งขณะทำกิจกรรม
3 หมายถึง	ไม่ใช้คำพูดหรือกิริยาไม่สุภาพขณะทำกิจกรรม

อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย	
1 หมายถึง	อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่ายเสมอขณะทำกิจกรรม
2 หมายถึง	อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่ายบ้างบางครั้งขณะทำกิจกรรม
3 หมายถึง	อารมณ์ไม่เปลี่ยนแปลงง่ายขณะทำกิจกรรม
ด้านมนุษยสัมพันธ์	
รับฟังกติกา/คำสั่ง	
1 หมายถึง	ไม่ทำตามกติกา/คำสั่ง
2 หมายถึง	ทำตามกติกา/คำสั่งบ้างบางครั้ง
3 หมายถึง	ทำตามกติกา/คำสั่งเสมอ
เล่นนำ/ตามเพื่อนได้	
1 หมายถึง	ไม่สามารถเล่นนำ/ตามเพื่อนได้ขณะทำกิจกรรม
2 หมายถึง	เล่นนำ/ตามเพื่อนได้บ้างบางครั้งขณะทำกิจกรรม
3 หมายถึง	เล่นนำ/ตามเพื่อนได้เสมอขณะทำกิจกรรม

ปฏิบัติตามข้อตกลง	
1 หมายถึง	ปฏิบัติตรงข้ามกับข้อตกลง หรือคำสั่ง
2 หมายถึง	ทำตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ โดยไม่ต้องคอยเตือนหรือบอกบางครั้ง
3 หมายถึง	ทำตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ โดยไม่ต้องคอยเตือนหรือบอกทุกครั้ง

ช่วยเหลือผู้อื่น	
1 หมายถึง	ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นขณะทำกิจกรรม
2 หมายถึง	ช่วยเหลือผู้อื่นบ้างบางครั้งขณะทำกิจกรรม
3 หมายถึง	ช่วยเหลือผู้อื่นเสมอขณะทำกิจกรรม
ไม่มีเรื่องทะเลาะหรือขัดแย้งกับผู้อื่น	
1 หมายถึง	ทะเลาะหรือขัดแย้งกับผู้อื่นขณะทำกิจกรรม
2 หมายถึง	ทำงาน/กิจกรรมร่วมกับผู้อื่นโดยไม่มีการทะเลาะหรือขัดแย้งกับผู้อื่นบางครั้ง
3 หมายถึง	ทำงาน/กิจกรรมร่วมกับผู้อื่นโดยไม่มีการทะเลาะหรือขัดแย้งกับผู้อื่นทุกครั้ง

ผู้สังเกต.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

ความคงทนของสมาธิ หมายถึง เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นสามารถปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อตกลงต่างๆในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง

[illegible]

แบบบันทึกพฤติกรรมหลังการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม
 ของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี
 กิจกรรมที่.....

วันที่.....ผู้บันทึก.....

คนที่ 1

.....

.....

.....

คนที่ 2

.....

.....

.....

คนที่ 3

.....

.....

.....

คนที่ 4

.....

.....

.....

คนที่ 5

.....

.....

.....

คนที่ 6

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แผนกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
และค่าดัชนี IOC จากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

โครงสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ระยะเวลา
1.	โดดกบโดดต่าย	1. เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยและสร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักเพื่อนในกลุ่มสร้างความคุ้นเคย 3. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (การควบคุมตนเอง) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไคค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นเกมไทย (กระโดดกบและกระต่ายขาเดียว)	40 นาที
2.	ควบคุมหมากล่อกลิ้ง	1. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองในการทำกิจกรรม 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (การควบคุมตนเอง) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไคค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นเกมไทย (หมากล่อกลิ้ง)	40 นาที

โครงสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ระยะเวลา
3.	ควบคุมตากระโดด	1. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (การควบคุมตนเอง) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม การเล่นไทย (ตากระโดด)	40 นาที
4.	จับสำเนียงเสียงรอบวง	1. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (การควบคุมตนเอง) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม การเล่นไทย (ขี้ตู่กลางนา)	40 นาที

โครงสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ระยะเวลา
5.	เดินกะลาล่า จิ้งหะ	1. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (การควบคุมตนเอง) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (เดินกะลา)	40 นาที
6.	ก้าวสัมพันธ์ผ่าน รอบวง	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (เรียนรู้จากการเลียนแบบ) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (รีรีข้าวสาร)	40 นาที

โครงสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ระยะเวลา
7.	ต่อเรือบกส่งสัมพันธ์	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (เรียนรู้จากการเลียนแบบ) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (แข่งเรือบก)	40 นาที
8.	สัมพันธ์แห่งวงล้อ	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (เรียนรู้จากการเลียนแบบ) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (ตีวงล้อ)	40 นาที

โครงสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ระยะเวลา
9.	เข้าคู่เคียง ลำเลียงไข่กา	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (เรียนรู้จากการเลียนแบบ) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (กาปักไข่)	40 นาที
10.	เดินตามเส้นเล่น ตามแมงมุม	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบดดูรา (เรียนรู้จากการเลียนแบบ) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (งูกินหาง)	40 นาที

โครงสร้างกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ระยะเวลา
11.	เก้าอี้ดนตรี สัมพันธ์	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (เรียนรู้จากการเลียนแบบ) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม การเล่นไทย (เก้าอี้ดนตรี)	40 นาที
12.	ขี่ม้าส่งสาร สัมพันธ์	1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น 2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (เรียนรู้จากการเลียนแบบ) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (กฎแห่งการฝึกหัด) (กฎแห่งการทำซ้ำ) การเล่นไทย (ขี่ม้าส่งเมือง)	40 นาที

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
อายุ 6-9 ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 1
ชื่อกิจกรรม โดดกบโดดต่าย
เวลา 40 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยและสร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
2. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักเพื่อนในกลุ่ม สร้างความคุ้นเคย
3. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเล่นที่เน้นการเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นด้านการเข้าใจตนเอง (ควบคุมตนเอง) โดยนำรูปแบบการเล่นกระโดดกบและกระต่ายขาเดียวมาใช้ในการทำกิจกรรม และสอดแทรกสถานการณ์ ให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเองเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งแล้วข้ามผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี

การดำเนินการจัดกิจกรรม

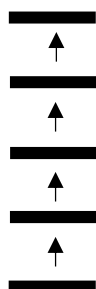
ขั้นนำ(10 นาที)

- ให้เด็กและคณะผู้วิจัยจะยืนจับมือกันเป็นวงกลม
- ให้เด็กและคณะผู้วิจัยแต่ละคนแนะนำตัวเอง พร้อมชื่อและทำท่าสัตว์ที่เด็กๆชอบของแต่ละคนจนครบทุกคน
- ให้เด็กๆนั่งบนสัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าในลักษณะครึ่งวงกลม จากนั้นผู้วิจัยอธิบายถึงกิจกรรมที่เด็กทุกคนจะได้เข้าร่วมโดยสรุปทั้ง 12 ครั้ง

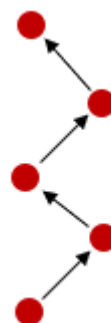
ขั้นดำเนินการกิจกรรม (20 นาที)

- ผู้วิจัยสาธิตลักษณะการเคลื่อนไหวร่างกาย คือ การกระโดดกบ และกระต่ายขาเดียวให้เด็กดู
- ให้เด็กทำการกระโดดกบ และกระต่ายขาเดียวตามที่ผู้วิจัยสาธิตให้ดู ตามจังหวะ ช้าเร็วของการเคาะจังหวะ
- ผู้วิจัยแปะเส้นสี ทั้งหมด 2 ฐาน

ฐานที่ 1.

ฐานที่ 2.

- ผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรมให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กต่อแถวเป็นแถวตอนลึก
- ให้เด็กเริ่มเล่นทีละคนก่อน โดยให้เด็กทำท่าการกระโดดกบ และกระต่ายขาเดียวบนเส้นสีตามฐานที่กำหนดจนครบทุกคน
- ฐานที่ 1. ให้ทำท่าการกระโดดกบตามลักษณะเส้นที่กำหนด
- ฐานที่ 2. ให้ทำท่าการกระต่ายขาเดียวตามลักษณะเส้นที่กำหนด
- ให้เด็กจับคู่เล่นทีละคู่พร้อมๆ กันอีกครั้ง จนสิ้นสุดเส้นที่กำหนดให้

ขั้นสรุป(10นาที)

- หลังจากทำกิจกรรมเสร็จผู้วิจัยให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันพูดคุยถึงกิจกรรมที่ได้ทำ
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันตีหัวใจให้กับชื่อผู้ที่สมควรได้รับหัวใจในการทำกิจกรรมที่1

สื่อการเรียนรู้

- แผ่นสัญลักษณ์วงกลมสีฟ้า
- ที่เคาะจังหวะ
- เทปกา
- ผ้า
- สติกเกอร์หัวใจ
- กระดานแห่งรัก

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

- สังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม
- บันทึกความคงทนของสมาธิ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

อายุ 6-9 ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สัปดาห์ที่ 1	ครั้งที่ 2
ชื่อกิจกรรม	ควบคุมหมากล้อกลิ้ง
เวลา	40 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม
2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม

สาระสำคัญ

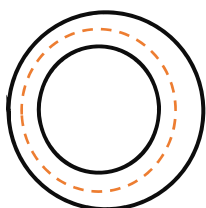
กิจกรรมการเล่นเน้นการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ด้านการเข้าใจตนเอง (ควบคุมตนเอง) ผ่านการเล่นไทย:หมากล้อกลิ้งและสอแดทรกสถานการณ์ ที่ให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเองเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งแล้วข้ามผ่าน สถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี

การดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ (10 นาที)

- ผู้วิจัยกล่าวคำทักทายเด็ก ให้เด็กลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง หลับตา ทำสมาธิแล้วทบทวนการกิจกรรมครั้งก่อน
- ผู้วิจัยสาธิตการเล่นหมากล้อกลิ้งให้เด็กดู
- ผู้วิจัยแจกอุปกรณ์การเล่นให้เด็กทุกคน แล้วให้เด็กกลิ้งล้อกลิ้งบนเส้นสีที่กำหนดให้

ฐานที่ 1

ฐานที่ 2

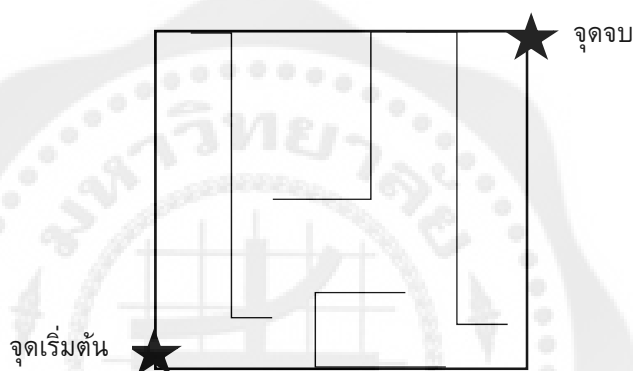

ฐานที่ 3

ขั้นตอนกิจกรรม (20 นาที)

- ผู้วิจัยให้เด็กนับเลข 1-3 จนครบทุกคน เพื่อเป็นการจับคู่การทำกิจกรรม โดยแบ่งออกเป็น 3 คู่
 - ผู้วิจัยให้เด็กนั่งจับมือเป็นคู่ แล้วอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรมให้เด็กฟัง และสาธิตการทำกิจกรรมให้เด็กดู
 - ให้เด็กแต่ละคู่ทำกิจกรรมพร้อมกัน โดยแต่ละคู่ต้องเดินกลิ้งหมากล่อกลิ้งไปบนเส้นเขาวงกตที่กำหนดให้พร้อม ๆ กัน ถ้าคู่ไหนถึงจุดหมายพร้อมกันจะได้รางวัลเป็นสติ๊กเกอร์หัวใจคนละ 1 ดวง ถ้าคู่ไหนถึงจุดหมายไม่พร้อมกัน ก็จะได้สติ๊กเกอร์
 - ลักษณะเส้นทางในการกลิ้งหมากมีดังนี้
- **เส้นทางเขาวงกต

ขั้นสรุป (10 นาที)

- หลังจากทำกิจกรรมเสร็จผู้วิจัยให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันพูดคุยถึงกิจกรรมที่ได้ทำ
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันตีความให้กับชื่อผู้ที่สมควรได้รับหัวใจในการทำกิจกรรมที่3

สื่อการเรียนรู้

- สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้า
- สติ๊กเกอร์
- หมากล่อกลิ้ง
- เทปขาว
- สติ๊กเกอร์หัวใจ
- กระดาษแข็ง

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

- สังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม
- บันทึกความคงทนของสมาธิ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

อายุ 6-9 ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 3
ชื่อกิจกรรม ควบคู่ตากระโดด
เวลา 40 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม
2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเล่นที่เน้นการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ด้านการเข้าใจตนเอง (ควบคุมตนเอง) ผ่านการเล่นไทย:ตากระโดด และสอดแทรกสถานการณ์ ให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเองเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งแล้วข้ามผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี

การดำเนินการจัดกิจกรรม

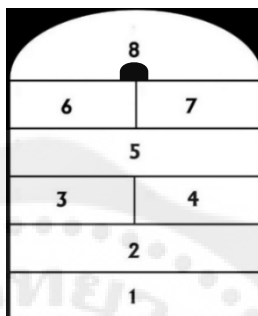
ขั้นนำ (10 นาที)

- ผู้วิจัยกล่าวคำทักทายเด็ก ให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง หลังท่าสมาธิแล้วทบทวนการกิจกรรมครั้งก่อน
- ผู้วิจัยอธิบายลักษณะการทำกิจกรรมในครั้งนี้ให้เด็กฟัง
- ให้เด็กยืนจับมือเป็นวงกลม ทำท่ากระโดดตามทิศทางขวา ซ้าย หน้า หลัง พร้อมๆกัน

ขั้นดำเนินกิจกรรม (20 นาที)

- ผู้วิจัยขีดช่องสำหรับกระโดดเป็น 8 ช่อง ขนาดโตพอที่จะกระโดดเข้าไปยืนได้ แล้วเขียนหัวกระโหลกเล็กๆในช่องบนสุด
- ผู้วิจัยให้เด็กจับคู่โยนลูกบอล โดยครูไหนโยนเข้ากะโหลกเล็กๆได้ก่อน จะได้เล่นเป็นคู่แรก
- ให้เด็กแต่ละคู่ตกลงกันว่าใครจะเป็นคนเล่นก่อน โดยคนแรกกระโดดขาเดียวข้ามช่องที่1 เข้าไปยังช่องที่ 2 แล้วโยนลูกบอลให้เพื่อที่รออยู่ โดยคนที่สองกระโดดขาเดียวข้ามช่องที่1เข้าไปยังช่องที่ 2 แล้วคืนลูกบอลให้คนแรก แล้วคนแรกกระโดดขาเดียวเข้าไปในช่องที่3 และ4ให้เท้า ข้างหนึ่งอยู่ช่องที่ 3 อีกข้างหนึ่งอยู่ช่องที่ 4 จากนั้นกระโดดขาเดียว

ต่อไปยังช่องที่ 5 แล้วโยนลูกบอลให้คนที่สอง โดยคนที่สองทำตามลักษณะการโดดเหมือนคนแรก แล้วคืนลูกบอลให้คนแรก แล้วคนแรกกระโดดขาเดียวไปช่องที่ 6 และ 7 ตามลำดับ แล้วกระโดดตัวกลับ หันหน้ากลับมา ทางเดิม แล้วโยนลูกบอลให้คนที่สอง กระโดดขาเดียวไปช่องที่ 6 และ 7 ตามลำดับ แล้วกระโดดตัวกลับ หันหน้ากลับมา ทางเดิมส่งลูกบอลให้เพื่อนในลักษณะเดิมแล้วคนแรกกระโดดขาเดียวยังช่องที่ 5 สองขาที่ช่องที่ 3 แล ขาเดียวที่ช่องที่ 2 และช่องที่ 1 พร้อมกับก้มลงเก็บเบี้ยที่ช่องที่ 1 จากนั้นก็กระโดดออกมา

ขั้นสรุป (10 นาที)

- หลังจากทำกิจกรรมเสร็จผู้วิจัยให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันพูดคุยถึงกิจกรรมที่ได้ทำ
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันตีความให้กับชื่อผู้ที่สมควรได้รับหัวใจในการทำกิจกรรมที่ 4

สื่อการเรียนรู้

- สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้า
- เทปกา
- ลูกบอล
- สติกเกอร์หัวใจ
- กระดานแห่งรัก

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

- สังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม
- บันทึกความคงทนของสมาธิ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

อายุ 6-9 ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สัปดาห์ที่ 2

ครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม

จับสำเนียงเสียงรอบวง

เวลา

40 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม
2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเล่นที่เน้นการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ด้านการเข้าใจตนเอง (ควบคุมตนเอง) ผ่านการเล่นไทย: ขี่ตุ๊กกลางนา และสวดแทรกสถานการณ์ ให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเองเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งแล้วข้ามผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี

การดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ (10 นาที)

- ผู้วิจัยกล่าวคำทักทาย ให้เด็กนั่งบนแผ่นสัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าในลักษณะครึ่งวงกลม
- ผู้วิจัยและเด็กทบทวนความรู้เดิม
- ผู้วิจัยพูดคุยกับเด็กว่ากิจกรรมครั้งนี้มีลักษณะอย่างไร
- ให้เด็กหลับตา ผู้วิจัยเปิดเสียงสัตว์ต่างๆ ให้เด็กฟัง แล้วถามเด็กว่าได้ยินเสียงอะไรบ้าง

ขั้นดำเนินกิจกรรม (20 นาที)

- ให้เด็กเรียกชื่อเพื่อนที่ละคน จนครบ โดยบอกให้เด็กจำเสียงเพื่อนให้ได้ว่าเป็นเสียงของใคร เพื่อนำไปใช้ในการเล่นเกม
- ผู้วิจัยให้เด็กเล่นการละเล่น ขี่ตุ๊กกลางนา โดยมีลักษณะการเล่นดังนี้
- ผู้วิจัยให้เด็กจับไม้สั้นไม้ยาวเพื่อเลือกว่าใครจะเป็นคนที่นั่งในวงก่อน
- เมื่อได้คนที่นั่งกลางวงแล้ว ให้ผู้เล่นที่เหลือนั่งล้อมเป็นวงกลม โดยคนในวงต้องนั่งปิดตา เพื่อไม่ให้มองเห็นคนที่นั่งล้อมวง

- จากนั้นเด็กๆ ที่นั่งล้อมวงส่งต่อลูกบอลพร้อมร้องเพลงขึ้นว่า " ชี้อู๋กลางนา ชี้อู๋ตุ๊กแก ร้องเรียกอ้อแอ้ เสียงนั้นเสียงใคร" เมื่อจบประโยค ให้เด็กที่มีลูกบอลอยู่ในมือช้อนบอลไว้ด้านหลังแล้วเรียกชื่อเพื่อนที่อยู่กลางวง ทันทีที่เรียกชื่อเพื่อนในวงเสร็จ ทุกคนนอกวงต้องไม่บอกคนในวงว่าเสียงนั้นคือเสียงของใคร
- ให้เด็กที่อยู่กลางวงเปิดตาแล้วทายว่า เสียงนั้นเป็นเสียงใคร ถ้าผู้ทายๆ ผิด ก็ต้องหมอบกลางวงเป็นครั้งที่สอง พวกนั้รอบวงก็จะร้องเพลงพร้อมส่งลูกบอลอีกครั้ง ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ ถ้าผู้ทายๆ ถูกคนเรียกชื่อก็ต้องเข้ามานั่งในวงเป็นคนทายต่อไป

ขั้นสรุป (10 นาที)

- หลังจากทำกิจกรรมเสร็จผู้วิจัยให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันพูดคุยถึงกิจกรรมที่ได้ทำ
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันตีตหัวใจให้กับชื่อผู้ที่สมควรได้รับหัวใจหลังจบกิจกรรมที่9

สื่อการเรียนรู้

- สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้า
- เครื่องเสียง
- ผ้าปิดตา
- ลูกบอล
- สติกเกอร์หัวใจ
- กระดาษแห่งรัก

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

- สังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม
- บันทึกความคงทนของสมาธิ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

อายุ 6-9 ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สัปดาห์ที่ 2

ครั้งที่ 5

ชื่อกิจกรรม

เดินกะลาจำลองหะ

เวลา

40 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นรู้จักการควบคุมตนเองผ่านการทำกิจกรรม
2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเล่นที่เน้นการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ด้านการเข้าใจตนเอง (ควบคุมตนเอง) ผ่านการเล่นไทย:เดินกะลา และสอดแทรกสถานการณ์ ให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเองเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งแล้วข้ามผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี

การดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ (10 นาที)

- ผู้วิจัยกล่าวคำทักทาย ให้เด็กนั่งบนแผ่นสัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าในลักษณะครึ่งวงกลม แล้วหลับตาทำสมาธิโดยการนับ 1-10 และเด็กทบทวนความรู้เดิม
- ผู้วิจัยสาธิตการเล่นเกม”ตบแปะ”ให้เด็กดูก่อน ให้เด็กแต่ละคู่หันเข้าหากัน แล้วปรบมือตามจังหวะและร้องไปด้วย “ขวา ขวา ซ้าย ซ้าย ขวา ซ้าย บน ล่าง”

ขั้นดำเนินกิจกรรม (20 นาที)

- ผู้วิจัยแจกกะลาให้เด็กคนละคู่ ให้เด็กเล่นเกม”ตบแปะ”อีกครั้งโดยใช้กะลาแทนการปรบมือ
- ผู้วิจัยสาธิตวิธีการเดินกะลาให้เด็กดู จากนั้นให้เด็กเดินกะลา โดยเดินบนเส้นสีที่กำหนดให้
- ให้เด็กเดินกะลาตามจังหวะและร้องไปด้วย “ขวา ขวา ซ้าย ซ้าย ขวา ซ้าย”
- ผู้วิจัยเปิดเพลงให้เด็กเดินตามจังหวะเพลง หากเพลงหยุดให้เด็กค้างท่าเดินกะลาของตนเอง ถ้าเพลงดังก็เดินกะลาต่อ

ขั้นสรุป (10 นาที)

- หลังจากทำกิจกรรมเสร็จผู้วิจัยให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันพูดคุยถึงกิจกรรมที่ได้ทำ
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันติดหัวใจให้กับชื่อผู้ที่สมควรได้รับหัวใจหลังจบกิจกรรมที่ 11

สื่อการเรียนรู้

- สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้า
- กะลา
- เทปขาว
- สติกเกอร์หัวใจ
- กระดาษแห่งรัก

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

- สังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม
- บันทึกความคงทนของสมาธิ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

อายุ 6-9 ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สัปดาห์ที่ 3	ครั้งที่ 6
ชื่อกิจกรรม	ก้ามสัมพันธ์ผ่านรอบวง
เวลา	40 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเล่นที่เน้นการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผ่านการเล่นไทย: ธีรข้าวสาร และสอดแทรกสถานการณ์ ที่ให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเองและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งแล้วข้ามผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี

การดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ (10 นาที)

- ผู้วิจัยกล่าวคำทักทายเด็ก ให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง หลับตาทำสมาธิแล้วทบทวนภารกิจกิจกรรมครั้งก่อน
- ให้เด็กจับมือเป็นวงกลม เล่นเกมดอกไม้หุบดอกไม้บาน โดยสมมติให้เด็กเป็นดอกไม้ และ รอฟังคำสั่งเช่น ดอกไม้หุบ เด็กทุกคนก็วิ่งเข้าหากันในลักษณะดอกไม้หุบ ดอกไม้บาน เด็กจะวิ่งออกเป็นวงกลมเช่นเดิม ดอกไม้เหี่ยว เด็กทุกคนจะนอนบนพื้น

ขั้นดำเนินกิจกรรม (20 นาที)

- ผู้วิจัยอธิบายการทำกิจกรรมที่ 6 ธีรข้าวสาร พร้อมสาธิตให้เด็กดู
- ให้เด็กจับมือเป็นวงกลม เริ่มเล่นด้วยผู้วิจัย เดินลอดใต้มือของเด็กไปเรื่อยๆ ประกอบเพลง พอเพลงหยุดไปแต่ละเด็กหนึ่งคน เด็กคนที่โดนแตะตัวจะต้องเดินนำหน้าผู้วิจัย แล้วเดินลอดใต้มือของเด็กไปเรื่อยๆ เด็กคนที่เหลือจับมือเป็นวงกลมเช่นเดิม ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนเด็กทุกคนออกจากวงกลม

ขั้นสรุป (10 นาที)

- หลังจากทำกิจกรรมเสร็จผู้วิจัยให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันพูดคุยถึงกิจกรรมที่ได้ทำ
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันติดหัวใจให้กับชื่อผู้ที่สมควรได้รับหัวใจหลังจบกิจกรรมที่ 6

สื่อการเรียนรู้

- สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้า
- เครื่องเล่นเพลง
- สติกเกอร์หัวใจ
- กระดานแห่งรัก

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

- สังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม
- บันทึกความคงทนของสมาธิ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

อายุ 6-9 ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สัปดาห์ที่ 3

ครั้งที่ 7

ชื่อกิจกรรม

ต่อเรือบกส่งสัมพันธมิตร

เวลา

40 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเล่นที่เน้นการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผ่านการเล่นไทย:แข่งเรือบก และสอหดแทรกสถานการณ์ ที่ให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเองและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งแล้วข้ามผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี

การดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ (10 นาที)

- ผู้วิจัยกล่าวคำทักทายเด็ก ให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง กลับตำแหน่งแล้วทบทวนการกิจกรรมครั้งก่อน
- ผู้วิจัยให้เด็กเล่นเกม เป่า ยิง ฉุบ ขึ้นเรือ โดยให้เด็กจับคู่กัน แล้วเป่ายิงฉุบ ใครแพ้จะต้องสละเรือแล้วมาอยู่เรือของคนชนะ ผู้ชนะจะต้องไปจับคู่เป่ายิงฉุบกับเรือลำอื่นจนเหลือเรือเพียงลำเดียว

ขั้นดำเนินกิจกรรม (20 นาที)

- ผู้วิจัยอธิบายการทำกิจกรรมที่ 7 แข่งเรือบก พร้อมสาธิตให้เด็กดู
- ให้เด็กเล่นเกมแข่งเรือบก โดยให้เด็กยืนบนเรือและช่วยกันต่อเรือไปตามทิศทางต่างๆ ที่กำหนด โดยเด็กทุกคนช่วยกันในการต่อเรือเพื่อไปถึงจุดมุ่งหมาย

ขั้นสรุป (10 นาที)

- หลังจากทำกิจกรรมเสร็จผู้วิจัยให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันพูดคุยถึงกิจกรรมที่ได้ทำ
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันติดหัวใจให้กับชื่อผู้ที่สมควรได้รับหัวใจหลังจบกิจกรรมที่9

สื่อการเรียนรู้

- สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้า
- เรือกระดาษ 4 ลำ
- เทปขาว
- สติกเกอร์หัวใจ
- กระดาษแห่งรัก

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

- สังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม
- บันทึกความคงทนของสมาธิ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

อายุ 6-9 ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สัปดาห์ที่ 3 ครั้งที่ 8
ชื่อกิจกรรม สัมพันธ์แห่งวงล้อ
เวลา 40 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเล่นที่เน้นการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผ่านการเล่นไทย:ตีลูกล้อ และสวดแทรกสถานการณ์ ที่ให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเองและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งแล้วข้ามผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี

การดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ (10 นาที)

- ผู้วิจัยกล่าวคำทักทายเด็ก ให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง กลับท่าสมาธิแล้วทบทวนการกิจกรรมครั้งก่อน
- ให้เด็กจับมือเป็นวงกลม แล้วให้เด็กส่งอย่างวงให้เพื่อน โดยใช้ไม้เพื่อส่งอย่างวงให้เพื่อน

ขั้นดำเนินกิจกรรม (20 นาที)

- ผู้วิจัยอธิบายการทำกิจกรรมที่ 8 ตีวงล้อ พร้อมสาธิตให้เด็กดู
- ให้เด็กเล่นเกมตีวงล้อ โดยให้เด็กช่วยกันใช้แขนของเด็กแต่ละคนพาวงล้อเดินไปตามทิศทางที่อยู่วิจัยกำหนดให้ เช่น ทั้งเป็นเส้นตรง เส้นทะแยง เส้นโค้ง

ขั้นสรุป (10 นาที)

- หลังจากทำกิจกรรมเสร็จผู้วิจัยให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันพูดคุยถึงกิจกรรมที่ได้ทำ
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันติดหัวใจให้กับชื่อผู้ที่สมควรได้รับหัวใจหลังจบกิจกรรมที่ 8

สื่อการเรียนรู้

- สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้า
- ยางวง
- ไม้
- วงล้อ
- สติกเกอร์หัวใจ
- กระดานแห่งรัก

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

- สังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม
- บันทึกความคงทนของสมาธิ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

อายุ 6-9 ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สัปดาห์ที่ 4

ครั้งที่ 9

ชื่อกิจกรรม

เข้าคู่เคียงลำเลียงไข่กา

เวลา

40 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเล่นที่เน้นการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผ่านการเล่นไทย:กาปักไข่ และสอดแทรกสถานการณ์ ที่ให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเองและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งแล้วข้ามผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี

การดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ (10 นาที)

- ผู้วิจัยกล่าวคำทักทาย ให้เด็กนั่งบนแผ่นสัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าในลักษณะครึ่งวงกลม แล้วหลับตาทำสมาธิโดยการนับ 1-10 และทบทวนความรู้เดิม
- ผู้วิจัยพูดคุยกับเด็กว่ากิจกรรมครั้งนี้มีลักษณะอย่างไร
- ให้เด็กจับมือเป็นวงกลม ให้เด็กส่งลูกบอลให้เพื่อนโดยไม่ใช้มือและห้ามทำลูกบอลตกลงพื้น

ขั้นดำเนินกิจกรรม (20 นาที)

- ผู้วิจัยกำหนดสถานการณ์ให้เด็กดังนี้ “ขณะที่แม่ไก่ออกไปหาอาหาร มีอีกาตัวหนึ่งเข้าไปขโมยไข่ของแม่ไก่ไป ซึ่งผู้วิจัยจะให้เด็ก ๆ ช่วยกันไปนำไข่ของแม่ไก่กลับมาสู่รังของมันดังเดิม โดยต้องอาศัยความช่วยเหลือของเด็ก ๆ ทุกคน ในการเก็บไข่มาให้แม่ไก่”
- ผู้วิจัยให้เด็กจับไม้สั้นไม้ยาวเพื่อเลือกว่าใครจะเป็นอีกา ใครจะเป็นเด็กที่ต้องช่วยเหลือกัน หยิบไข่ที่อีกาแอบขโมยไป

ให้เด็กที่เป็นอีกาจะเข้าไปอยู่ในวงกลมที่ขีดไว้ เด็กคนอื่นๆอยู่นอกวงกลม พยายามช่วยกันไขกลับคืนรังของมันให้ได้ โดยอีกาจะปัดปายแขนขาไปมา ถ้าโดนผู้ใดผู้หนึ่งจะต้องมาเล่นเป็นอีกาแทนทันที

- หลังจากเด็กช่วยกันเก็บไขแล้ว ให้เด็กจับคู่ช่วยกันนำไขกลับไปให้แม่ไก่ โดยเด็กจับคู่ แต่ละคู่จะต้องช่วยกันจับผ้าคนละด้านแล้วค่อยๆเดินนำไขไปให้แม่ไก่ ถ้าคู่ไหนทำไขตกจะโดนทำโทษด้วยการเต้นเพลงแม่ไก่

ขั้นสรุป (10 นาที)

- หลังจากทำกิจกรรมเสร็จผู้วิจัยให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันพูดคุยถึงกิจกรรมที่ได้ทำ
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันติดหัวใจให้กับชื่อผู้ที่สมควรได้รับหัวใจหลังจบกิจกรรมที่ 9

สื่อการเรียนรู้

- สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้า
- ผ้า
- ลูกบอล
- ไข่พลาสติก
- สติกเกอร์หัวใจ
- กระดานแห่งรัก

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

- สังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม
- บันทึกความคงทนของสมาธิ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สัปดาห์ที่ 2 ครั้งที่ 10
ชื่อกิจกรรม เดินตามเส้นเล่นตามแม่
เวลา 40 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเล่นที่เน้นการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยนำรูปแบบการเล่นงูกินหางมาใช้ในการทำกิจกรรม และสอดแทรกสถานการณ์ ที่ให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเองและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งแล้วข้ามผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี

การดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ (10 นาที)

- ผู้วิจัยกล่าวคำทักทายเด็ก ให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง หลับตา ทำสมาธิ
- ผู้วิจัยทบทวนการกิจกรรมครั้งก่อน
- จากนั้นให้เด็กนั่งลงประจำสัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง

ขั้นดำเนินกิจกรรม (20 นาที)

- ผู้วิจัยพูดคุยกับเด็กถึงวิธีการ เล่นไทยงูกินหางให้เด็กฟัง และอธิบายถึงวิธีการเล่นงูกินหาง พร้อมสอนการร้องเพลงดังนี้
 - ฝ่ายผู้วิจัยจะต้องเป็น “แม่” 1 คน ฝ่ายเด็กทั้งหมดจะเป็น “ลูก” ซึ่งผู้เล่นเป็นลูก จะต้องเกาะเอาต่อแถวกัน
 - จากนั้น แม่เริ่มถามว่า “ลูกงูเอ๋ย” ลูกก็ร้องตอบว่า “เอ๋ย”

เพลงประกอบการเล่น

แม่เง : “ลูกเงเอ๋ยกินน้ำบ่อไหน”

ลูกเง : “กินน้ำบ่อโสโกโยกไปโยกมา” พร้อมแสดงอาการโยกตัวไปมา

แม่เง : ลูกเงเอ๋ยบ่อโสโกอยู่ไหน

ลูกเง : “บ่อโสโกอยู่นั้น เดินไปก็เดินมา” พร้อมเดินโยกตัวไปที่บ่อน้ำตามเส้นที่ผู้วิจัยกำหนดให้

แม่เง : “ลูกเงเอ๋ยกินน้ำบ่อไหน”

ลูกเง : “กินน้ำบ่อหินบินไปบินมา” พร้อมแสดงอาการบินไปบินมา

แม่เง : ลูกเงเอ๋ยบ่อหินอยู่ไหน

ลูกเง : “บ่อหินอยู่นั้น เดินไปก็เดินมา” พร้อมบินไปที่บ่อน้ำตามเส้นที่ผู้วิจัยกำหนดให้

แม่เง : “ลูกเงเอ๋ยกินน้ำบ่อไหน”

ลูกเง : “กินน้ำบ่อทรายย้ายไปย้ายมา” พร้อมแสดงอาการกระโดดตัวไปมา

แม่เง : ลูกเงเอ๋ยบ่อทรายอยู่ไหน

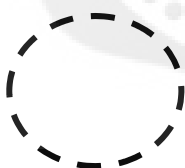
ลูกเง : “บ่อทรายอยู่นั้น เดินไปก็เดินมา” พร้อมกระโดดตัวไปที่บ่อน้ำตามเส้นที่ผู้วิจัยกำหนดให้

แม่เง : กินหวีรีกินหาง

ลูกเง : กินกลางตลอดตัว

- แม่เงก็จะไล่จับลูกเงจากปลายแถว ฝ่ายลูกเงจะต้องวิ่งหนีไม่ให้แม่เงตืงใครหลุดออกจากแถว หากใครถูกแม่เงตืงออกจากแถวไปก็จะต้องออกจากการเล่น
- ผู้เล่นที่เหลือก็เริ่มเล่นกันอีกจนกว่าลูกเงจะถูกจับจนหมด

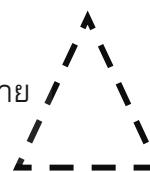
** บ่อโสโก

** บ่อหิน

** บ่อทราย

ขั้นสรุป (10 นาที)

- หลังจากทำกิจกรรมเสร็จผู้วิจัยให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันพูดคุยถึงกิจกรรมที่ได้ทำ
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันติดหัวใจให้กับชื่อผู้ที่สมควรได้รับหัวใจในการทำกิจกรรมที่ 10

สื่อการเรียนรู้

- สัญลักษณ์แผนวงกลมสีฟ้า
- เพลงประกอบการเล่น
- เทปกา
- สติกเกอร์หัวใจ
- กระดานแห่งรัก

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

- สังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม
- บันทึกความคงทนของสมาธิ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

อายุ 6-9 ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สัปดาห์ที่ 4 ครั้งที่ 11
ชื่อกิจกรรม แก้อึดจนตรัสสัมพันธ์
เวลา 40 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเล่นที่เน้นการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผ่านการเล่นไทย: แก้อึดจนตรัส ซึ่งจะสอดแทรกสถานการณ์ต่างๆ ให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์และการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นโดยไม่มีเรื่องทะเลาะหรือขัดแย้ง เมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งแล้วข้ามผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี

การดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ (10 นาที)

- ผู้วิจัยกล่าวคำทักทาย ให้เด็กๆนั่งบนแผ่นสัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าในลักษณะครึ่งวงกลม แล้วหลับตาทำสมาธิโดยการนับ 1-10 และเด็กทบทวนความรู้เดิม
- ให้เด็กทำท่าทำรำที่เด็กชอบประกอบเพลง โดยหากเพลงหยุด เด็กต้องค้างท่าทำรำนั้นไว้ พอเพลงเปิดจึงสามารถรำต่อได้

ขั้นดำเนินกิจกรรม (20 นาที)

- ผู้วิจัยอธิบายการทำกิจกรรมที่ 11 แก้อึดจนตรัส พร้อมสาธิตให้เด็กดู
- ให้เด็กฝึกทำท่าทำรำแก้อึด โดยฟังคำสั่งจากผู้วิจัยเช่น แก้อึด 2 ตัวหันหลังชนกัน แก้อึดเป็นวงกลม
- ให้เด็กจับมือเป็นวงกลมล้อมรอบจุดสีที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้
- ให้เด็กรำเดินรอบจุดสีตามจังหวะเพลงรำไทย เมื่อเพลงหยุดให้เด็กทำท่าทำรำแก้อึดบนจุดสี หากใครไม่ทำท่าทำรำแก้อึดบนจุดสีให้ออกจากเกมการเล่น แล้วมาช่วยเป็นกรรมการการเล่นกับผู้วิจัย

ขั้นสรุป (10 นาที)

- หลังจากทำกิจกรรมเสร็จผู้วิจัยให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันพูดคุยถึงกิจกรรมที่ได้ทำ
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันติดหัวใจให้กับชื่อผู้ที่สมควรได้รับหัวใจหลังจบกิจกรรมที่ 11

สื่อการเรียนรู้

- สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้า
- เครื่องเสียง
- จดสี
- สติกเกอร์หัวใจ
- กระดาษแห่งรัก

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

- สังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม
- บันทึกความคงทนของสมาธิ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

อายุ 6-9 ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สัปดาห์ที่ 4 ครั้งที่ 12
ชื่อกิจกรรม ชี้นำส่งสารสัมพันธ์
เวลา 40 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
2. เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีในการสร้างทักษะทางสังคม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ด้านดี

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเล่นที่เน้นการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผ่านการเล่นไทย: ชี้นำส่งเมือง และสอดแทรกสถานการณ์ ที่ให้เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นได้ฝึกการควบคุมตนเองและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งแล้วข้ามผ่านสถานการณ์นั้นไปได้ด้วยดี

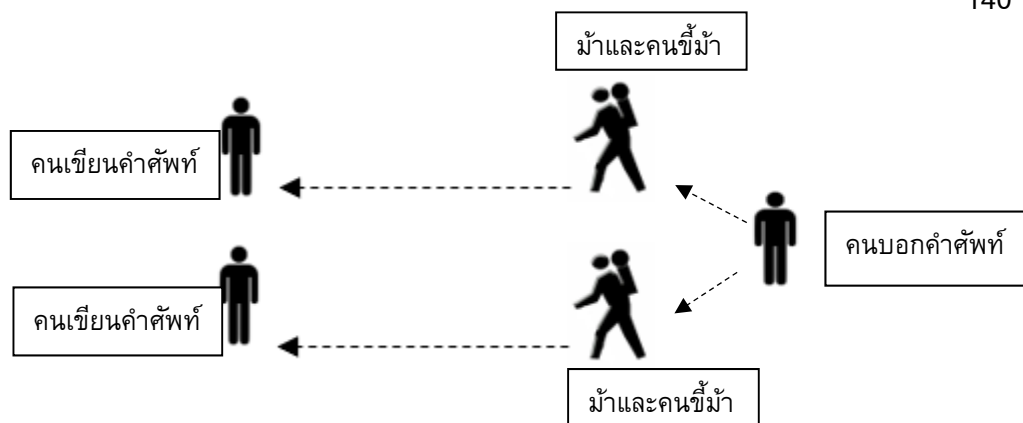
การดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ (10 นาที)

- ผู้วิจัยกล่าวคำทักทายเด็ก ให้เด็กจับมือเป็นวงกลม หลับตาทำสมาธิแล้วทบทวนการกิจกรรมครั้งก่อน
- ผู้วิจัยพูดคุยกับเด็กว่ากิจกรรมครั้งนี้มีลักษณะอย่างไร
- ให้เด็กทำท่าม้า โดยผู้วิจัยจะกำหนด ม้าเดิน ม้านอน ม้ากระโดด

ขั้นดำเนินกิจกรรม (20 นาที)

- ผู้วิจัยอธิบายและสาธิตขั้นตอนการเล่นชี้นำส่งเมืองให้เด็กฟัง โดยขั้นตอนการเล่นมีดังนี้
- ให้เด็กแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน โดยให้แต่ละกลุ่มเลือกคนที่จะเป็นม้า คนชี้นำ คนเขียนคำ โดยคนบอกคำศัพท์จะเป็นผู้ช่วยวิจัย
- ให้เด็กแต่ละกลุ่มยืนประจำตำแหน่งของตัวเองดังนี้

- เมื่อทุกคนพร้อมแล้ว ให้เริ่มเล่นเกม โดยคนบอกคำศัพท์บอกคำคนขี่ม้าทั้งสองฝ่ายทีละตัวอักษร เมื่อบอกเสร็จให้ม้าเดินไปกระซิบบอกเจ้าเมือง (คนเขียนคำศัพท์) ให้ทราบ เมื่อบอกแล้วให้ม้าเดินกลับไปที่คนบอกคำศัพท์เพื่อมาฟัง อักษรตัวต่อไป ทำเช่นนี้จนครบคำ เมื่อครบคำแล้วให้คนที่เป็เจ้าเมือง(คนเขียนคำศัพท์) กล่าวคำว่า “ไป้ง” แล้วพูดคำที่ฝ่ายตัวเองได้ ถ้าพูดถูก ฝ่ายนั้นก็จะได้ 1 คะแนน และเล่นเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนครบ 3 คะแนน ฝ่ายใดได้ 3 คะแนนก่อนเป็นผู้ชนะ (โดยตำแหน่งของม้า คนขี่ม้า และคนเขียนคำศัพท์ เปลี่ยนทุกครั้ง)

ขั้นสรุป (10 นาที)

- หลังจากทำกิจกรรมเสร็จผู้วิจัยให้เด็กนั่งลงประจำที่สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้าของตนเอง
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันพูดคุยถึงกิจกรรมที่ได้ทำ
- ผู้วิจัยและเด็กร่วมกันติดหัวใจให้กับชื่อผู้ที่สมควรได้รับหัวใจหลังจบกิจกรรมที่12และสรุปชื่อผู้ที่ได้รับหัวใจแต่ละคนในกิจกรรมที่ 1-12
- มอบของรางวัลให้กับเด็กทุกคนที่ร่วมกันทำกิจกรรม และเป็นเด็กดี

สื่อการเรียนรู้

- สัญลักษณ์วงกลมสีฟ้า
- ดินสอ กระดาษ
- สติกเกอร์หัวใจ
- กระดานแห่งรัก

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

- สังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม
- บันทึกความคงทนของสมาธิ

ค่าดัชนี IOC กิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นจากการ
ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (N=3)

กิจกรรมที่	ผลการประเมินโดย ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนี IOC	แปลผล
	1	2	3		
1.โดดกบโดดต่าย	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
2.ควมคุมหมากล้อกลิ้ง	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
3.ควมคู่ตากระโดด	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
4.จับสำเนียงเสียงรอบวง	1	1	0	0.66	สอดคล้อง
5.เดินกะลาจำลองหะ	1	1	0	0.66	สอดคล้อง
6.ก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวง	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
7.ต่อเรือบกส่งสัมพันธ์	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
8.สัมพันธ์แห่งวงล้อ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
9.เข้าคู่เคียงลำเลียงไขกา	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
10.เดินตามเส้นเล่นตามแม่	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
11.เก้าอี้ดนตรีสัมพันธ์	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
12.ม้าส่งสารสัมพันธ์	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง
ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนทักษะทางสังคมระหว่างก่อนและหลัง
(Pretest-Posttest) การใช้กิจกรรมการเล่น

ตารางค่าเฉลี่ยรายข้อและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น
อายุ 6-9 ปี ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่น (n = 6)

ข้อ	ทักษะทางสังคม	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
		$\bar{x}$	SD	การแปลผล	$\bar{x}$	SD	การแปลผล
ด้านการเข้าใจตนเอง							
1.	ไม่วอกแวกง่าย	1.00	0.000	น้อย	2.00	0.000	ปานกลาง
2.	ไม่ส่งเสียงดังอย่างไม่เหมาะสม	1.67	0.516	น้อย	2.67	0.516	มาก
3.	รู้จักอดทนรอคอย	1.17	0.408	น้อย	2.67	0.516	มาก
4.	ไม่ใช้คำพูด/กิริยาไม่สุภาพ	2.00	0.00	ปานกลาง	2.83	0.408	มาก
5.	อารมณ์ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย	1.50	0.548	น้อย	2.17	0.408	ปานกลาง
สรุปโดยรวม		1.47	0.398	น้อย	2.47	0.361	มาก
ด้านมนุษยสัมพันธ์							
6.	รับฟังกติกา/คำสั่ง	1.50	0.548	น้อย	2.33	0.516	ปานกลาง
7.	เล่นนำ/ตามเพื่อนได้	1.67	0.516	ปานกลาง	2.50	0.548	มาก
8.	ปฏิบัติตามข้อตกลง	1.83	0.408	ปานกลาง	2.50	0.548	มาก
9.	ช่วยเหลือผู้อื่น	2.17	0.408	ปานกลาง	2.50	0.548	มาก
10.	ไม่มีเรื่องทะเลาะหรือขัดแย้งกับผู้อื่น	2.33	0.816	ปานกลาง	2.67	0.516	มาก
สรุปโดยรวม		1.90	0.345	ปานกลาง	2.50	0.120	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 7 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกิจกรรมการเล่นเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี ก่อนและหลังการทดลองพบว่า ในเรื่องทักษะทางสังคมด้านที่ 1 คือด้านการเข้าใจตนเอง กลุ่มตัวอย่างมีผลคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มสูงขึ้นในทุกข้อ โดยเริ่มจากข้อการไม่วอกแวกง่าย ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง ข้อไม่ส่งเสียงดังอย่างไม่เหมาะสม ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก ข้อการอดทนรอคอย ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก ข้อการไม่ใช้คำพูด/กิริยาไม่สุภาพ ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางแต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก และข้อของอารมณ์ไม่เปลี่ยนแปลงง่ายก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมของด้านการเข้าใจตนเองก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับ

น้อยเท่ากับ 1.47 แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมากเท่ากับ 2.47 และในด้านที่สอง ทักษะทางสังคมในด้านมนุษยสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างมีผลคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มสูงขึ้นในทุกข้อ โดยเริ่มจากข้อการรับฟังกติกา/คำสั่ง ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับน้อย แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง ข้อการเล่นน้ำ/ตามเพื่อนได้ ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก ข้อการปฏิบัติตามข้อตกลง ข้อการช่วยเหลือผู้อื่น และข้อการไม่มีเรื่องทะเลาะหรือขัดแย้งกับผู้อื่น ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมาก ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมของด้านมนุษยสัมพันธ์ก่อนการทดลองที่ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางเท่ากับ 1.90 แต่หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับมากเท่ากับ 2.50

จากผลการวิเคราะห์พบว่า คะแนนทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างหลังการทำกิจกรรมการเล่นเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปี มีค่าคะแนนที่สูงขึ้น โดยมีคะแนนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี
ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเล่น

การทดลอง	$\bar{x}$	SD	Wilcoxon	p-value
ก่อน	1.68	0.250		
หลัง	2.48	0.167	-2.251	.024

พบว่า คะแนนทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนั้น มีคะแนนที่เพิ่มสูงขึ้น 0.80 หลังจากการใช้กิจกรรมการเล่น โดยก่อนการใช้กิจกรรมการเล่นกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนทักษะทางสังคมที่ 1.68 หลังการใช้กิจกรรมการเล่นกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการปรับตัวที่สูงขึ้นอยู่ที่ 2.48

จากการวิเคราะห์ พบว่า ผลการประมวลค่า p-value เท่ากับ .024 มีค่าน้อยกว่า .05 ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าคะแนนค่าทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างหลังการทำกิจกรรมการเล่นเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 6-9 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาคผนวก จ

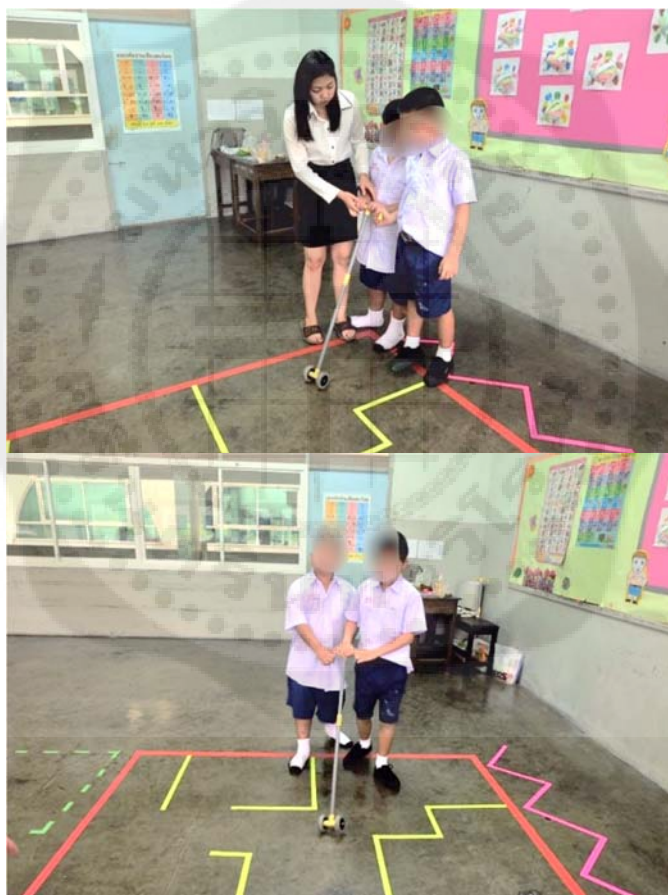
รูปภาพกิจกรรมการเล่นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม
ของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

กิจกรรมที่ 1 โดดกบโดดต่าย

กิจกรรมที่ 2 ควบคุมหมากล้อกลิ้ง

กิจกรรมที่ 3 คบคู่ตากระโดด

กิจกรรมที่ 4 จับสำเนียงเสียงรอบวง

กิจกรรมที่ 5 เต้นกะลาล้ำจังหวะ

กิจกรรมที่ 6 ก้าวสัมพันธ์ผ่านรอบวง

กิจกรรมที่ 7 ต่อเรือบกส่งสัมพันธมิตร

กิจกรรมที่ 8 สัมพันธ์แห่งวงล้อ

กิจกรรมที่ 9 เข้าคู่เคียงลำเลียงไข่กา

กิจกรรมที่ 10 เดินตามเส้นเล่นตามแม่

กิจกรรมที่ 11 แก้อัดนตรีสัมพันธ์

กิจกรรมที่ 12 ขี่ม้าส่งสารสัมพันธ์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวกิตินันท์ อะภัย
วัน เดือน ปีเกิด	10 กันยายน 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดพิจิตร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 1 ซอยปทุมณีวิถี 34/1 อาคารบ้านก้นภัย ถนนสุขุมวิท แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร 10260
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.6) สาขานาฏศิลป์ไทย จาก วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย
พ.ศ. 2557	ระดับปริญญาตรี กศ.บ. เอกศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา สาขาศิลปะการแสดงศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2561	ระดับปริญญาโท กศ.ม. สาขาวิชาศิลปศึกษา (ศิลปะการแสดงศึกษา) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ